

20 ОЖИШТОБАЦА

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 116 ГОД. IV

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

БЕОГРАД, 14 ФЕБРУАРА 1947

ВЛАЈКОВИЋЕВА 8, ТЕЛ. 23-003 И 20-443

ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

ПОВОДОМ ИЗБОРА ОРГАНА НАРОДНОГ ФРОНТА СРБИЈЕ

КРОЗ ИЗБОРЕ ОЈАЧАЈМО НАРОДНИ ФРОНТ
за нове задатке

Извршни одбор Народного фронта Србије на својој последњој седници од 8 фебруара, на којој су присуствовали и представници Покрајинског одбора Народного фронта Војводине и Обласног одбора Народного фронта Косова и Метохије, донео је две значајне одлуке за даљи развој и учвршћење Народного фронта. Прва, да се створи јединствени одбор Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије и друга, да се на основу донетог правилника о избору органа Народного фронта Србије изврше општи избори тј. избори за све органе Народного фронта — од најнижих до највиших — и да се одржи у Београду Земаљски конгрес Народного фронта Србије 16 марта о. г. Избори за одборе месних и основних организација одржаће се од 23 фебруара до 2 марта а за среске (рејонске) одборе Народного фронта и за делегате за покрајинску, обласну и окружне конференције од 3 до 9 марта.

Јединствени одбор Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије

Прва одлука о стварању Јединственог одбора Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије има огроман значај за даље учвршћење братства и јединства српског народа са свим народностима на територији Народне Републике Србије. Исто тако стварање јединственог одбора учиниће да се још више обједине напори народа Народне Републике Србије за што бржи процват своје Народне Републике а с тим да се повећа и допринос за што бржи процват целе наше домовине, домовине свих народа Југославије — Федеративне Народне Републике Југославије. До сада су на територији Народне Републике Србије постојала три руководећа органа Народного фронта: Главни одбор Народного фронта Србије, Покрајински одбор Народного фронта Војводине и Обласни одбор Народного фронта Косова и Метохије. Три органа који нису били међусобно директно повезани преко једног заједничког органа на територији Народне Републике Србије него су постојали као самостални делови Народного фронта Југославије. Стварање заједничког органа Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије свакако ће појачати успехе Народного фронта у Народни Републици Србији на остварењу нових задатака који стоје пред нашим народима. Поред заједничког Јединственог одбора Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије постојаће и Покрајински и Обласни одбор Народного фронта, који ће обједињавати рад нижих организација на територији Војводине и Косова и Метохије.

Ову одлуку о стварању Јединственог одбора Народного фронта за целу територију Народне Републике Србије, која ће помоћи даљем учвршћењу братства и јединства и објединити напоре за изградњу наше Народне Републике, и учинити те напоре још плодотворнијим, Народни фронт Београда искрено поздравља са заветом да ће појачати своје напоре на учвршћењу братства и јединства и на изградњу лепе будућности наших народа.

Општи избори Народного фронта Србије

Народни фронт никао у току народноослободилачке бор-

бе против фашистичких окупатора и домаћих издајника а после ослобођења ојачан и проширен у борби за обнову наше порушене земље, претставља данас са својим основним организацијама и својим саставним организацијама — Јединственим синдикатима, Антифашистичким фронтом жена и Народном омладином — јаку, јединствену општеномладину политичку организацију, којој нема примера у политичкој прошлости наших народа. Јединство народа оличено у Народном фронту, та крупна тековина народноослободилачке борбе свих народа Југославије претставља данас моћно оружје и гаранцију у рукама наших народа за брзи процват наше домовине, за лепши и бољи живот наших народа. И баш зато то јединство народа било је како у току рата тако и данас у мирној изградњи три у оку свим непријатељима наших народа. И они су свим силама радили а и данас раде да то јединство ослабе или да га разбију. Како је јединство народа оличено у Народном фронту то је баш Народни фронт био мета напада свих непријатеља слободе, независности и лепе будућности наших народа. Свака мера у циљу учвршћења Народного фронта налазила је увек на покушаје непријатеља у различитим формама да то отежају. И зато, сада, када се наши народи налазе пред новим задацима, после огромних и брзих успеха у обнови порушене земље, пред задацима планске изградње, пред остварењем првог петогодишњег плана, који ће донети огроман пораст производних снага а с тим и крупан корак како у обезбеђењу наше слободе и независности тако и у подизању бољег живота радног народа, избори за све органе Народного фронта ојачаће изнутра организације Народного фронта а кроз конференције и Конгрес припремити за нове задатке. Избори за све органе Народного фронта развиће покушаје и отворених а и прикривених непријатеља да онемогуће наше народе у остварењу крупних задатака који стоје пред њима.

Избори за све органе Народного фронта Србије поред тога што ће путем демократских избора ојачати изнутра Народни фронт, они ће истовремено, протећи у најживљој политичкој припреми свих организација Народного фронта, свих чланова Народного фронта а с тим и целог нашег народа за нове задатке који стоје пред нама. За оне задатке на које је позвао све народе Југославије велики учитељ наших народа, организатор нових победа на остварењу лепе будућности маршал Тито у свом говору на почетку нове 1947 године.

Задаци организације Народного фронта Београда

Народни фронт у Београду постигао је велике успехе како у извршавању великих задатака на пољу обнове земље а посебно на пољу обнове свог порушеног града, тако исто и у проширењу и учвршћењу својих основних организација. Данас Народни фронт у Београду броји преко 141.000 уписаних чланова (без Народне омладине) и 1.160 основних организација са око 7000 чланова руководећих органа.

Основне организације Народного фронта биле су организационо постављене према задацима који су стајали пред Народним фронтом. У почетку одмах после ослобођења најбројније основне организације биле су уличне које су на територијалној основи скоро у свакој улици окупљале чланове Народного фронта на опште политичком раду и разним сабирним и другим акцијама за помоћ Фронту, за помоћ Југословенској армији у истеривању фашистичких окупатора. После ослобођења целе земље а нарочито после избора за Савезну уставотворну скупштину 1945 године главни задатак Народного фронта постајао је све више обнова земље, која је обухватала као најважније подизање производње а у Београду и читав низ акција на уређењу града. Код ових задатака главну улогу су имале организације Народного фронта по предузећима и установама

али још увек важну улогу су имале и уличне организације на задацима уређења града. Данас када је огромна већина чланова Народного фронта запослена у предузећима и установама што није био случај у току 1945 године, данас када се пред цео Народни фронт као главни задатак поставља борба за остварење плана изградње наше земље, борба за највеће развијање наших производних снага, за пуно искоришћавање свих наших привредних могућности, оспособљавање кадрова у привреди, правилно искоришћавање свих способности знања и вештине сваког појединца природно је да се организације Народного фронта морају још више окренути лицем према овом главном задатку а у вези с тим и изврше ново груписање својих основних организација. Природно је да тежиште лажје и активности у организацијама Народного фронта треба пренети на предузетне организације а преко територијалних, мање бројних а крупнијих организација Народного фронта мобилисати и оспособљавати и политички припремити све остале снаге на задацима даље изградње наше земље и стварања лепших услова живота у нашем граду. Организације Народного фронта морају правилно користити свој огроман политички утицај с тим циљем да активност, рад и занимање сваког појединца усмере што је више могуће према општем државном плану, плану изградње нове будућности наших народа.

Избори за органе Народного фронта помоћи ће да учврстимо основне организације Народного фронта, да још више привежемо чланове Народного фронта за њихове организације, да политички ојачамо Народни фронт и припремимо га за извршење нових крупних задатака у борби за остварење привредног плана наше земље а то исто значи и у борби за мир, слободу и независност и процват наше домовине.

Добри војо РАДОСАВЉЕВИЋ

Напорима организација за снабдевање успешно се отклањају последице неродне године

Питање снабдевања грађанства поврћем и воћем је питање за које се грађани највише интересују. Но, да би се на ово могла дати јаснија објашњења ми ћемо се у првом реду задржати на томе, шта су све народне власти учиниле да би се грађанство у току зиме 1946, као и у току зимског периода 1947 године, снабдело овим важним артиклима.

Користећи се искуством из 1945 године, народне власти у Београду позабавиле су се питањем снабдевања грађанства не само овим важним артиклима, него и артиклима индустријског порекла.

У томе циљу изражен је план потреба још пре почетка прошле године, а за остварење извршене плана ангажована су градска трговачка предузећа, радничко-службеничке задруге, поједине земаљске организације и приватни сектор.

Државна и задружна предузећа, приступајући остварењу плана, примала су на себе један од главних задатака и предузимала мере за обезбеђење, односно за извршење откупа потребних количина, као и за снабдевање овим артиклима нашег грађанства. Поред откупа, који су ове организације вршиле преко својих установа, оне су на почетку године са произвођачима контрахирали и уговорале обавезне количине. Само Градско предузеће за снабдевање „Гранат“ је контрахирало и само организовало сетву која је требало да осигура принос од 5.070 вагона поврћа, што претставља преко 50% потреба Београда. Остала државна предузећа, задружне организације, произвођачи који непосредно доносе робу на пијаци и приватни сектор, надопунили би, па чак можда и превазишли потребе Београда.

Међутим, очекивани принос ових плодова знатно је подбацио, с обзиром на страховиту сушу која је трајала неколико месеци, тако да је поједине плодове не само оштегитала већ и уништила. Но, и поред овога, напорима наших организација, народне власти, предузећа и задруга, Београд је био најбоље снабдевен поврћем и воћем током читавог летњег и јесењег периода, тако да је грађанство било задовољено не само количинама робе него и у погледу самих цена. О томе нам најбоље могу посведочити цифре од 2.665 вагона поврћа и 2.802 вагона

воћа, које су увезене у поменутом периоду, односно од јуна до краја септембра прошле године.

Од овога периода прешло се на старање о снабдевању грађанства артиклима способним за зимницу; али сушна година, која је нарочито погодила ове зимске артикле, умањила је многомо напоре наших организација које су се откупом бавиле и на тај начин утицала на обезбеђење потребних количина за зиму.

И поред свих ових тешкоћа, старањем наших организација за снабдевање увезене су за зимски период количине од 1.450 вагона поврћа и 713 вагона воћа. Са овим количинама у првом реду обезбеђиване су и снабдеване болнице, мензе, деци домови и социјалне установе, и то по унапред направљеном плану, односно тромесечно, тако да су им и за текуће тромесече, рачунајући од фебруара, стављене потребне количине на располагање.

Остале количине — 80 од сто од поменутих — дељене су преко потрошачких карата и путем слободне продаје. Поред ових количина поврћа и воћа, набављена је и пуштена у продају и знатна количина разних туршија, воћних сокова, као и преко 350.000 кг мармеладе, око 350.000 кг пекмеца и око 200.000 кг укуваног парадајза.

Из овога се види да је у Београду у прошлој години увезено, поред конзервираних артикала, и 4115 вагона поврћа и 3.594 вагона воћа, из чега произлази да на сваког становника отпадна 116 кг воћа и 128 кг поврћа. Ако овај упоредимо са 1945 годином, када је увезено поврћа 2.100 вагона а воћа 2.146 вагона, значи, да је снабдевање у 1946 години побољшано за око 50 од сто.

Снабдевање грађанства осталим артиклима из области исхране, текло је нормално током читаве прошле године путем карата и код ових артикала није било никаквог застоја.

Од осталих неконтролисаних намирница увезено је у Београду:

млека 13.000.000 литара, док у 1945 години увезено 4.700.000 литара; јаја 43.500.000 комада, док у 1945 години 12.800.000 комада; живине 2.400.000 кг, а у 1945 години 1.400.000 кг; млечних производа 1.180.000 килограма.

Упоредујући снабдевање нашег грађанства у години 1946 са 1945, можемо извести закључак, да је сна заиста код многих артикала процентуално побољшано од 50 од сто до 300 од сто. То ипак не значи да су и основне потребе, односно: нужне количине дате нашим грађанима, али, ако се има у виду да је основни сметњу учинила суша у прошлој години, онда се не може рећи да су наше организације на овом питању биле недовољно ангажоване.

На крају овога, потребно је да се упитамо какви су изгледи за снабдевање поврћем и воћем током овог зимског периода. Јасно је да се грађанство неће моћи у овом времену снабдевати повртарским производима, из разлога што су они, уколико их и има код произвођача, — утрапљени и до њих ће се моћи доћи тек на пролеће.

И даље ће се редовно вршити снабдевање грађанства хлебом, масноћама, конзервираним месом, млеком, млечним производима, прерађенима од воћа и поврћа, као и осталим артиклима из области колонијалне робе који се деле по картама. Иако су све намирнице обезбеђене у довољним количинама, потребно је да их грађани рационално троше и своју исхрану надопуњују артиклима који се могу набавити у слободној продаји.

Р. ДАЦИЋ

повереник Одељења трговине и снабдевања ИНО-а

Решавање станбеног проблема у Грчкој

Последњих дана су кречена и донекле уређена, па чак и декорисана 74 државна затвора у којима се налазе грчки демократи...

— Ето, сада не могу више демократе да се буне што имају неуређене станове.

Рационирање хлеба

уведено је због штедне и правилне расподеле а не због nestaшице

Непотребно је доказивати да је овогодишња суша знатно смањила принос житарица. Али, у вези с тим потребно је указати на потребу пуне евиденције над правилном расподелом и потрошњом хлеба. Спровођењем правилне расподеле и потрошње хлеба обезбедиће се сваком грађанину потребна количина хлеба, а поред тога онемогућиће се свака спекулација са овим основним артиклом исхране. Не сме се никако дозволити да се расипнички троше добијене количине брашна, а још мање да се хлебом спекулише и да на томе послу несавесни људи стичу велике зараде. Они који желе да искористе сваки момент за своје себичне спекулантске интересе служе се свакојаким средствима, настоје да сваку ситуацију прикажу таквом, каква њима најбоље одговара. Насупрот томе, широке народне масе не смеју дозволити да ниједан килограм хлеба оде тамо где не треба и да ниједан спекулант не проба, а да не буде јавно жигосан.

Чињеница је да се још није довољно ипавилно схватила потреба за најрационалнијом потрошњом хлеба. Да је то тачно најбољи је доказ да у нашем граду има пекара који велику количину хлеба продају у спекулантске сврхе, да има ресторана који такође спекулишу хлебом, затим да се догађало и да се још увек догађа да се веће количине хлеба у сврху спекулације износе из града, па чак и то да се приличне количине хлеба могу видети у помијама за исхрану свиња.

Већ из овога се види да би сваки пропуст у доношењу одговарајућих мера створио такву ситуацију да би велике количине хлеба свакодневно одлазиле разним каналима у спекулативне сврхе.

Узроци оваквих досадашњих појава су различити. Они леже у недовољној контроли од стране народне власти, у недовољном схватању важности контроле од стране грађана, који треба да настоје да им се приликом куповине хлеба одрезују само одређени купони. Овоме треба додати довитљивост и снажаловност спекуланата, који вешто користе сваки пропуст и народних власти и грађана.

Грађанима се врло често догађа да, не схватајући у целини шта тиме чине, не воде рачуна да им се не одрезују они купони за које не подижу хлеб. То на први поглед изгледа ситна ствар о којој не треба водити рачуна. Међутим, ако се израчуна број таквих поступака, видеће се да баш то чини главни извор за спровођење спекулације. Ради тога је нужно да грађани о овоме строго воде рачуна и да не дозволе да им се секу купони за које не подижу хлеб.

Поред тога, сваки грађанин треба да води рачуна о квалитету хлеба који прима. Они који производе хлеб добијају првокласно брашно од кога се мора справљати и првокласни хлеб. Сваки случај, где хлеб по квалитету не одговара, треба пријављивати надлежном народном одбору који ће предузети потребне мере.

Грађани који имају залихе брашна и који су због тога скинути са снабдевања хлебом, а не пеку га сами већ га добијају заменом за брашно, не треба да наседају спекулантима дајући један килограм брашна за један килограм хлеба, већ за килограм брашна треба да захтевају 1,360 кг хлеба, а уколико нађу на такве који неће да врше овакву замену већ траже килограм за килограм, треба их пријављивати народним властима.

Контролу утрошка хлеба и осталих намирница нужно је спровести и у ресторанима. Ресторани морају бити места за правилну, солидну и модерну друштвену исхрану, а никако извори за спекулацију и стицање великих зарада. Количине хлеба и осталих намирница морају се у ресторанима трошити на најрационалнији начин, уз пуну евиденцију. Треба уложити много напора да се службачки друштвене исхране учини што бољом и да се уздигне на највиши могући ниво. Руководиоци у ресторанима не смеју никакво настати разним подметанјима да ресторани могу функционисати само ако се снабдевају на неконтролисани начин.

Грађани који желе да се хране у ресторанима морају знати да јони не могу бити двоструко снабдевени рационираним намирницама, тј. да не могу примати рационирани намирнице на два начина (један путем карата а други преко ресторана). Исхрана у ресторанима путем карата не задаје грађанима нарочитих тешкоћа. Они који желе да се хране у ресторанима имају једино ту обавезу да са собом понесу своју потрошачку карту.

Организовањем правилне и добре исхране у ресторанима на контролисан начин умногосте ће се спречити спекулација са хлебом и осталим намирницама. Наши државни и задружни ресторани у овом погледу треба да дају највише напора и да постигну најбоље резултате. Државни и задружни ресторани треба да постану моћна полуга у организовању и спровођењу у живот солидне, модерне и приступачне друштвене исхране за широке народне слојеве.

За спровођење свих ових мера потребна је помоћ и учешће свих наших масовних организација. Масовне организације, помажући спровођење ових мера, даће велики допринос у онемогућавању спекулација основним животним артикlima — хлебом и осталим намирницама.

Петар ЗЕЧЕВИЋ

РЕЗУЛТАТИ РАДА

испитне комисије за ученике у привреди

Један од основних задатака у планској индустријализацији је уздизање стручних радничких кадрова, који, у главном, остварују замисао планера у овој животној важној привредној грани. Овај задатак није једноставан, како то на први поглед изгледа, него прилично сложен. Он се појављује у разним видовима, почев од успелења преко свих проблема збрињавања, преко општег, стручног и физичког васпитања до завршног дела — полагања стручног испита.

Овај завршни део из провеша уздизања стручне радне снаге је необично важан не само у личном погледу сваког ученика, већ нарочито у општем интересу. Ученик од тога момента када положи испит, постаје квалификовани радник, он постаје одговорни извршилац повереног му стручног посла. Квалитет његовог посла зависи у којој је мери као ученик савладао свој занат. То његово знање мери испитна комисија у два вида — по његовом практичном раду и по његовој теориској спреми.

А испитна комисија за ученике у привреди, која се налази у саставу Одељења рада ИНО-а, тако је организационо оформљена да улива пуно поверење да ће моћи свој задатак успешно да обавља. Она је састављена од три члана, од којих је један као претседавајући сталан члан — службеник Одељења рада, други је претставник Месног синдикалног већа, а трећи претставник Удружења занатлија. Двојица последњих се међају по струкама према потреби.

Тако састављена, испитна комисија за ученике у привреди је почела са радом 14 јула 1946 године. Отада па до 31 јуна ове године испитна комисија је обавила 499 испита из разних заната. Од овога броја успешно је положило испит 430 ученика и ученица, а 69 их је одбијено, било са практичног, било са теоретског дела испита за три или шест месеци.

Од положених кандидата највише има металаца — 234, тексталаца 53, кожараца 28, дрводелаца 25, са заната за личне услуге (бербер, фризер, козметичар) 25, за обраду прехранбених предмета 14, итд. Предмети, које су израђивали металци као своје практичне радове, претстављају по начину, прецизности и вештини обраде мала уметничка дела. Многи неупућени људи једва могу да поверују да су тако компликоване предмете и мале алатке од метала могли да израде наши ученици у привреди.

Испитна комисија је обављала свој рад савлађујући извесне тешкоће које су се појавиле током времена, од којих најважније ни до данас нису решене.

Испитна комисија је имала многе тешкоће, али их је у своме раду, углавном, савладала свакодневном праксом. То је, за пример, случај са недостатком прописа за практични и теоретски део испита.

Синдикалне организације могу у знатној мери помоћи испитној комисији да савлада највеће тешкоће.

Потребне промене

у раду и руковођењу организацијом Антифашистичког фронта жена у Београду

Организација АФЖ-а у Београду у досадашњем раду показала је добре резултате како на окупљању жена око програма и задатака Народног фронта и помоћи властима, тако и на политичком и културно-просветном уздизању жена. Она је правилно схватила да је њен задатак да поставља и решава питања чије остварење води жене правој равноправности и да културно и политички васпитава жене.

Но, има извесних ствари у начину рада, као и у садржају рада наше организације, које треба уочити и исправити, да би се рад даје правилно развијао.

Прво треба погледати ширину организације АФЖ-а у Београду. Она је досада била, углавном, организација жена домаћица, чак ни свих домаћица, које су се у њој активизирале и кроз њу се политички и културно васпитавале. Остале жене, запослене у производњи и управном апарату, раднице, намештенице, чиновнице, као и један најширомашнији део жена домаћица, није осетио да организација АФЖ-а води рачуна и о њима.

Постипи пуну ширину организације и ликвидирати уостност у обухватању жена, направити да Антифашистички фронт жена све жене сматрају као своју организацију, јесте оно најважније чиме треба да се руководе у раду све наше активисткиње, заједно са градским и рејонским одбором.

Са ширином организације неминовно је везано то, да ми данас можемо бити задовољни да су жене политички пришле Народном фронту; већ баш зато да би остварили основни задатак, потребно је проширити организацију и даје политички и културни ниво жена — потребно је имати такав садржај рада организације који ће интересирати све слојеве жена, како домаћице из средњих и сиромашних слојева, тако исто раднице, чиновнице, намештенице и остале.

Дакле, наћи правилан садржај рада јесте оно основно што ће решити питање омасовљења АФЖ-а, питање новог броја активисткиња, као и брже и ефикасније политичко и просветно уздизање жена.

Досада се уобичајила пракса да је Градски одбор АФЖ-а на својим редовним недељним седницама постављао задатке и решавао питања за све рејонске организације без обзира да ли се односе на жене које живе у центру Београда или на „Дорћоло“, „Прокопу“ или „Маринковој Бари“, без обзира да ли ће постављене задатке решавати жене домаћице, раднице или намештенице. То је довело до коцкања иницијативе одоздо, које у овако широј и масовној организацији као што је АФЖ, мора да долази од сваке поједине активисткиње, иницијативе која треба да је врло разнолика и да води рачуна који се проблеми пред које слојеве жена постављају. Сва питања која интересују жене, начин како треба прилазити појединим слојевима жена, јасно да није могао решавати Градски одбор на својим недељним седницама. То су питања која се могу решити бољим и свестранијим радом у рејонским одборима, него што је било досада. Поред тога, то је довело до аномалије да су се жене из предузећа и установа извличиле на улицу и ту им се дали задаци да раде. Ово је изазвало неразумеване између синдикалних подружница и појединих одбора АФЖ-а. Организација жена треба да помогне свакој синдикалној подружници и да жене политички васпита, да би пришле на рад у синдикату, као и да помогне синдикалној организацији да правилно постави и решава специфична питања жена у производњи, као што су питања њиховог материнства и деце. То значи, не у раскорак са синдикалном организацијом у фабрици и установи, него баш помоћи појединачно синдикалним организацијама у раду са женама, не стварајући притом никакву посебну организацију жена у установама и фабри-

кама. Да би се сва ова питања решила, нужно је да технички центар организације буде рејонски одбор. На њима је да васпитавају активисткиње, да проналазе питања и проблеме које треба решавати на улици, у фабрици, у установи, а не да чекају и спроводе само оно што им Градски одбор постави. Рејонски одбор АФЖ-а треба да буде политичко руководство које самостално ради уз помоћ рејонског одбора Народног фронта и Градског одбора АФЖ-а. Рејонски одбор ће исто тако помагати оне синдикалне подружнице у рејону које још нису успеле да у свом раду обухвате жене, као што ће помоћи свим синдикалним организацијама у којима има жена, да правилно поставе и кроз своју синдикалну организацију реше многа своја специфична женска питања. Исто тако ће и Градски одбор више и конкретније него досада помагати у раду рејонске одборе.

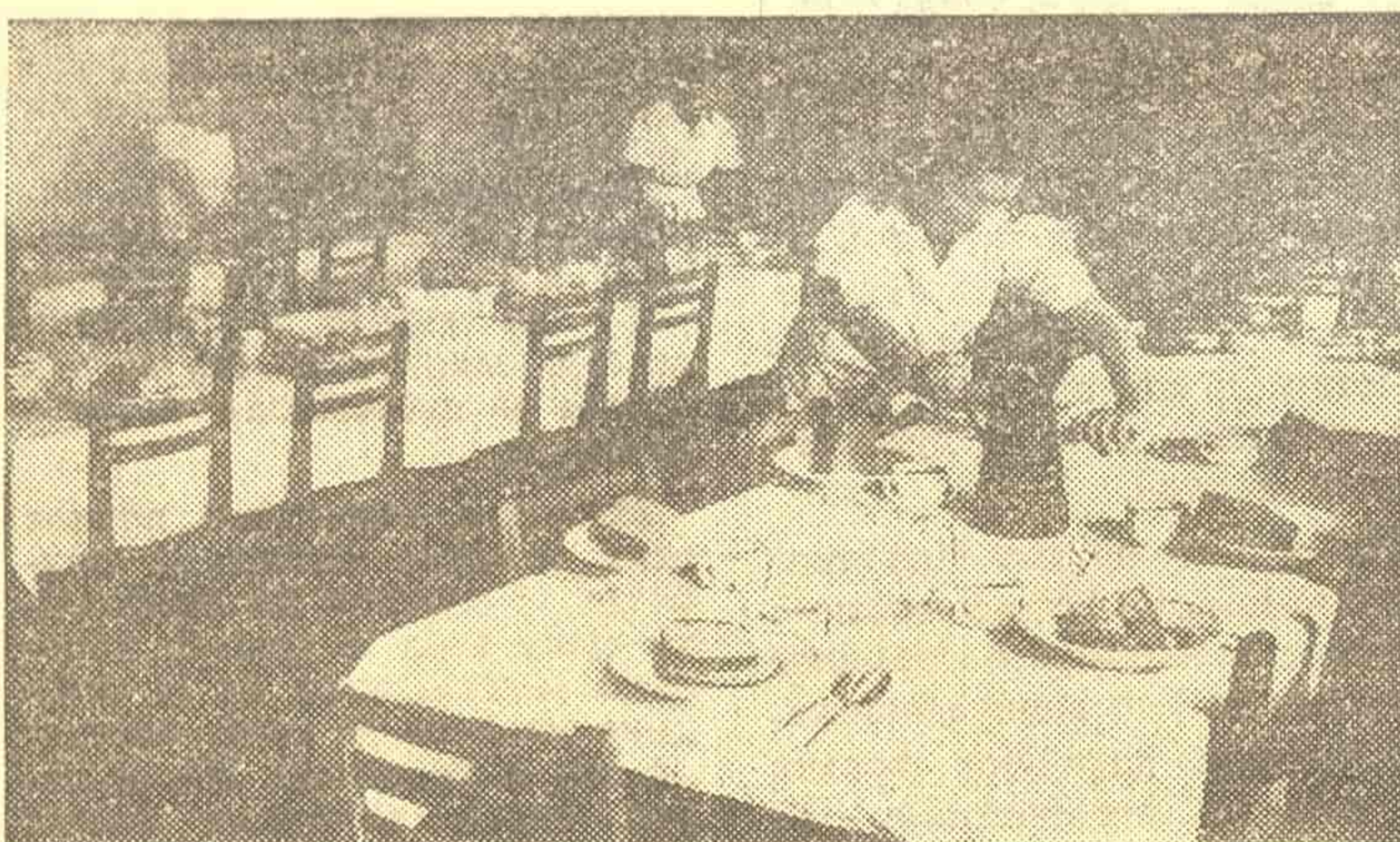
Решавајући питање осамостаљења и појачања рејонских одбора АФЖ-а сигурно ће се видети да има низ ствари, као што је борба против бирократизма у власти и штетности, низ свакодневних животних питања са којима се жене сусрећу, а коме је организација АФЖ-а баш због свога шаблонског начина мало пажије посветила. Резултати ћи бити већи број активисткиња, брже политичко и културно уздизање жена, као и много већа помоћ на свим питањима која данас решавају наши народи, јер ће политички свесне жене уносити у посао који раде још веће одушевљење и елан.

Д. СЛАВКОВИЋ

Славка МОРИЋ

ИСХРАНИ РАДНИКА И НАМЕШТЕНИКА ТРЕБА ПОСВЕТИТИ ШТО ВЕЋУ ПАЖЊУ

Узроци слабе исхране по радничко-наместеничким мензама

Лепо уређена менза Министарства шумарства Ф. Н. Р. Ј.

Велики број радника и намештеника у Београду у немогућности је да се, из различитих разлога, храни код куће. Осим тога, услед свакидашњег све већег укључења жена у производњу, мензе су преузеле исхрану радног народа. При данашњем стању нашег друштвеног живота, радном елану и ударничтву које је захватило широке слојеве народа, обезбедити квалитативно добру, квантитативно обилну и јевтину исхрану, на претставља само задатак, него и дужност ових мензи. За нешто више од две године свога рада, може се, нажалост, рећи да је врло мали број мензи извршио правилно овај тако важан и озбиљан задатак.

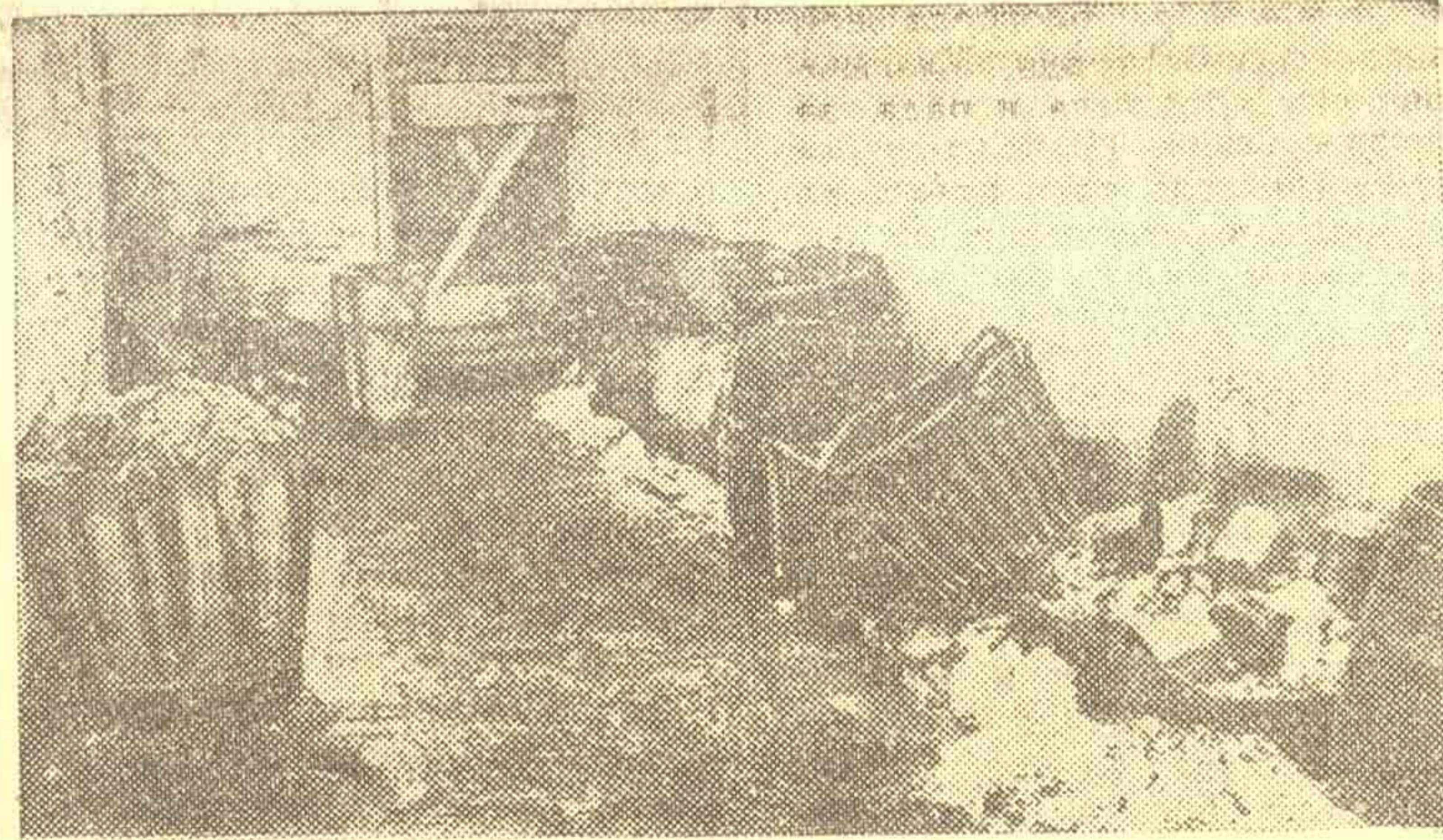
Стање у мензама веома је слабо. На територији Београда и Земунa има за сада 56 мензи, у којима се храни укупно 21.070 претплатника. Квалитет хране врло је различит и углавном слаб, ма да све мензе добијају довољне и исте количине масти, меса, брашна поврћа итд., итд. Храна се у већини менза, које се налазе у предузећима кува у казанима. Карактеристично је да веће мензе и ближе центру града дају бољу храну, док мање мензе, смештене према периферији, где се обично хране тежи физички радници, имају осетно слабију храну.

Просторије у којима су смештене мензе, са мањим изузетком, нису подесне за потребе масовне исхране. Кухиње су мале, врло често нехијенске, а трпезарије јако неуредне. Неке мензе немају уопште просторије за трпезарију. Ретко је наћи мензу где радник, пре него што седне за ручак, може да опере руке. Столови се или најчешће не

прекривају, или се, пак, прекрију хартијама које после тога дуго остану, иако су се сасвим испржале и исцепале. У мензи „Пролетер“ у Жаркову, трпезарија је незагрејана, а кроз слабо намештене прозоре дува ветар у леба радника који једе. Иза кухињских врата Пете рејонске мензе, налази се велико ђубриште, које се не склања. Бродоградилнички радници немају уопште просторије за мензу. Једе се у одељењима где се и ради, итд., итд.

Организација и рад по готово свим мензама, слабо су постављени. Једно једино лице врши све дужности — управника, економа, набављача, благајника и књиговође. Људи, којима је поверено руковођење, обично су бивше кафеџије, неповерљиви и људи којима не лежи на срцу правила исхрана радника, него првенствено гледају своје уске интересе.

Књиговодство, како робно тако и финансијско, уопште није сређено. Понеке мензе не воде ни дневну калкулацију. Финансијско стање врло је слабије. Мензе располажу, углавном, финансијским средствима од уплате претплатника, због чега нису у стању да учине видљиве промене у свом инвентару. Ту се може помоћи једино самоницијативом руководства. Има примера где неке мензе, поред редовног следовања од Извршног народног одбора, држањем обора са свињама (Студентска менза) или отварањем бифеа (Четврта рејонска задруга) и другим начинима, побољшавају квалитет своје хране. Таквих примера, нажалост, мало је, али се на њима треба учити. У свом раду управа мензе морала би да покаже више самоницијативе. Но, појавили су се и такви

Изглед дворшита иза кухињских врата мензе Пете рејона

случајеви да неке мензе стварају профит који чувају, не дајући за побољшање хране, већ се тиме и поносе као неким успехом.

Ово је у кратким цртама и са непотпуним подацима, данашње стање у већем броју менза Београда. За тако тешко стање, за многобројне неправилности у организацији и раду менза, неко мјра да сноси одговорности. Ко су, дакле, кривци?

Схватајући правилно значај добре исхране радних маса, народне власти дале су пуну подршку, са своје стране, раду свих менза. Одељење трговине и снабдевања Извршног народног одбора ставља на располагање мензама сву рационалирану робу у довољним и поједнаким количинама. Међутим, већ ту почињу да се појављују неправилности од стране управа менза. Следовања се или не узимају на време или се, често, уопште не узимају због слабог финансијског стања. Слабо финансијско стање, пак, долази као последица недовољне координације између управа мензи и управа предузећа. Изгледа да управа предузећа још увек не увиђају значај исхране својих радника. Ево два примера:

У предузећу „Октобарска слобода“ управник је, у своје време говорио да он није дужан да се брине о мензи. Беласип наплаћује својој мензи о правку ручних колица уз велико заручивање услуге.

Ово су два типична примера нажарадно схваћеног односа управе предузећа према управи мензе, у којој се хране њени радници. Нажалост, таквих случајева има још увек доста. Предузећа би требало, најзад, да схвате да баш на њима лежи терет оснивања и

20 Октобар

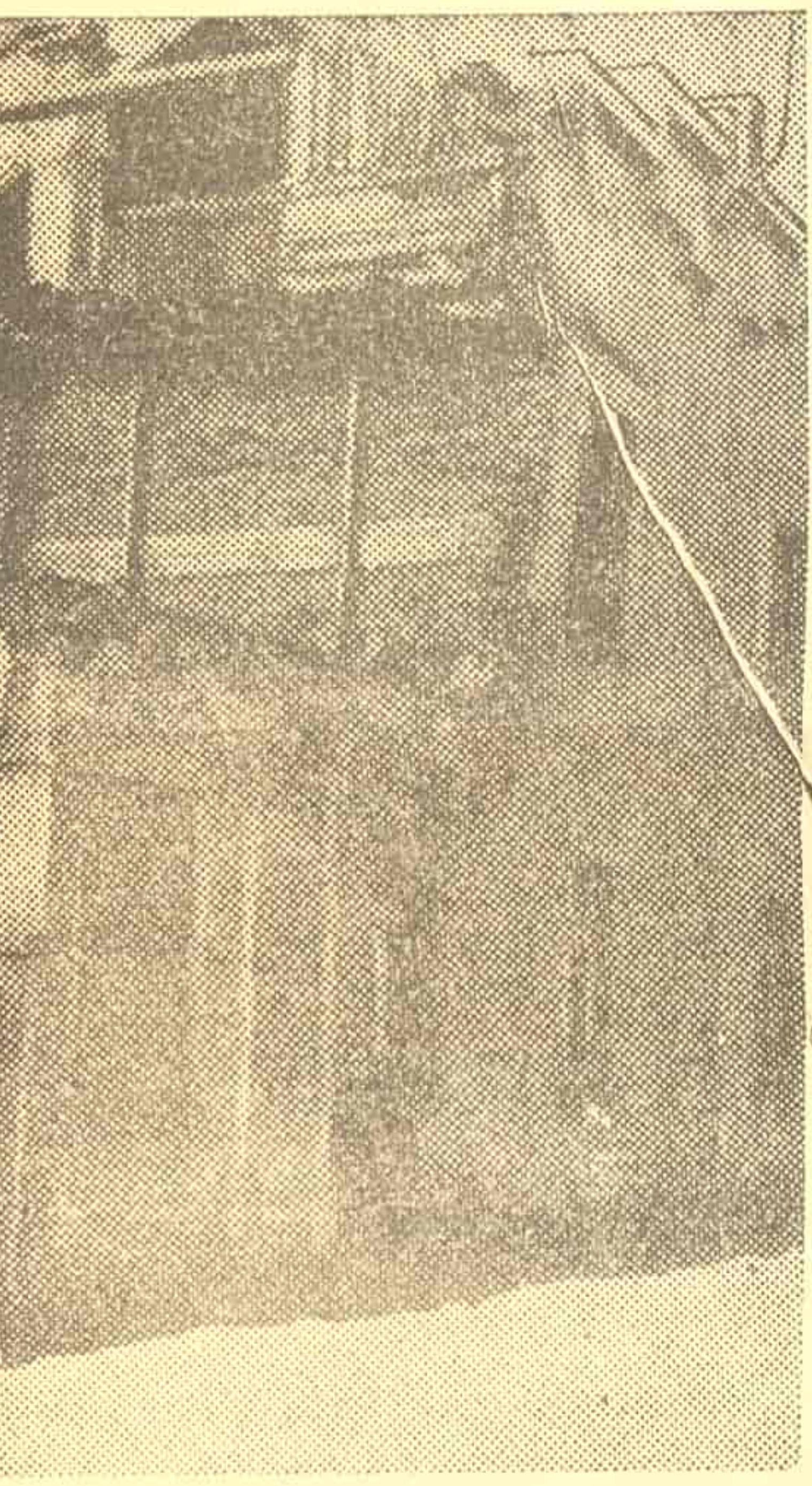
БЕЛЕЖИ

НА НАДЛЕЖНОСТ ОТСЕКУ ЗА ЧИСТОЋУ

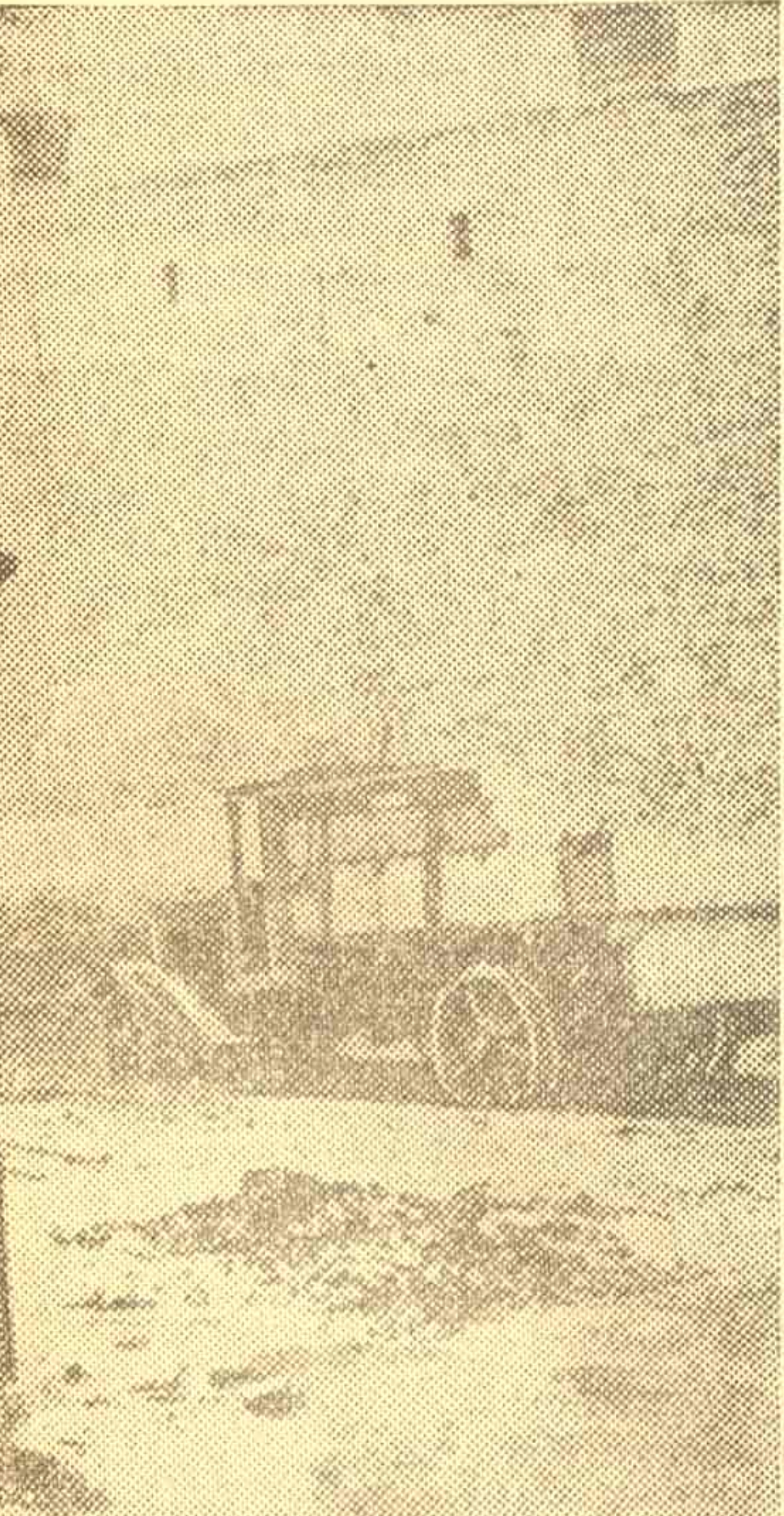
У непосредној близини Гранатовог магацина на Бајловој улица налази се ово сметлиште. Зимски ветрови, који свакодневно дувају, засијају прљавином и прашном животне намјернице изложене на пијачним тезгама. Рубрика 20 октобар Бележне не постоји само да доноси где се налазе београдска ђубришта и да буде путоказ чистачким колонијама која сметлишта треба да раширисте. Али може да напомене Отсеку за чистоћу да се потруди да нам прво пијаче буду хигијенске. У питању је здравље грађана.

ОПАСНОСТ ЗА ПРОЛАЗНИКЕ

У улици Саве Милутиновића, између Војводе Протића и Бацетине налази се једна зграда, чији је крај разрушен и претставља опасност по живот грађана. Нагнути зид на првом спрату везан је таквом жином и може свакога часа да се сруши на главе пролазника. Власник куће или онај коме је поверена на чување, требало би да се побрине да отклони ову рушевину, како би се одклонила ова ружна слика и могућа опасност по живот грађана.

ЈОШ ЈЕДАН „УКРАС“

У разграђеном дворишту у Станоја Главаша улици број 10 ко зна откад стоји овај камени, коме недостају делови и добро је очерупан. Прошло је много акција за улепшавање града и сакупљање старог гвођђа, а овај камени ником није пао у очи и стоји још и данас као украс. Није овај пример једини. Нађе се још по који.

Поводом анкете о нашим становима

Какви би станови најбоље одговарали нашим приликама

Начин на који се приступа решавању проблематике подизања нових станбених зграда сведочи сам собом о коренитој измени која се одиграла у нашим социјалним односима. Брига народних власти за решавање једног од најтежих проблема, опсег радова и пуна демократичност у приступању самом решавању — све то сведочи да се овом питању посвећује пажња каква се никада није посвећивала.

Широка могућност учествовања у конкурсу који је расписан од стране ИНО-а пружа прилику свима, који се питањем интересују, да допринесу бољем и савршенијем решењу. Несумњиво ће ту бити и неумесних или великих прогнота, знатан број предлога може бити далеко од стручног знања и познавања материје, али се из свих тих разноликости гледишта и предлога мора искристалисати једна идеја о стварним потребама.

Станови су за већину житеља обитавалиште где се проводи велики део живота. Отуда, стан треба да пружи највеће могућности у погледу здравствених услова и удобности. Стан треба да има довољно сунца, ваздуха, светлости; да се лако проветрава, да се добро греје, да је распоред одељења тако подесан да се уз најмање „шетање“ (тј. утршак енергије и времена) имају све потребе при руци.

Задовољити све ове услове понекад је заиста врло тешко, али није неизводљиво. Можда ће се и за овако постављене услове рећи, да су претерани и да траже више но што се у данашњим приликама може постићи. Циљ је анкети да прикупи што више мишљења, макар и разнородних, како би се нашло најисправније решење.

Као основно правило јесте: полазимо од поставке да се зграде подижу за будућност и да задовоље основне потребе становника Београда или сваког другог града. Улагање новчаних средстава и рада, за решење једног од најважнијих проблема градова, треба да одговара и времену и потребама. Силдне градње изискиваће нешто више средстава и материјала, али ће се то накнадити дужином трајањем сваког објекта. Здрави, удобни и правилно постављени станови значајно много за побољшање хигијенских услова у граду, а тиме ће се много допринети здравственој уопште. Одговарајући распоред станбених просторија и солидност употребљеног материјала значајно много у погледу уштеде огрева.

Која величина стана је за наше прилике најпотребнија и најподеснија? Према подацима које је „20 октобар“ већ објавио, донета је одлука да се гради: 60% двособних, 29% једнособних, 10% трособних и 1% већих станова, све са одговарајућим споредним просторијама.

Мерило за овакву одлуку били су статистички подаци о домаћинствима данас настањеним у Београду. Иако је ово једно стварно мерило за прилике данас, ипак нам не изгледа да оно задовољава потребе најближе будућности. Истина је да статистички подаци дају стање какво је данас, али нас они упућују и на размишљање о будућности. С обзиром на наталитет у нашој земљи, затим на повећање броја рађања које увек после ратова налази, најзад на чињеницу да ће после 3—4 године број брачних парова са децом бити све бројнији — морало би се још данас повести рачуна о свим тим околностима. То значи да би однос двособних и трособних станова према осталима требало да буде измењен. Можда би однос од: 60% двособних, 29% трособних и 10% једнособних, за прво време био најправилнији.

Уколико за овај тренутак не постоје могућности измене у предвиђеном плану, било због недостатка материјала или других средстава, онда за будуће градње треба имати у виду горе изнете разлоге.

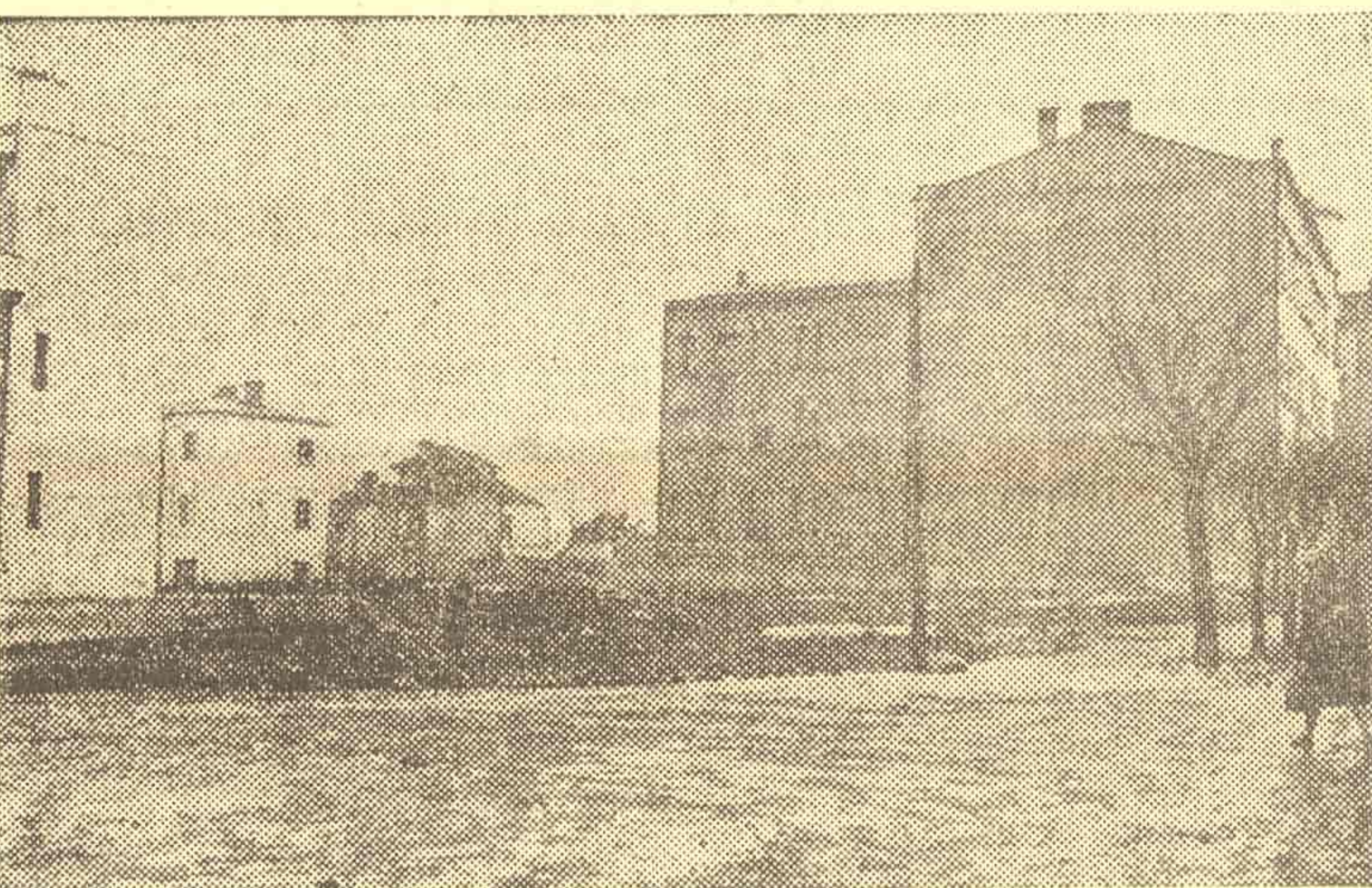
Усвајање већег броја пространијих станова (трособних) задовољиће и друге стварне потребе. Пре свега, породице са одраслом децом или члановима могу наћи задовољење својих потреба, тј. потреба да што већи број чланова има своје собе за рад — учење.

То не значи одмах и знатно повећање кубатуре или зида: ниш површина, јер собе могу бити нешто мање по запремини тако да само мало више простора заузимају од двособних станова. Практично повећавање соба ствара могућност да се овакви станови згодно употребе и за породице са већим бројем мале деце.

Општи хигијенски услови намећу усвајање само по два стана по спрату са једног степенишног одморишта. Такви станови су свакако нешто скупији, али су остала предимства њихова далеко испред разлога који говоре за максимално коришћење простора. Само један разлог: пуно искоришћење сунца у сваком стану и без обзира како је зграда постављена, био би довољан да превагне пред решењем које усваја четири стана по спрату, по два улаза на свакој страни одморишта на степеништу.

Можда би код пројектовања и зидања било уместо постављати купатила и клозета ослијене једним зидом на кухињу. На тај начин се водовдне инсталације спроводу кроз унутрашње зидове зграде, у зимским данима се греју путем преградних зида, тако да не постоји опасност замрзавања у цевима. Ако би се још и одводни чупци из кухиње спровели кроз купатило, онда би се загревање овим још појачало.

Усвајање зиданих штедњака (шпорета) је исто тако важно за решење станбених питања. Тим путем се постиже велика

Пространи блок у близини некадашњег дома „Гајрета“, где ће ускоро отпочети подизање станбених зграда

уштеда у употреби гвођђа; а станарима олакшава питање набавке и сеобе ових делова покућанства. За зидане штедњаке треба само најмањи део гвоздених делова: рерна, казан за воду и плоча са роштиљем и вратаницама. Такви штедњаци треба да су грађени за употребу лигнита и угља као горива — јер на ову врсту горива треба се све више опредељивати и навикавати.

Кад смо на питању загревања, онда треба посебно пажњу обратити пећима по собама. При употреби лигнита као главног горивог материјала, потребно је наћи пећ која ће остварити највеће коришћење топлоте из овог горива. Ми данас такву пећ још немамо, јер су тзв. „ирске пећи“ подешене за каменити угљак. Каљеве пећи су тако исто неподесне за лигнит, што значи да питању пећи треба посветити посебну пажњу.

Код питања прозора треба поменути да су се прозори са великим стакленим плочама показали као непрактични, услед лаког ломљења. То не значи да треба усвојити мале прозоре; напротив, велики прозори су један од услова за боље здравствене и хигијенске прилике у становима, само на прозорима треба увести мање површине са стаклима, чиме ће се добити иста величина отвора и количина светлости, али већа сигурност од ломљења.

У циљу лакшег и бржег проветравања просторија, на-

рочито у зимским данима, прозор треба градити тако да у горњем делу имају спојена крила која се отварају према унутрашњости, лежећи на водоравној пречки. Тај начин проветравања је најбржи и најпрактичнији, јер је топао ваздух увек у горњим слојевима и брже се мења са спољним.

Поделу прозорских окана треба типизирати, јер се тиме много добија. Пре свега, при замени поломљених стакала знају се увек тачне величине; при изради стакла за прозоре отпала потреба разних и многих величина и резања стакла, при сеобама, станари имају увек исте величине отвора за завесе и носаче завеса.

Исте величине стакала треба применити и за застакљивање преградних врата између соба — тамо где су потребна застакљена врата. Разлози су исти као и они, што су напред поменути.

То би био један део питања на којима се треба да заустави пажња пројектанта и градитеља.

М. К. ИВАНОВИЋ

Један предлог за распоред просторија у једнособном стану

Улаз води у мање претсобље или антре, из којег воде двоја врата: за собу и кухињу.

Соба треба да буде окренута према сунцу; у исто време

требало би да буде више на дуж, како би се што боље сместиле ствари једне собе која је за рад, пријем, одмор итд.

На супротном зиду од уласа собе, напаци се један велики четворокрилни прозор, који се отвара повлачењем два средња крила на леву и десну страну. Оваквим отварањем прозора избегава се руинирање завеса. Нешто даље од уласа напаци се каљева или обична пећ. Даље у углу на истом зиду напаци се врата, која воде у купатило. Купатило је устарио наставка кухиње, које има један прозор повољан за проветравање.

Изглед кухиње: у углу који је створен од зида собе и купатила требало би да буде штедњак. На једном од унутрашњих зидова требало би да буде зидни орман. На унутрашњем зиду, јер ако би био на спољњем зиду за време зиме би код ормана увек дувао. На спољњем зиду кухиње напаци се један велики прозор. На левом зиду од прозора напаци се врата која воде у оставу, која је устарио одузета од претсобља и има облик правоугаоника. На оставу такође има један прозор, згодан за проветравање.

Овакав стан треба да буде снабдевен и термичком струјом, како би станари на што најмање и бржи начин, после завршеног канцелариског или којег другог посла, могли обавити домаће послове.

Радојка СТАНКОВИЋ

У недељу 16 овог месеца у 10 часова, одржаће се редован састанак дописника „20 октобра“. Састанак ће се одржати у просторијама библиотеке, Влајковићева 8/1 спрат.

Мами ПОЛИТИЧКО-ЕКОНОМСКИ ЛЕКЦИОН

АКУМУЛАЦИЈА. У политичкој економији то значи одвајање једног дела годишњег прихода, сабирање и нагомилвање средстава за проширивање производње (за проширену репродукцију).

Према томе у каквом се начину производње и друштвеном поретку врши, т. ј. према томе ко ју врши — акумулација се разликује и по форми, и по циљу, и по садржини, и по друштвеним последицама.

КАПИТАЛИСТИЧКА АКУМУЛАЦИЈА (аккумуляција капитала) напр. врши се пре свега као акумулација капитала приватног, појединачног капиталисте. Он је врши тако што један део свог профита (вишка вредности), који је исцеђен из радника, до даје свом ранијем капиталу, повећава га и тако ствара себи могућност да дође до још више профита — што му је и једини циљ.

Зато што је приватна и што се руководи само гл'ју за профитом, та је акумулација нужно анархична, т. ј. без плана и ван контроле друштва. Акумулира приватни појединац и инимом не даје рачуна о томе. Ту се акумулација остварује само као акумулација (и проширење) појединачних предузећа, дакле само као посебна акумулација посебних капиталиста. Друштво ту није у стању да регулише расподелу сабраних капитала по разним гранама према друштвеним потребама, него се они расподељују према вољи приватних капиталиста који се не обазире ни на што друго, него на стижију тржишта, кретање цена и своје kalkulације да дођу до што већег профита. Зато се тамо неизбежно дешава да у неку грану производње оде превише, а у неку другу премало средстава, што доводи до поремећаја у привреди.

Поред ове последице долази и низ других, међу којима је најважнија друштвена последица капиталистичке акумулације то, да она не значи побољшање, већ погоршање положаја огромне већине народа. Зато што је анархична и конкурентска, срачунато на лично богаћење капиталиста и по цену уништавања хиљада егзистенција, она доводи до неизбежног пропадања економски слабијих, до претварања све већег дела народа у безимљне пролетере, до смањивања радничких зарада, док се богатство скупља у руке све мањег броја „индустриских барона“ и магната, који шпекулишу на беду и сиромаштву народних маса и експлоатишу их.

ПЛАНСКА АКУМУЛАЦИЈА значи тако одвајање и сабирање средстава за проширену производњу, које се врши под контролом друштва, по размери која излази из саме структуре привреде и из нужности да се сразмерно произведу сви услови за живот и редован ток процеса производње. Она је могућа само у поретку где се власт напаци у рукама народа, где је државна својина претворена у друштвену својину народа, где државни сектор претставља социјалистичку производњу, где су одлучујуће гране и одлучујућа предузећа социјализовани, где се према томе може изградити таква привреда која се руководи искључиво задатком да производи за подмирење животних потреба народа а не за профит.

Ту је акумулација нужно планска, јер друштво, преко своје државне власти, расподељује акумулирана средства сразмерно према потреби и нужности да се створи што самосталнија и што већа производња за подизање животног нивоа народа.

Из тога произилази да се та акумулација одвија првенствено као општа, планска, друштвена, која обухвата читаву привреду у целини, све гране производње и сва предузећа, а да акумулација у појединим предузећима, посебно акумулација, претставља само плански део опште акумулације.

Последица овакве акумулације, кад се она успешно оствари, мора да буде подизање културног и животног нивоа народа, победа друштвене производње за народ над производњом приватних капиталиста који про изводе за профит. Другим речима, последица планске друштвене акумулације јесте потискивање и коначно истребавање шпекулантске производње за профит и оставање потпуне планске производње за лепши живот народа.

РЕПРОДУКЦИЈА. У политичкој економији под репродукцијом се подразумева обнављање производње, поновно произвођење како средстава за потрошњу тако и средстава потребних за производњу.

Људи не могу живети а да непрекидно не троше средства за живот. А не могу имати тих средстава ако их из године у годину, из месеца у месец, из дана у дан не производе. „Како год што друштво не може престати да троши, тако не може престати ни да производи.“ (Маркс, Капитал, I стр. 578).

Међутим, не могу ни производити ако немају за то потребна средства, сировине, оруђа итд. „Ниједно друштво не може непрестано производити, тј. репродуковати, а да један део својих производа непрестано не претвара поново у средства за производњу, или у елементе нове производње.“ (Маркс, исто стр. 579).

Уратко, да би имали од чега да живе, људи морају стално производити и тако надомештати оно што троше, а за то морају стално имати средства за производњу, која — ако их сами не производе морају куповати, дајући за то друге своје производе, која се тако — по речима Маркса, претварају поново у средства за производњу.“

То стално надомештање потрошених добара производњом нових — јесте репродукција.

Од тога како и с којом потпуношћу се она обавља зависи и веће или мање изобилје, зависи како ће, у којој мери људи сутра, преко сутра, или следеће године моћи да подмире како своје непосредне животне потребе тако и потребе производње. Тј. од репродукције зависи сутрашњица и чистајни народ и сваког појединца.

Према обиму у коме се она врши репродукција може бити:

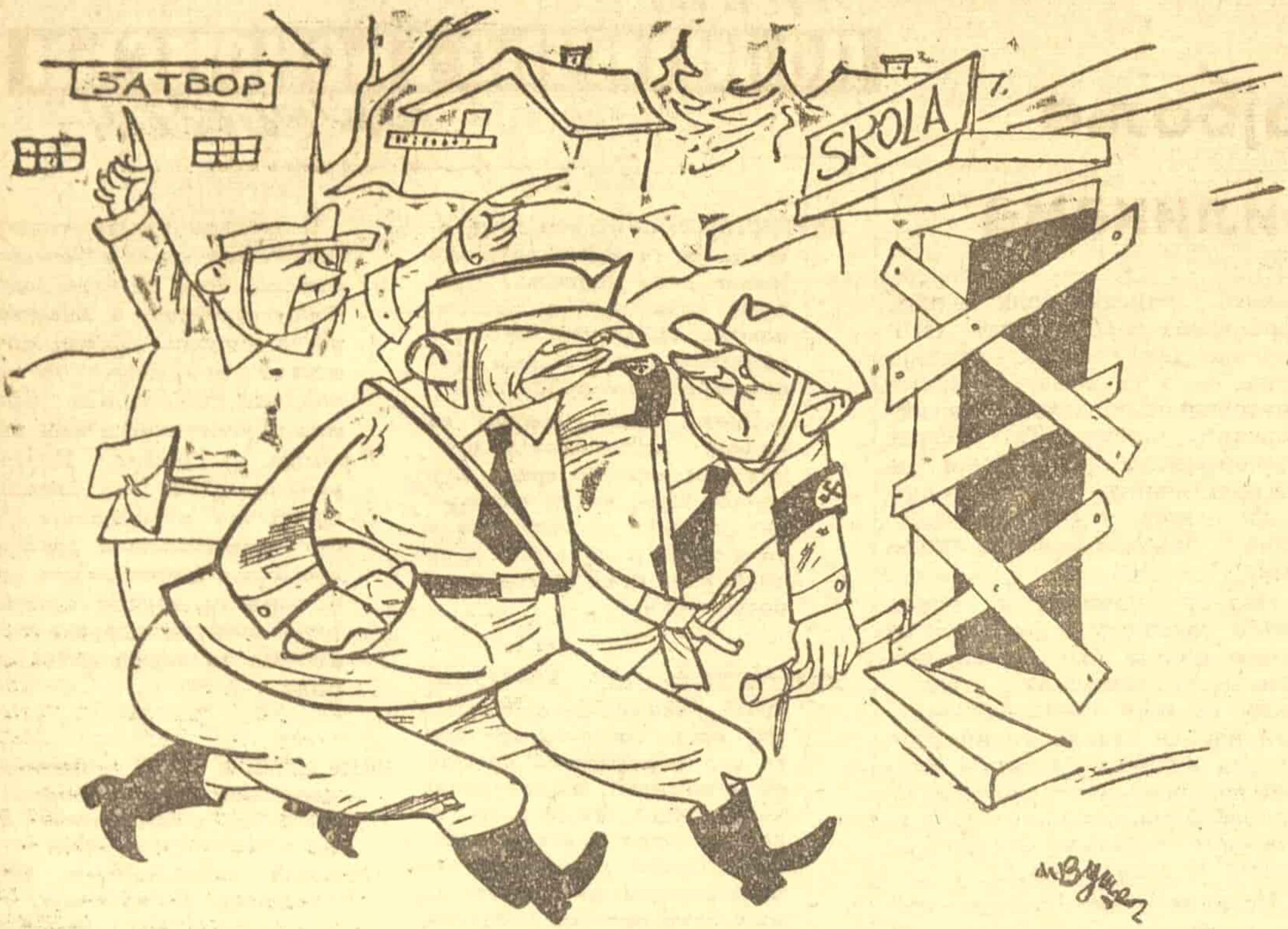
- 1) проста репродукција,
- 2) опадајући репродукција,
- 3) проширена репродукција.

ПРОСТА РЕПРОДУКЦИЈА је „пуко понављање процеса производње на истом степену“. (Маркс, Капитал, I стр. 580) Тј. проста репродукција значи понављање производње у истом обиму као раније. То значи да људи не мењају, не побољшавају услове свог живота, него стоје на старом. Шта више, ако се множи број људи док је репродукција проста, животног положаја мора да пада јер се иста количина производа мора да дели на већи број.

ОПАДАЈУЋА РЕПРОДУКЦИЈА је онда када се производња обавља у мањем обиму него што је била ранија. Природно да она значи погоршавање животног положаја народа, уколико није израз и нечег горег, неке пропадања те земље и народа.

Парађе производње на нини степен је редовно изузетна појава која се јавља као последица каквих природних непогода, које погађају земљу и производњу. Затим, као последица ратова. У капитализму се дешава да производња опада због политичке привредне потчињавања неких земаља, а и због криза које потресају капиталистичку производњу. (Наставак у идућем броју)

Ученици Александра Лера у Корушкој

Добро је што смо научили код Лера шта треба да затворимо, а шта да отворимо

ПОВОДОМ ОДЛУКЕ ИЗВРШНОГ ОДБОРА НАРОДНОГ ФРОНТА СРБИЈЕ О ИЗБОРИМА ОРГАНА НАРОДНОГ ФРОНТА

Правилник о избору органа Народного фронта Србије

Члан 1. — Избори за органе Народного фронта Србије могу бити:

- а) општи
- б) појединачни.

Општи су они на којима се бирају редовно сви органи Народного фронта у одређеном временском размаку, највише једанпут годишње.

Појединачни су они на којима се бирају ванредно појединачни органи Народного фронта према указаној потреби а према одредбама овог Правилника.

Члан 2. — Опште изборе за органе Народного фронта Србије расписује Извршни одбор Земаљског одбора Народного фронта Србије.

Појединачне изборе за један или више органа Народного фронта Србије расписује виши орган Народного фронта Србије по својој иницијативи или

на предлог нижег органа Народного фронта на чијој се територији избори врше а у складу са Статутом Народного фронта.

Појединачни избори се расписују и на захтев две третине чланова дотичне организације.

Орган који расписује и спроводи изборе обавештава свој виши орган као и Земаљски одбор Народного фронта Србије о расписивању и спровођењу појединачних избора.

Члан 3. — Избори се врше:

- а) за месне одборе Народного фронта, односно месне извршне одборе Народного фронта;
- б) за среске, градске и рејонске одборе Народного фронта;
- в) за градски одбор Народного фронта Београда, за окупне, Обласни и Покрајински одбор Народного фронта;
- г) за Земаљски одбор Народного фронта Србије.

Члан 4. — Право гласа имају сви чланови Народного фронта Србије који имају редовну чланску карту Народного фронта Србије или Народна оmlадина Србије (под условима члана 2 Статута Народного фронта Југославије).

Члан 5. — Избори за месне одборе Народного фронта односно месне извршне одборе Народного фронта и делегате за среске, градске односно рејонске конференције су тајни и врше се путем једнообразних листића на којима се исписују имена кандидата које дотични бирач бира. На једном листићу се исписују имена онолико броја кандидата колики бира дотична изборна јединица за месни одбор Народного фронта, односно за извршни одбор Народного фронта изборне јединице а на другом листићу имена делегата за конференције.

Члан 6. — Изборне јединице одређује срески, градски односно рејонски одбор Народного фронта на својој територији према броју чланова Народного фронта. Територија једног месног (сеоског) одбора Народного фронта увек представља једну изборну јединицу.

Члан 7. — Срески односно градски или рејонски извршни одбор Народного фронта одређује број чланова сваког месног извршног одбора Народного фронта и број делегата, за среску, односно градску или рејонску конференцију у смислу овог Правилника.

Члан 8. — Срески, односно градски или рејонски извршни одбор Народного фронта одређује за сваку изборну јединицу изборну комисију, најмање од 3 члана, која спроводи изборе.

Изборне комисије се одређују најмање 15 дана пред изборе.

Члан 9. — Сваки члан Народного фронта (према члану 4) може бити кандидован на изборима, ако га предажу 10 чланова Народного фронта.

Изборне комисије закључују најмање кандидација 5 дана пре избора.

Члан 10. — Списак примљених кандидата истиче се на одређеном месту три дана пре избора.

Члан 11. — Избори се врше од 7 часова до 19 часова.

Члан 12. — У просторију одређену за биралиште улазиће бирач, легитимисаће се и пошто комисија утврди да је члан Народного фронта, провери његово чланство у списку, даће му два једнообразна листића. Бирач ће на једном листићу исписати имена кандидата за извршни одбор Народного фронта дотичне изборне јединице, а на другом именом кандидата за среску односно градску или рејонску конференцију Народного фронта.

Ако је бирач неписмен може повести са собом лице које ће му исписати имена кандидата.

Пошто бирач испише имена кандидата ставиће примљене листиће у кутију са прорезом.

Члан 13. — После завршених избора комисија ће утврдити колико је који кандидат добио гласова и према броју гласова и одређеном броју кандидатских места одредити који су кандидати изабрани.

Члан 14. — Комисија ће резултат одмах објавити и о овоме обавестити срески односно градски или рејонски од-

бор. Комисија ће изабраним кандидатима издати потврду о томе да су изабрани.

Члан 15. — На општим изборима на територији сваке изборне јединице бирају се:

а) месни одбори Народного фронта, односно извршни одбори месних одбора Народного фронта;

б) делегати за среске, градске односно рејонске конференције Народного фронта.

Члан 16. — На среској, градској односно рејонској конференцији Народного фронта бирају се:

а) рејонски, градски односно срески одбори Народного фронта;

б) делегати за конгрес Набласну и покрајинску конференцију Народного фронта, односно делегати за градску конференцију Народного фронта Београда;

в) делегати за конгрес Народного фронта Србије.

Члан 17. — На сваких 50 чланова Народного фронта бира се један делегат за среску, градску односно рејонску конференцију.

Члан 18. — На сваких педесет изабраних делегата за среску, градску односно рејонску конференцију Народного фронта бира се на истој један делегат за конгрес Народного фронта Србије. На сваких 5 изабраних делегата бира се један делегат за окупну конференцију Народного фронта; на сваких 10 изабраних делегата за среску односно градску конференцију на територији Косова и Метохије бира се 1 делегат за обласну конференцију, а на сваких 30 делегата за среску, односно градску конференцију на територији Војводине бира се 1 делегат за покрајинску конференцију Народного фронта.

Члан 19. — Избори делегата као и избор одбора Народного фронта који се врше преко делегата вршиће се онако како конференција одлучи.

Члан 20. — За месни извршни одбор Народного фронта бираће се 9—15 чланова, према величини места. У већим местима бира се месни одбор од 20—40 чланова.

Члан 21. — На среским, градским, односно рејонским конференцијама Народного фронта бираће се срески, градски односно рејонски одбор Народного фронта од 60—100 чланова.

Члан 22. — На градској конференцији Народного фронта Београда, окупној, обласној односно покрајинској конференцији Народного фронта бира се градски, окупни, обласни односно покрајински одбор Народного фронта од 100—150 чланова.

Члан 23. — Изабрани одбори Народного фронта конституишу се на првој седници бирајући свој извршни одбор од председника, потпредседника, секретара, благајника и потребног броја чланова.

Члан 24. — На конгресу се бира Земаљски одбор Народного фронта Србије и његов Извршни одбор.

Члан 25. — За појединачне изборе за органе Народного фронта важи исти поступак као и за опште а врше се у ову сврху која им буде одређена.

Члан 26. — На конференцијама и Конгресу могу бити изабрани у органе Народного фронта и они чланови Народного фронта који нису присутни као делегати.

Члан 27. — Општи и појединачни избори за органе Народного фронта морају се извршити у времену које одреди Земаљски извршни одбор Народного фронта односно одбор Народного фронта који расписује изборе.

Члан 28. — За исправност избора органа Народного фронта одговоран је како одбор на чијој су се територији избори спровели тако и виши орган Народного фронта.

Члан 29. — Покрајински и обласни одбори Народного фронта могу одлучити да се избори за поједине месне одборе Народного фронта врше и преко изабраних делегата, узимајући у обзир величину места и број чланова.

Члан 30. — Овај Правилник је усвојен на седници Земаљског извршног одбора Народного фронта Србије 7 фебруара 1947 године.

О стручном уздизању кадрова у административној служби

Чиновнички апарат Извршног народног одбора састоји се из службеника који су и раније радили било у бившој Општини града Београда или ма где у државном апарату, и из нових, углавном младих службеника, који су први пут после ослобођења ступили у државну службу.

Велики број једних и других нема довољно школске спреме, а ни стручног знања. С обзиром на овакав састав службеника, а пошто се ради о једном органу власти чији службеници непосредно долазе у контакт с народом и где се нарочито осећа свака грешка и сваки бирократски поступак чиновника, то се на проблему уздизања и преваспитавања кадрова мора стално и систематски радити. Овом проблему треба прићи на двојак начин: да би се искоренио бирократизам, кога још има нарочито код старих службеника, треба да младе онеге и синдикалне организације стално настоје на томе да се у рад унесе нови дух и искорене старе навике, што се не може постићи без веће опште образованости. Друго питање, које захтева још озбиљнији рад, је питање подизања стручних квалификација код административних службеника и подизање стручности код оних који се баве разним пословима, где је потребно више стручног знања и специјалности. Када се говори о администрацији ИНО-а треба подвући да, поред свих мера које су предузете, има још међу административним чиновницима велики број са недовољном школском спремом (у рејонским народним одборима ради на администрацији око 5 од сто службеника са основном школом и око 10 од сто са два до три разреда гимназије), и да је због тога гломазан административни апарат што службеници често не умеју да раде, те понегде 6 чиновника раде на послу који успешно могу да обаве 4 службеника ако добро познају администрацију.

Извршни одбор има разноврсне службе за које је потребан стручни кадар који треба стално уздизати да би све те службе правилно функционисале.

Курсеви које је досада организовао ИНО доста су допринели стручном уздизању кадрова.

За све административне службенике у Извршном одбору држан је прошле године један курс по свима одељењима и рејонским народним одборима, који је дао доста слабе резултате, јер су га слушали они који немају никакве везе са администрацијом (чистачице, лекари и др.), те се није могло прићи практичном вежбању и проверавању онога што се научило, већ се остало на теорији. Сада се као први и најважнији задатак поставља да се поново организују овакви курсеви по свима одељењима и рејонским народним одборима, где би се систематски пришло упознавању са администрацијом и то само оних службеника којима је ово знање потребно. Побољшању администрације доста је допринео курс за архиваре, као и курс за матичаре, на коме су се курсисти упознали са вођењем администрације. Статистичка служба је доста слаба у Извршном одбору и предвиђа се

да 20 службеника посећују курс за статистичаре при претседништву владе Народне Републике Србије. Али за уздизање кадрова у администрацији неопходно је да се, поред стручних курсева у оквиру појединих одељења, стално и систематски стварају кружоци за проучавање закона и уредаба које се примењују у појединим службама, да се држе општа предавања, а у појединим отселима у оквиру дебатних часова да се дискутује о томе како да се стечено знање примени у пракси.

За многе службе Извршног одбора, а нарочито за привредна предузећа, намеће се као горући проблем уздизање стручњака у књиговодству и рачуноводству. Досада је држан само један курс једнообразног књиговодства и рачуноводства за службенике трговачких предузећа ИНО-а, који је завршило 35 слушалаца Финансиско одељење ИНО-а организовао је низ предавања за рачунске службенике трговачких предузећа, али све то није ни издалека довољно да се створи кадар који ће омогућити правилно функционисање рачунских и књиговодствених служби предузећа. Да би се у одређеном року и плански оспособили ови кадрови, пред Извршним одбором стоји задатак организовања курсева по предузећима, а посебан курс за службенике ове струке, који су у самом апарату Извршног одбора, поред курса за режисере по социјалним и здравственим установама при Министарству социјалне политике који посећују и неки службеници Извршног одбора.

Курсеви који су имали да подигну стручно знање службеника по установама Одељења за социјално старање и Одељења народног здравља, ма да су дали неких резултата, нису ипак могли да задовоље потребе за овим кадровима. Курс за деце неговатељице у Одељењу народног здравља доста је успео, али постоји потреба да се он поново организује. У току су курсеви за лаборанте, дезинфекторе и болничаре. За економе по установама Извршног одбора држан је један курс који је доста допринео побољшању ове службе, а тако и курс за васпитаче по домовима, али је васпитачки кадар још увек слаб те се намеће потреба за још једним курсом ове врсте.

Да би се стручно оспособљавање службеника Извршног одбора и стварање потребног кадра спровело што пре, требало би да ниво предавача и самих курсиста буде таква да они непосредно по завршетку курса могу користити службама Извршног одбора, а нарочито да се води о томе рачуна да ови кадрови буду распоређени тамо где ће стварно да користе стеченим знањем.

Поред свега овога, важно је да сви руководиоци, стручњаци и службеници схвате да се тек у самом процесу рада, на пракси уздиже општи ниво стручности, у сталном међусобном контакту руководиоца и стручњака са њиховим сарадницима, а да и са једне и са друге стране постоји жеља да се знање пренесе и да се оно примени и искористи.

Но, кад се говори о стручном оспособљавању, треба уочити најважнији моменат који

је од пресудног значаја за уздизање стручности и образованости код сваког човека, а то је индивидуални рад, лично интересовање и залагање да се што више научи. Тога је код наших службеника мало, ма да од тога зависи и лични успех сваког службеника, као и награда коју ће он добити од друштва за свој рад. На примерима оних радника и стручњака који се за све интересују, читају стручну литературу, прилазе стручњацима да би од њих што више научили а затим постају одлични службеници, треба да се васпитају сви наши службеници како се

најпрактичније прилази стручном усавршавању. Овде треба да одигра нарочиту улогу синдикална организација која пред своје чланове поставља као обавезу да раде на своме уздизању, јер тиме користе себи и својој служби. Јер, питање уздизања стручности није питање само правилног функционисања апарата ИНО-а, већ и сваког појединог човека у њему, пошто наша народна власт не само да не може трпети бирократизам, већ ће се постепено морати ослободити оних који не задовољавају својим знањем.

Славиша ЖИЖОВИЋ

Предложене организационе промене у основним организацијама Народного фронта

У вези Правилника о избору органа Народного фронта Србије и делегата за Конгрес, одржане су седнице кленума рејонских одбора Народного фронта, на којима су предложене измене основних организација.

На основу предложених измена број основних организација Народного фронта, уличних и предузетних, био би по рејонима следећи:

ПРВИ РЕЈОН — 26 уличних основних организација и 57 предузетних; најмањи број у једној основној уличној организацији био би 288, а највећи 666 чланова.

ДРУГИ РЕЈОН — 35 уличних основних организација и 60 предузетних; најмањи број 200, а највећи 700.

ТРЕЋИ РЕЈОН — 28 уличних основних организација и 62 предузетне; најмањи број 234, а највећи 679.

ЧЕТВРТИ РЕЈОН — 36 уличних основних организација и 3 до 4 предузетне; најмањи број 400, а највећи 800.

ПЕТИ РЕЈОН — 35 уличних основних организација и 24 предузетне; најмањи број 266, а највећи 708.

ШЕСТИ РЕЈОН — 22 уличне и 5 предузетних; најмањи број 300, а највећи 760.

СЕДМИ РЕЈОН — 21 улична и 21 предузетна; најмањи број 91, а највећи 823.

ЗЕМУН — 16 уличних и 45 предузетних; најмањи број 25 до 30, а највећи 220 чланова.

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9

БИОСКОП „ЈАДРАН“

ПРЕМИЈЕРА ВЕЛИКОГ СОВЈЕТСКОГ ФИЛМА МИ ИЗ КРОНШТАТА

СЦЕНАРИО: В. ВИШЊЕВСКИ
РЕЖИЈА: Б. ДЗИГАН
МУЗИКА: Н. КРЈУКОВ

У ГЛ. УЛОГАМА: ЗАЧИКОВ, БУШУЈЕВ, ЕСИПОВА

УДАРНИЦИ НЕ ДОБИЈАЈУ БЛАГОВРЕМЕНО УДАРНИЧКЕ ЛЕГИТИМАЦИЈЕ И КАРТЕ ЗА СНАБДЕВАЊЕ

Најбољима на раду треба одмах дати заслужену награду

По одлукама Четвртог пленума награђивање ударника треба да буде непосредно после конференција на којима су им свечано додељене титуле. Потребно је да управе предузећа, истог дана када је проглашење ударника извршено, доставе извештај и захтев за додељивање ударничке легитимације надлежном рејонском отсеку за радне односе и да најдаље два дана по проглашењу ударник добије своју ударничку легитимацију и ударничку карту за снабдевање.

Међутим, у већем броју предузећа Београда овај процес при додељивању ударничких легитимација и карата не само да се не свршава на време, већ траје по месец дана, па и више.

Дешава се да прође више од 30 дана од проглашења ударника, а да за то време предузеће уопште не пошаље извештај рејонском отсеку за радне односе при Народном одбору. Чести су случајеви да ударник после дугог чекања добије своју легитимацију, али прође по више од два месеца док добије и ударничку карту за снабдевање.

Крајње је време да се оваквим немилним појавама стане на пут, јер они који нису чекали никакав рок да би отпочели са ударничким радом, знајући колики допринос тиме дају својој заједници и својој нацији, не смеју да чекају ни на признање које им због њиховог успеха заједница дугује.

Управе предузећа треба да унапред припреме акт којим траже легитимације за своје ударнике, да тај акт благовремено овери синдикална подружница и да га управа преко своје, за тај посао нарочито одређеног чиновника, одмах по проглашењу ударника достави надлежном рејонском одбору, трудећи се да убрза нужне административне формалности око добијања легитимација и карата за снабдевање.

По закључцима заједничке конференције између представника Месног синдикалног већа и претставника Одељења трго-

вине и снабдевања ИНО-а, ударник мора најдаље два дана по проглашењу да има ударничку легитимацију и ударничку карту за снабдевање.

За досадашњи застој при деоби ударничких легитимација и карата по нашим предузећима умногоме снос одговорност и саме управе синдикалних подружница, које нису довољно контролисале да ли су ударници добили на време све оно што им припада.

Поред неблаговременог додељивања карата и легитимација за ударнике, дешавало се да онда када је ударник дошао до своје карте за снабдевање индустријском робом, он не може да у градским предузећима нађе артикле одређене за ударнике. Ударници су приморани да губе време у шетњама од радње до радње тражећи робу за своје купоне са индустријских ударничких карата.

Да би се ово убудуће спречило, Месно синдикално веће дало је предлог Одељењу трговине и снабдевања ИНО-а да се за снабдевање ударника обухвати и одећом отворе специјалне трговине. Одељење трговине и снабдевања пристало је да изиђе усусрет овој жељи и већ је приступило припремама за отварање овакве продавнице. На тај начин биће обезбеђено и снабдевање ударника, јер ће они унапред знати где могу да добију робу која им припада.

Као што се народне власти старају да што боље задовоље потребе наших најбољих радника, тако треба управе предузећа и синдикалне подружнице да се труде да ударници добију без одговлачења своје исправе и карте за снабдевање. Одељење рада треба да контролише да се прописи уредби о ударницима правилно спроводе у дело и да, уколико се то не учини, предузме све потребне кораке како би се неправилности избегле, а њихови извршиоци били упозорени на правилно вршење својих дужности.

Филозофија на лапавици

— Е, мој газда-Мито, од све југовине што беше, само нам ова најгора остале...

О занатским услугама и њиховим ценама

Одељење трговине и снабдевања морало је с обзиром на велику потражњу индустријских артикала најпре да задовољи оне потребе грађана које су биле најхитније, водити рачуна о што рационалној употреби материјала којим се располагало. С побољшањем прилика на тржишту и са спровођењем планске привреде и занатлије, које су раније често остале без материјала и без посла, добиће своје производне задатке.

Дистрибуцији материјала биће обраћена највећа пажња, али ће се водити и строга контрола о утрошку произведених артикала. Занатлијама ће се пружити могућност да покажу своју друштвену свест при савесном испуњавању својих дужности. Материјал се више неће трошити без плана или према потребама појединца. У првом реду израђивање се они предмети који ће користити широким радним слојевима, без штете по планску привреду. При овоме послу рентабилитет неће играти главну улогу. На тај начин, неће моћи да се деси случај да се од материјала који је био додељен за обнову зграда и ситне поправке праве канте за воду, као што је то радно Милан Пелић, на Булевару Црвене армије број 62.

До сада већина занатлија није се држала прописаних цена за своје услуге. Стручне комисије, које су проверавале испостављене рачуне наишле су на низ злоупотреба.

Лимар Т. Лаћарски, са Булевару Југословенске армије број 21 наплатио је за један лимени мртвачки сандук 5.000 динара, док је стварна режија са зарадом износила 3.500 динара. Молерско-фарбарско предузеће „Златибор“ браће Анастасијевић, из улице Петра Прерадовића број 5, за изведене радове испоставило је рачун који је за 30.425 динара већи него што треба.

Овакви случајеви и злоупотребе више се не смеју дешавати. До сада су занатске услуге при наплаћивању предмета израђених од метала биле 25% скупе него што је то било дозвољено; предмети рађени од дрвета били су скупи за 29%, молерско-фарбарске услуге за 21%, грађевинске услуге за 21%. Од 26 прегледаних рачуна стручне комисије, које су изишле на терен, могле су да констатују да су само три рачуна била исправна, а остала 23 погрешна.

Дешава се често да Отсек за цене за исте производе даје различите цене, што долази услед недостатка потпуних трговачких цена, помоћу којих би се могле проверити цене изведене у калкулацијама појединих занатлија који су поднели молбе за одобрење цена. Мишљења која даје стручно одељење често су веома различита због чега долази до одобравања различитих цена за исте артикле, а самим тим и до жалби занатлија којима се цене одређују. Овакав начин рада у Отсеку за цене је неправилан, јер се жалбама изазива задржавање и одговлачење решења због поновних провера. У години планске привреде овакво пословање не сме да се дозволи, јер цене морају бити јединствене.

Да би се спречило спекулације са ценама за занатске услуге и да би се исправио рад Отсека за цене, потребно је

РАДНИЧКИ ИНСПЕКТОРИ СУ ЈОШ ЈЕДНА ГАРАНЦИЈА ВИШЕ О СВЕСТРАНОЈ ЗАШТИТИ РАДА

Нови Правилник о раду радничких инспектора

Поред комисија за заштиту рада, које постоје при свакој синдикалној подружници и које гарантују заштиту свом синдикалном чланству на послу, да би се радник још боље заштитио, и да би се услови рада још више побољшали, Централни одбор Јединствених синдиката Југославије прописао је Правилник о избору и раду радничких инспектора. Овај Правилник донесен је на основу члана 6 Закона о инспекцији рада и предвиђа сва

права и дужности инспектора рада по нашим предузећима и установама.

Раднички инспектор бринуће се о уређењу радних односа и о условима рада, правилном коришћењу средстава и мера за хигијенску и техничку заштиту рада и о свим осталим радним односима у предузећу у коме је изабран.

Раднички инспектор је, уствари, помоћни орган инспекције рада по којим инструкцијама дела и брине се за спровођење што боље контроле хигијенске и техничке заштите радника, намештеника и службеника при раду. У свакој синдикалној подружници бираће се један раднички инспектор. Његова дужност је да се брине о чистоћи радних просторија, о хигијенским условима у радничким купатилима, умиваоницама и о свим осталим хигијенско-техничким уређајима, о грејању и проветравању радних просторија, о заштитним средствима при раду, о ефикасној првој помоћи и обезбеђењу материјала за њу при повредама и о заштитним уређајима на машинама на којима може лако да дође до несрећног случаја.

Поред ових, раднички инспектор има и низ других дужности које се односе на питање сређивања радних односа. Ту спада дужност контролисања правилног плаћања радника и намештеника, контролисања да ли радници раде само у одређеном радном времену, затим контролисање откуза, одмора и заштите жена-радница и малолетних радница у радном процесу, питања заштите ученика у привреди, питања исхране и станбених прилика радника и ученика у привреди.

Раднички инспектор, поред дужности да испита узроке због којих долази до неправилности у односу између управе предузећа и радника, треба такође да учини све да те неспоразуме уклони и да, што је још боље, онемогући благовремено да од таквих неспоразума уопште дође.

Раднички инспектор биће због тога у сталној вези са управом предузећа и упозораваће је на неправилности које треба да се уклоне. Међутим, тесан контакт није довољан само између радничког инспектора и управе предузећа, већ је потребан и важан најнепосреднији додир инспектора са радницима и намештеницима предузећа од којих ће он прикупљати податке о правилном спровођењу прописа, наредба и упутстава за заштиту рада и чије ће жеље моћи да пренесе до управе предузећа и до надлежног инспектора рада.

Да би своју дужност што боље испуњавао, раднички инспектор треба да буде такође у сталном додиру са управним одбором подружнице, а нарочито са претседником комисије за заштиту рада. Састанцима комисије за заштиту рада раднички инспектор је дужан да присуствује и да потпомогне спровођење у дело њених закључака.

Радничког инспектора бираће све синдикално чланство. При томе треба да се увек за тај положај узму људи који су по својој стручности најбољи, који познају добро услове и процес рада, а поред тога имају друштвене и моралне особине најбољег квалитета. Рад инспектора рада мора се осећати у предузећу и уколико он својим дужностима не одговори, синдикално чланство има право да га смени, исто онако као што је имало права и да га бира.

Никада у историји радничког покрета радници нису имали толику могућност заштите при раду као данас. Овлашћења и права која је раднички инспектор добио новим правилником, јемство су да у нашој народној републици радник ужива пуно признање за свој рад, при чему је потпуно заштићен.

да целокупно грађанство помогне народним властима на уклањању грешака, било да доставља несавесне занатлијешпекуланте надлежним органима, било да указује на погрешке Отсека за цене.

Поред ових, потребно је све несавесне занатлије јавно жигосати, јер они својим непоштенним радом унијају углед оног дела занатлија који се, свестан значаја плана, добровољно укључио у планску привреду и који стварно користи широким народним слојевима.

Душан А. ПАВЛОВИЋ
повереник Одељења индустрије и занатства ИНО-а

Једна нездрава појава у рејонским задругама

Сасвим је нормална појава да у неким радничко-наместничким набављачко-потрошачким задругама често нестане по неки артикли. Међутим, то се најчешће не објашњава потрошачима. Грађани неуспорени, уплате робу на благајни, узму рачун и тек код после дугог чекања дођу на рад, каже им се да је тражена робе понестало. Намештеници у задругама препоруче потрошачима да дођу други пут када роба буде приспела, а да бон задрже код себе. После тога дешава се да људи дођу још по три-четири пута а да роба још увек није дошла. Многи грађани, нервирани ослепљеним начном радом, сасвим дигну руке од добивених бонова.

Било би непотребно коментарисати погрешност оваквог рада у понеким рејонским задругама за снабдевање. Надлежни би требало да поведу рачуна да се овакве појаве више не дешавају. Ако већ нестане понеки артикул, треба то на видном месту објавити да грађани не губе време чекајући у редовима. Још мање је уместо да на благајни унапред наплаћују робу, које у продавници уопште нема.

Д. С.

Зашто многи послодавци траже одобрење за прековремени рад

У последње време учестале су молбе за одобрење прековременог рада Одељењу рада ИНО-а, које је, на основу Закона о инспекцији рада, надлежно да одобрава прековремени рад.

Ако се размисле разлози које предузећа и радионице наводе у молбама, види се да они нису увек оправдани и правилни. Већина предузећа и радионица наводе као разлог за продужење радног времена производни задатак који треба на време да буде извршен, поманкање стручних радника и томе слично. Да би се навиди поткрепили и дали им се више веродостојности, уз молбе се прилажу потврде и радни налози разних државних установа итд. Али решења тих молби не конвенирају увек послодавцима и они се на оваква решења жале Министарству рада.

Међутим, производни задатак, којим тако често правдају поједина предузећа своје тражење дозвола за прековремени рад, није и не мора увек да буде оправдани разлог за продужење радног времена, самим тим што се производни задатак израђује на бази осмо-

часовног радног времена. Руководство које је саставило производни задатак имало је у виду све могућности предузећа па и радно време, тако да је производни задатак реална оцена могућности једног предузећа, под условом да оно ради нормално осам сати дневно. Али, помоћу производног задатка поједина предузећа желе да добију одобрење за прековремени рад и да га даде раде све друго, само не свој производни задатак. Тако је једна столарска радионица на основу свога производног задатка добила одобрење за прековремени рад. Када су органи инспекције рада проверили, установили су да та радионица ради мртвачке сандуке. Ово је само један пример како поједини мајстори — послодавци покушавају да изиграју и Уредбу о платама и надницама и одобрење за прековремени рад.

Други разлог који се наводи у молбама је поманкање стручних радника. Појединачна предузећа и послодавци сматрају да ће проблем стручних радника решити продужењем радног времена, а не уздицањем и обучавањем младих кадрова. Међутим, прековремени рад не само да не може да замени стручне кадрове него постоје супротно дејство, јер непотребно замара раднике. Зато је потребно да и послодавци који траже да им се одобри прековремени рад пођу правилним путем у решавању проблема стручних кадрова — путем стручног уздицања и обучавања младих радника.

За две године по ослобођењу оспособљени су многи млади радници, тако да са успехом обављају послове старих „специјалиста“. Да су то учинили и ови послодавци, данас не би морали да траже од радника да раде дуже од осам сати, већ би мирно могли увести две смене за своје специјалисте.

Али има и предузећа у којима се одмах прилази стручно оспособљеном раднику. За пример може да послужи један

монтер код „Дитипа“, који каже: „Ја сам себи ставио у задатак да до 1 маја 1947 године научим и оспособим мог помоћника да ради као млади монтер“.

Такве обавезе треба да поставе и они послодавци који желе да продуже радно време и њихови специјалисти, па ће успети да свршавају своје послове и испуњавају производни задатак не само у осмочасовном радном времену него и раније.

Будношћу руководиоца оклониће се многи несрећни случајеви на раду

На грађевинским радовима често се не поклања довољно пажње техничким условима рада и непажњом, неодговорношћу и небудношћу појединих руководиоца долази до несрећних случајева. Када се деси несрећа онда се стручњаци, надзорници и други одговорни руководиоци правдају да су били заузети другим пословима, да нису били на градилишту, да радник није знао, итд. Али када се узме сваки случај појединачно и размисли да се уочи да су посредни пропусци, како појединих одговорних руководиоца и стручњака који раде непосредно са радницима, тако и појединих управа предузећа комуналне изградње.

Тако је непажњом могло да дође до тровања угљен-моноксидом у државном предузећу „Елизо“, где су пословођа и управник вршили швајцосвајц дрвеним угљем у браварској радионици, у којој је радило 9 радника, иако су знали да се то не сме радити тамо где је већи број лица. Срећа је да је страдао само један од радника.

У недовршеној згради сикоса у Бирчаниновој улици 6, стручњаци нису нашли за сходно да обавесте раднике или да

означе на вратима да се не сме улазити у просторију која се суши путем пећи од кокса, и тако је дошло до једног несрећног случаја.

Приликом постављања скела не води се довољно рачуна да оне буду стварно јаке и чврсте, него се дешава да се извесне даске положе и тако проузрокју пад онога радника који на њима ради. И поред тога што се даске могу рационално искористићавати при прављењу скела, може се водити рачуна и о употреби дасака, тако да се не деси да се тамо где може и слабија стави јача, а тамо где је потребна јача стави слабија даска.

Бесумње да би многи несрећни случаји на грађевинским радовима био избегнут да се има више одговорности, будности и иницијативе. Тако, на пример, да руководиоца на једној згради одреди радника који би свако јутро, пре него што рад почне, очистило пречаге са трепњика, које су пуне цемента, блата и пруга, да радник који корача по њима са цаклом материјала на леђима, не би дошао у положај да изгуби ослонац, оклизне се и сломи ногу.

Поред тога, Управа комуналног грађевинског предузећа нема још увек ту праксу да на

неколико зграда има једно лице као надзорни орган, које не може да стигне да контролише рад радника на више градилишта у разним удаљеним уличицама.

Због свега тога требало би прекинути са старом праксом да једно лице буде задужено за више радњишта и да један радник обавља више разних послова. То нарочито важи за дубинске опасне радове, где мора да постоји нарочито лице које ће стално бити на градилишту и будним оком пратити рад и пазити на најмањи ексер. Управе предузећа комуналне изградње треба да оспособе раднике за овај посао а ако треба да оснују и течајеве.

Сви стручњаци и одговорни руководиоци на грађевинама треба да се удубе у ове проблеме и да унесу више будности и одговорности према раднику, да пренесу на њега своје искуство и да га упозоравају на опасности. Целокупну прак организацију посла, — почев од обавезног проверавања исправности алата, дизалица, чекића, крмпоза сваког јутра — треба тако удељити да се отклоне сви узроци који би могли да изазову несрећне случајева на грађевинским радовима.

ИКАРУС
ИМА НА ПРОДАЈУ ВИШЕ:
САОНИЦА ЗА ТЕРЕТ
НАРОДНИХ КОЛА НКЗ ЗА ПАР
КОЊА
ИСТИХ КОЛА ПРАВЕНИХ НА
БАНАТСКИ ТИП

15 фебруара излази из штампе истовремено десета и десета свеска
„МОЛНИЧКЕ БИБЛИОТЕКЕ“
ЈК. свеска П. В. Милоградов
АРАПСКИ ИСТОК
У МЕЂУНАРОДНИМ
ОДНОСИМА
Цена свески је динара 6.—
Х. свеска Е. В. Лукин
ЛИГА АРАПСКИХ ДРЖАВА
Цена свески је динара 6.—
Поруџбине се примљују на
Потписани фак бр. 53. Београд.

Ученици у привреди саветују се са претставницима власти

Учioniца стручне школе за ученике у привреди број 4 у Светозара Марковића бр. 45, препуна је ученика и ученица кожарских, металних, графичких, текстилних и других предузећа и радioniца. Дечаци са рукама на којима стоје бегани уља, са блузама на којима се виде мрље ветрина, неки са села, дошли да науче занат. За све њих је тај дан био некако нарочит.

Претседник Народнoг одбора Четвртог рејона Милан Живковић и повереник отсека рада Данило Ераковић дошли су да се мало посаветују о њима. Да чују њихове бриге, тешкоће, потребе — просто дошли да поразговарају са најмлађим радницима у привреди. Стари шегрти, данас радници мајстори, нису знали за оваква саветовања. Били су у власти мајстора који их је саветовао само шамаром и батинама и гонио их на превремено рад. А претставници власти помагали су мајсторе да их саветују на тај начин и сами они саветовали су их као и њихови мајстори — повукли их ва уши, дали који шамар или их потапкали штапом по леђима. А шегрти су тада ћутали, јер баш ником нису могли своје бриге да кажу.

Од шегрта неће постати човек, ако не добије батине — то је била васпитна парола мајстора. И тако су шегрти оним тешком прекоременим радом, мршаве хране, добијали и порицују батина — да би постали људи.

А сад су претставници власти дошли да се очински посаветују са ученицима као са својом децом.

У препуној учioniци озбиљне очи дечака упрте су у старијег човека претседника Народнoг одбора. Он их похваљује, а у име власти и говори о некадашњем животу пре рата,

да неће да ме учи ако га тумажим, а он вређа и поје да напашу омладину. Ученици немају уговор. Само, молим вас, да мајстор не дозна. Знате, изјурине ме напоље.

Јавља се други.

— Ево овај мали нема смељости да каже. Нема још 14 година. А ради од јутра до сутра.

— Не, ја радим од 7 до 4 по подне, и то радим добровољно.

— Не можеш да радиш добровољно прековремено, ако немаш 16 година, и не смееш да изостајеш од школе, а да радиш у радioniци — каже Данило Ераковић.

У учioniци се још дошаптавају и договарају. „Видиш да ти мајстор не може ништа, та јави се“ — шапуку један другом ученици.

— Ја радим у штампарии „Нови дани“ већ шест месеци а немам уговор.

— Зашто ми уметачине немамо уговор? Ја сам уметачина у „Привредном прегледу“ и радим већ 14 месеци. Повисили су ми плату на 10 динара на сат, али немам уговор.

И даље се јнжу друга разна питања, јављају се ученици и износе своје бриге, предлажу, укратко — саветују се са претставницима власти.

Завршава се ова веома плодна и корисна мала конференција. Данило Ераковић каже ученицима:

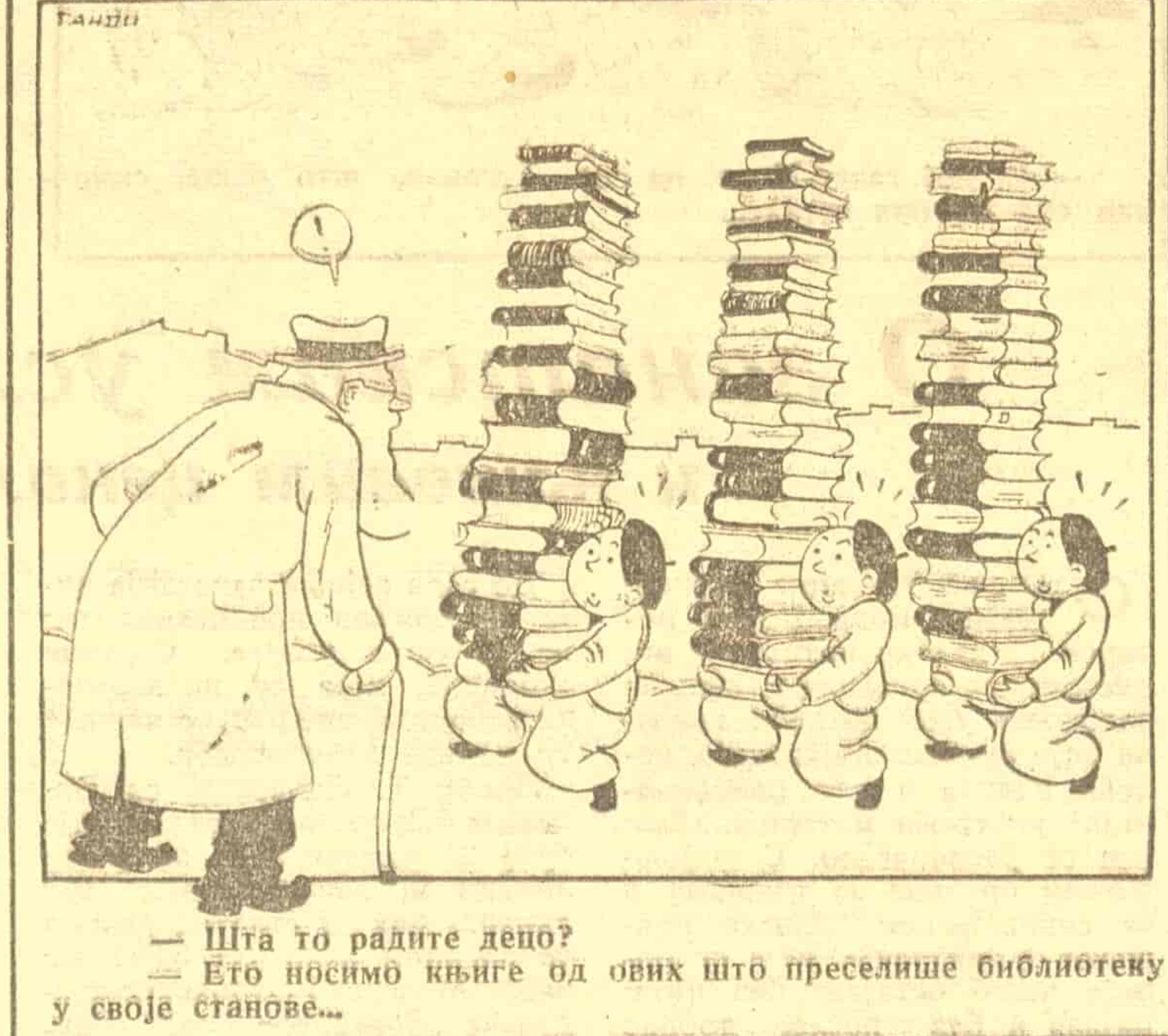
— Кад имамо право да гањамо послодавце кад раде неправилно, и ви другови имате осим права и дужности, и то велике. Ви треба добро да учите, да будете дисциплиновани и послушни и у радioniци и у школи. Чујем да има двојки. Обећајте да на крају године неће бити двојки.

— Неће, неће, — једногласно одговарају ученици.

Саветовање је завршено. Ученици се разилазе живахно

Васпитачи културних читалаца

Чланови библиотеке II рејона нису вратили 500 књига које су узели још прошле године...

— Шта то радите децо? — Ето носимо књиге од оних што преселише библиотеку у своје станове...

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА ПРЕДЛАЖУ

Повести више рачуна о периферији

У скоро свим „Гранатовим“ предлазима у центру града може се добити неких потребних намирница које се не добијају у продавницама на периферији, па чак ни само мало даље од центра. На пример, у продавницама у центру има туршије у теглама, које нема мало даље од центра, а свакако би се она куповала и тамо.

Одељење трговине и снабдевања ИНО-а града Београда већ два пута је објавио да се на Д-2 карте добијају јаја и у неким „Гранатовим“ продавницама у центру било је јаја, али на периферији, бар у једном делу, није било никакво. Исти је случај био и са расподелом шпиритуса. Вероватно да је по среди окупација у превозним средствима, али ако то није разлог, било би добро да се поведе више рачуна убудуће о периферији, јер колико нам је познато, на периферији по нужди још живи највећи део радног народа.

Узгред буди речено, периферија је слабо снабдевена и са градским млекарима па се не искористе згодне прилике када у млекарима има на продаји српског сира, кајмака и других производа од млека, који су тако потребни деци за исхрану, а којих има у млекарима у центру. Периферија је, најзад остала на старим млекарима као снабдевачима, а они у највише случајеве немају тако сјајне рекорде из своје пословне прошлости. Свакако би требало повести више рачуна о периферији.

М. РАДИШИЋ

ме што можда ИНО није имао довољан број радника које би запослио на овом послу, већ што није било довољно црева за поливање улица.

Београд је велики град и због великог промета улице се веома много прљају. А да би се прљавштина спирала, потребно је имати сва средства за чишћење улица. Због тога је потребно да ИНО на прагу новог лета набави довољну количину црева за поливање, јер наше фабрике производе довољне количине гумених црева, а ИНО има на располагању довољно материјалних средстава да их купи.

М. РАКОВИЋ

Ученицима петог разреда гимназије даје се могућност прелазу у стручне школе

Стара је болест, можда и нека врста куриозитета, да родитељи желе да им деца заврше гимназију, а после да наставе студирање на Универзитету. Све остале школе су потцењивали и сматрали да ће им деца изићи из њих недоучени и да неће имати титулу факултетски образованог човека. Кривица је до пред ратних просветних власти које су дозвољавале да се на студију уписују углавном гимназиски ученици. Отуда је постојао и код самих ученика страх да неће у стручним школама добити шире образовање и да неће моћи студирати, јер Уредбом није дозвољен приступ на факултет. (случај са Средњом техничком школом.

објаснити омладини значај преласка у стручне школе. Међутим, томе од стране наших омладинских и просветних руководилаца најбоље су то схватили руководиоци Земуна. Они су организовали конференције петих разреда гимназија и објаснили омладинцима значај стручних школа. Одмах је један број омладинца прешао у Трговачку академију. Томе је прилично помогао и родитељски састанак, кога су организовале школеке власти на иницијативу омладинске организације. До данас је из Земунских гимназија прешло око 30 омладинца у Трговачку академију.

Међутим, данас су просветне власти ову неправду потпуно исправиле и дале су могућност свим ученицима који желе после средњих стручних школа да посећују и факултете, а саме стручне школе добиле су озбиљнији карактер и много већу вредност него пре рата.

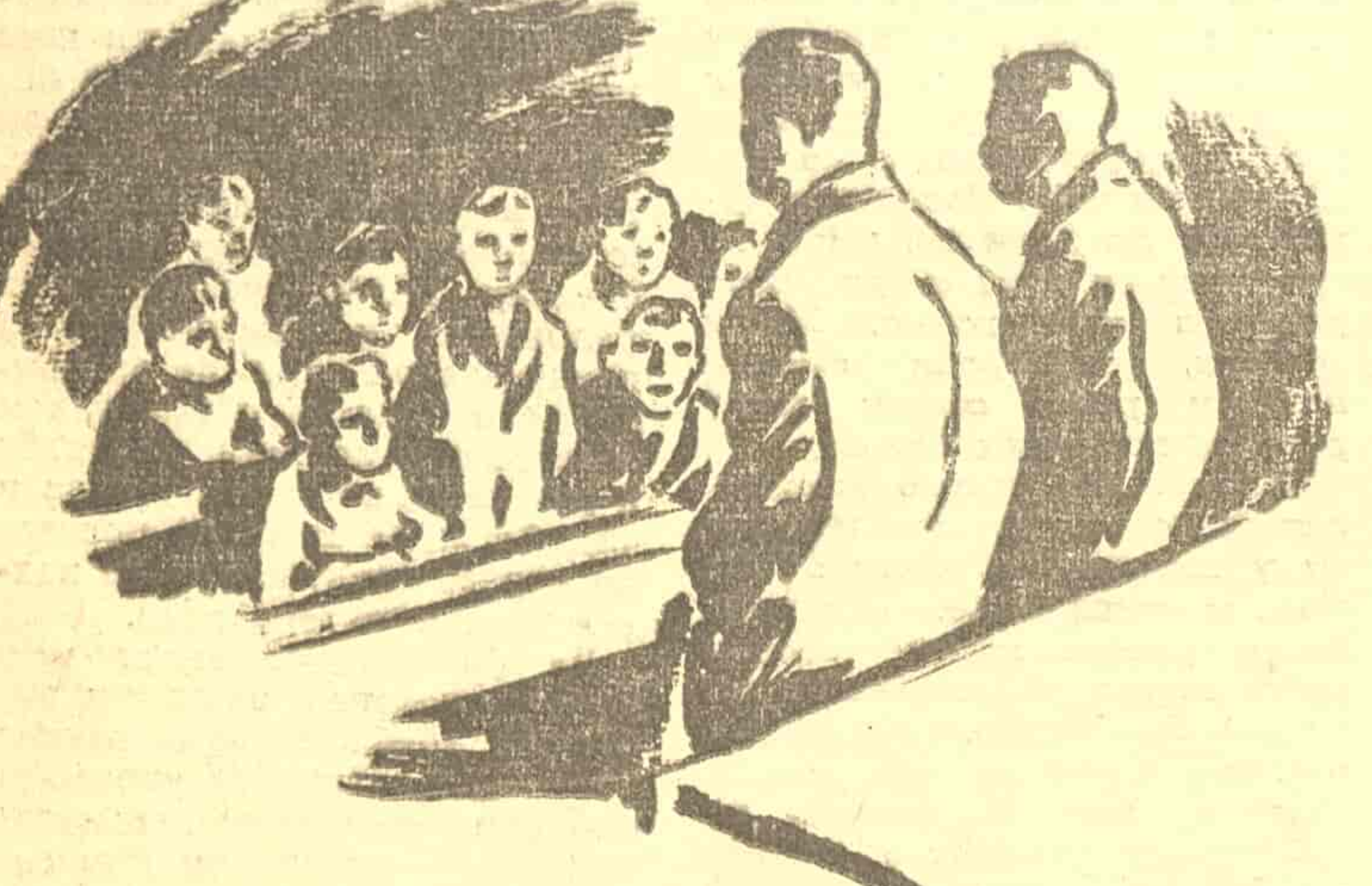
Међутим, руководиоци II рејона у Београду овим питању нису озбиљно пришли. Није одржан ни један састанак нити се шта предузело да се бар у ма којој гимназији покрену ученици да одрже састанке. И исход је такав да данас из двеју гимназија II рејона има само четири омладинца који ће прећи у стручне школе. Иста је немарност и код руководилаца VI рејона који се нису нимало ангажовали да организују ове састанке. Из школа у VI рејону прешло је свега три ученика у стручне школе.

Јануара месеца Министарство просвете донело је одлуку којом се ученицима петих разреда гимназије омогућује да друго полугодиште продуже у стручним школама. Министарство просвете је ово учинило из разлога што ће се преко средњих стручних школа омладинац за краћи временски рок оспособити за стручњака, него да учи гимназију пуних седам разреда. А планска наградна земља захтева што више стручних кадрова.

Код доброг дела београдских руководилаца налазимо на немаран однос према овом важном питању. Схвативши потребу наше земље у њеној обнови и изградњи, требало би да омладински руководиоци предузму и даље све мере како би што већи број омладинце прешао одмах у стручне школе и како би београдска омладинска организација попунила број ученика који је Министарство просвете предвидело за ове школе.

Какво је стање у стручним школама Београда? Учитељска школа може да прими 30 ученика, Средњо-техничка 42, а земунска Трговачка академија 40 ученика. Било је потребно

Јелина МАРКОВИЋ

о садашњем када је васпитање и старање о шегртима државна брига.

Данило Ераковић, повереник отсека рада, такође говори ученицима. Он је из отсека који онемогућује искористивање ученика, из отсека који толико мрве равни мајстори који се нису отресли старог постојања према шегртима и били кажњавани.

У учioniци је тишина, дечаци важљиво слушају речи, које никада нису чули стари радници, нити их чују у назови демократијама. Колико се поноса и гордости улива у младе душе будућих градитеља наше земље, колико свести о дужностима према друштву!

— Другови, ви сад можете да ми постављате каква год хоћете питања, да ми кажете како се поступа с вама, да ли има неправилности, да ли имате уговор, и тако даље.

У учioniци је настао мали жагор, дошаптавања и договарања између ученика. Један другог наговарају да се јави, да каже, јер ето, сад је прилика, ту су другови.

— Ето ја ћу вам рећи, другови, зашто се нико не јавља и не износе неправилности. Боји се мајстора да га не изјурју напоље, иако можда ради прекоремени.

— Тако јесте! Тако јесте! — Једногласно су завикали и заплескали ученици.

Најзад почињу стидљиво да се јављају.

дикутујући. Имали су и они конференцију.

Из фондова руководства, према плану, у овој години ће се обезбедити смештај свих ученика у домове. И тада кад се буду саветовали са претставницима власти, неће се више догодити да кажу:

— Молим вас да не сазна мајстор, изјурине ме.

Ф. АБИМОВИЋ

Курс за проучавање привредних уредаба Владе ФНРЈ

Проучавање и упознавање уредаба Владе ФНРЈ о акумулацији и ценама неопходно је потребно ради њиховог правилног, брзог и тачног спровођења у живот у свим предузећима. У саопштењу Привредног савета број 22 укавано је да је потребно да се у предузећима и установама одрже курсеви на којима ће се темељно проучити уредабе о акумулацији и ценама.

Комунално одељење Извршног народног одбора Београда организовало је курс за руководиоце и стручно књиговодствено особље свих комуналних предузећа — Комграна, Бездана, Вевода, Градека, и Управе станбених зграда. Курс је отпочео 10 фебруара и има теоријски и практички део. По завршетку курса слушаоци ће полагати мањи испит на коме ће изградити неколико практичних задатака, што ће им омогућити лакше сналажење у практичној примени уредаба.

ВИШЕ БРИГЕ О ДЕЦИ

Ових дана поједина надлежшта делила су својим службеницима јабучке. Сада, у зимским данима, када се јабучке не могу нигде набавити, то је заиста добродошло као допунa у исхрани радног човека. Међутим, као и прошле године при подели лимунова, и овога пута нико се није сетио деце. Од какве су важности јабучке у исхрани детета, није потребно наглашавати. То нарочито важи за децу, која су преживела тешко време окупације из кога највећи број од њих није изнео неко нарочито здравље.

Мишљења се да се бар убудуће при поделима сличних намирница не би требало да заобију деца, и да је наша дужност да се прво њих сетимо.

Катарина МИЛОРАДОВИЋ

БЛАГОВРЕМЕНО ПРИПРЕМАЊЕ ЦРЕВА ЗА ПОЛИВАЊЕ УЛИЦА

Прошлега лета улице нису могле бити редовно поливане. Разлог не лежи у до-

Хајде да се играмо поште

Министарство просвете налази се у Краља Милана улици број 2, а Просветно одељење Извршног народног одбора у Московској улици број 14. Као што се види, надлежства су близу — треба пет минута пешке, а телефоном се још брже обави посао. Али, за бирократски мозак велика је раздалја од Краља Милана број 2 до Московске број 14, тешке су и несавладљиве препреке да се нешто саопшти.

Телеграф су људи измислили да би се могли споразумевати на веће даљине. Тако бар влада мишљење о њему. Треба имати дубоку машту па да се човек сети да пошаље телеграм надлештву које је од његовог удаљеног непуних 500 метара. Да ли се шалово? Али, та шала кошта државу!

Нека телеграм каже оно што ми нисмо у стању и поред најбоље воље да објаснимо.

Телеграфиста није морао чак ни да куца ову вест. Просто

је залепио на другу хартију и послао у Просветно одељење — нека личи на телеграм кад бирократе то тако ватрено желе.

Било је много оригиналних случајева бирократије, али је овај свакако ненадмашан и треба га чувати за архиву „реинијалних“ примера бирократије.

А. ФИЛИПОВИЋ

Компликована куповина сувих шљива

Како економ Радничко-службеничке мензе Инвестиционе банке купио сам 31-е ове године у магацину Гранана на Бајоновој пијаци две вреће сувих шљива. За вреће сам положио кауцију од 200 динара.

Када сам вреће вратио на-

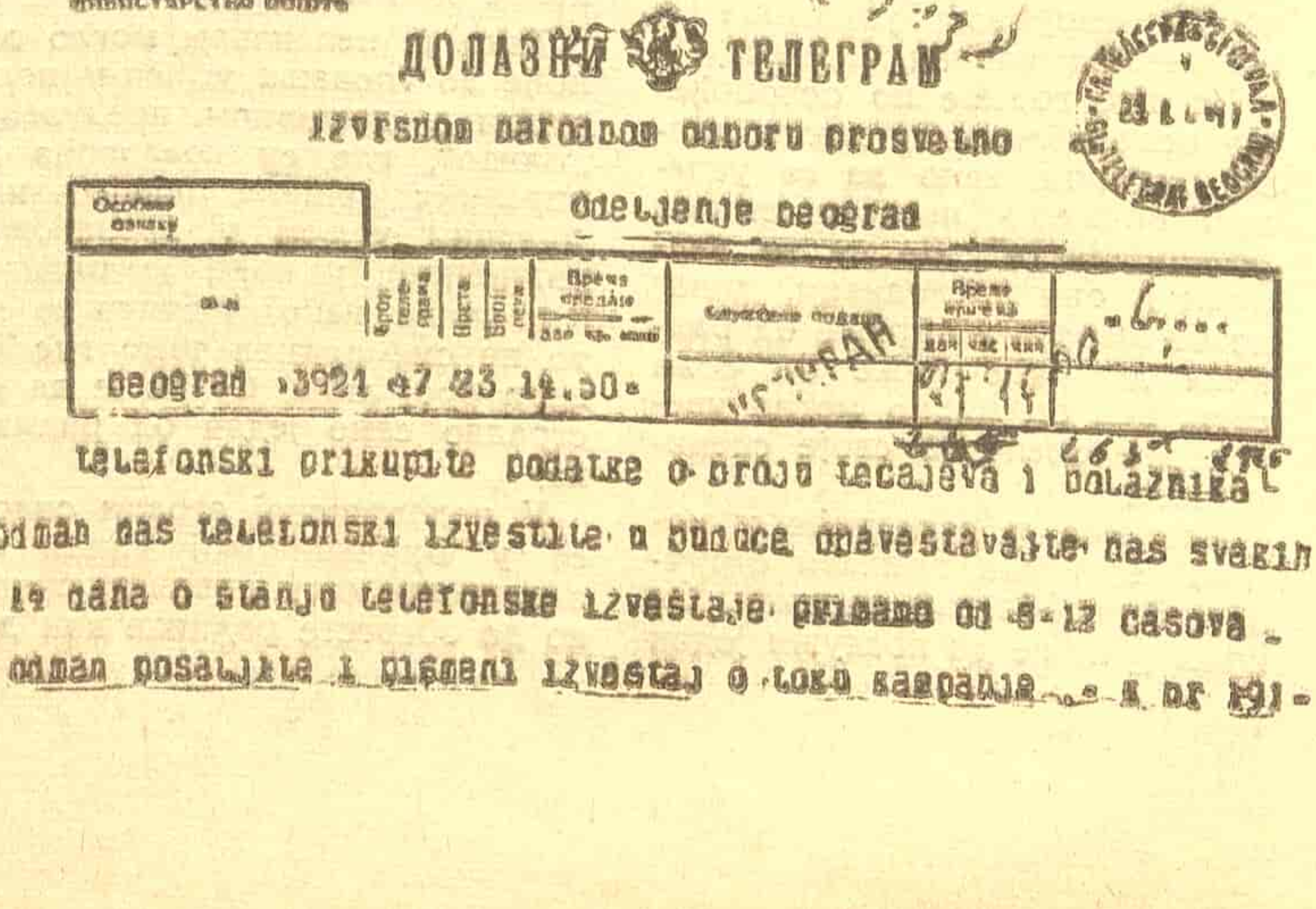
траг “ тражио положену кауцију на коју сам имао потврду, казал су ми у магацину да они не примају амбалажу већ да вреће треба да предам магацину за амбалажу на кланици.

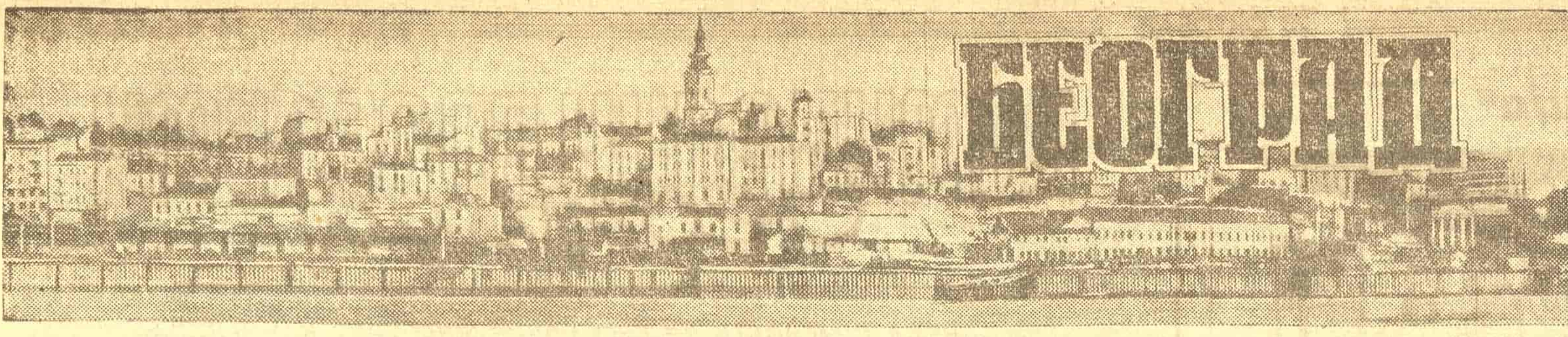
Отишао сам тамо и предао обе вреће, али сам уместо новца добио само потврду, а за исплату сам упућен у канцеларију Гранана у улици Риге од Фере, где сам такође чекао на ред исто као и на кланици. Када сам предао потврду у враћеној амбалажи, тада ми је издат налог за благајну да могу примити новац. Најзад, на другом шалтеру, после неизбежног чекања у реду, тај новац сам и примио.

На моју жалбу да је ово неправилно у Отеску трговине и снабдевања ИНО-а чиновник Иваковић одговорио ми је да су шљиве у слободној продаји и да се могу купити свуда. Другим речима то значи: „Ко ти је крив — што си купио код Гранана“!

Не само што је бирократски поступак при повраћају положене кауције био непотребан и искористан, јер сам узалуд трошио своје време на чекање уместо да га употребим корисније, већ је и неразумљиво како се поједини чиновници Отсека трговине и снабдевања (у овом случају чиновник Иваковић) односе према државним трговачким предузећима, саветујући купцима да не купују код Гранана већ у слободној трговини.

Мерко ЈЕВРЕМОВИЋ

Фронталници КРИТИКУЈУ

Шта кошта оживљање једне секире у радионицама „Белсапа“

Рачун бр. 61
За Милоша Вујковића, службеника у ЕПС-у.
По вашој поруци бр. 13 новембра 1946 бр. 630 и налог П. Б. Бр. 3263 и 3527/45, израде држање за секиру и намештање по Р-Л бр. 3263 и 3527/45 и то: књижици на вилу терет по више изложеном обрачуњу:

Материјал за израду	101.88 динара
Надница за израду	134.50 динара
Додатак општих трошкова 210%	282.45 динара
Зарада 10%	51.87 динара
Такса на рачуну	3.— динара
Укупан износ динара	573.70 динара
и словима пет стотина седамдесет три и 70/100	

Рачуноводство Управе радњица

Урбанистички начин решавања саобраћајног проблема

ПЕРСПЕКТИВЕ БЕОГРАДСКОГ САОБРАЋАЈА У БУДУЋНОСТИ

Саобраћај ће увек бити један од важних елемената у организацији насеља, и то тим важнији, што је насеље многољудије. Београд је најважнија тачка саобраћајне мреже наше државе; и не само то, већ је као главни град првенствено важан и као саобраћајни центар међународног и државног саобраћаја.

У урбанистичком решењу Београда тај саобраћајни елемент мора да дође до свог пуног изражаја и, ако је потребно, остали урбанистички елементи морају да му буду подређени.

Речни саобраћај

Београд као истакнута тачка на сливу двеју река, једне националне и једне интернационалне, био је од свога постанка важно речно пристаниште. Изгледа да је то и главни разлог што се на овоме месту подигло прво људско насеље.

Београдско пристаниште данас нема већи међународни значај, већ остаје као пристаниште Београда. Оно има годишњи промет робе од 1.100.000 тона, од које 85,5% отпада на потребе Београда.

Да би београдско пристаниште добило свој пуни значај било би потребно да се води добра саобраћајна политика и да се изврши пребацивање гломазних теретних саобраћаја са железничких на речне путеве, чиме ће се уједно постићи растерећење железничких пруга.

По остварењу пројекта подизања хидроелектричне централе у Ђердапу, а с тим у вези

били Дунава низводно од Панчевачког моста и у пројектованом каналу на левој обали Саве, који ће спајати Саву и Дунав. Уз тај канал подизала би се чиста и нешкодљива индустрија. Главни путнички пристаниште биће подигнуто на савској падини, у вези новог комплекса јавних зграда на простору данашње железничке станице. Поред тога, биће предвиђен већи број мањих пристаништа на Сави и Дунаву за потребе градског речног саобраћаја и приватних обичних и моторних чамаца.

Сва теретна пристаништа биће повезана железничком и друмом ванградском и градском мрежом, ради што бржег и несметаног одвијања саобраћаја.

Друмски саобраћај

Београд је у току своје историје заузимао важно место у међународној друмској мрежи. Преко седам важних друмских праваца који пролазе кроз Београд врши се данас сав моторни и запрежни саобраћај, теретни и путнички, међународни и ванградски, а на територији града и градски.

Међуградски теретни саобраћај и брзи путнички који су пролазног трајзитног карактера, треба одвојити од градских саобраћајних и омогућити прелаз са једног саобраћајног правца на други ван градаке територије, или тако да он функциониса потпуно засебно не ометајући градски саобраћај.

Топографија Београда омо-

ко пари међународних композиција.

Што се тиче теретног саобраћаја, Београд ће бити завршена тачка само за терет намењен снабдевању Београда и за потребе београдске индустрије. Сав остали теретни саобраћај, који чини највећи део тонаже која је до данас пролазила кроз београдску железничку постројења, нема са самим градом никакве везе.

Зато код решавања међуградског и међународног транзитног саобраћаја, обзиром на Београд, морамо настојати да тај транзит упутимо другим правцем, а не преко територије града. Тиме постижемо и брже одвајање теретног и путничког саобраћаја, јер прилазне пруге неће бити сувише оптерећене.

Код улаза железничких пруга у град настаје даље диференцирање и одвајање пруга и станица према њиховој намени. Своје засебне трасе и станице имаће међуградска путничка служба, ванградска локална путничка служба, теретна служба намењена снабдевању града, пристаништа и индустрије. Све три службе морају да буду добро повезане за градску и саобраћајну мрежу као и за мрежу осталих врста саобраћаја.

Сваки теретни транзитни саобраћај искључиво би се из зоне која би била ограничена на правцу Север—Југ станицама Лапово и Стара Пазова, а на правцу Исток—Запад станицама Смедереве и Обреновац. На тај начин би у границама те зоне саобраћали само

преће на ширину колосека нормалне железничке пруге.

Ваздушни саобраћај

У погледу ваздушног саобраћаја Београд заузима важно место у међународној ваздухопловној мрежи. Преко Београда ће прелазити седам међународних линија, а ваздушни саобраћај ће бити путнички и теретни.

Убудуће цивилно ваздухопловство имаће одвојена пристаништа и ново београдско ваздухопловно пристаниште служиће само цивилном саобраћају. Ваздухопловно пристаниште треба да је ближе граду и да је добро повезано за све врсте међуградских и градских саобраћајница.

Најповољније место за будуће ваздухопловно пристаниште јесте плато Бежаниске Косе, где има довољно равних површина, метеоролошки услови су повољни, у близини је града, а само пристаниште не би сметало даљем развоју града на левој обали Саве.

Својим будућим развојем ваздухопловство ће све више преузимати превоз путника и извесне врсте робе од осталих саобраћајних врста.

Унутрашњи градски саобраћај

Будуће главне саобраћајнице Београда не треба да пролазе кроз станбене, административне и трговачке површине, него да их додирују.

Данас су у Београду све улице подједнако саобраћајне по свом карактеру и није извршено никакво диференцирање. Зато ће се убудуће изменом профила улица укључити та општа саобраћајност, што ће уједно да означи саобраћајни карактер улица.

У вези са повећањем моторног саобраћаја у Београду предвидеће се довољан број површина за паркирање аутомобила. Решење тог проблема исто је тако важно као и решење самог уличног саобраћаја.

У главним саобраћајницама предвидеће се на извесним местима и пешачки пролази испод земље, ради веће безбедности пешака.

Већи проблем у Београду претставља веза савске и дунавске падине. Она се данас обавља преко грена Београда, а у будућности је предвиђено пробијање грена на извесним местима, тако да ће се крајним тунелима избећи успон са једне падине на другу. То ће бити примењено на главне градске саобраћајнице.

С обзиром на будући развој у Београду долази у обзир и изградња подземне железнице. Ова изградња се предвиђа у етапама, према развоју и потребама градског саобраћаја. У првој и другој етапи изградња би се пружала Калемегдан—Источни Брачар—Вишњица. У трећој етапи изградња би се пружала Пљонир—Славија—Мостар, у четвртој пруга Мостар—Топчидер, у петој Теразије—Булевар Црвене армије—Цветкова механа, у шестој Маринкова бара—Мостар—железничка станица—Нови Београд, у седмој била би изградњена пруга Теразије—железничка станица Новог Београда.

Пруге подземне железнице служиће уједно ноћу за снабдевање Београда, те ће се у ту сврху изнад трасе подземне железнице предвидети већа снабдевачки центри са магацинима у свим рејонима Београда.

Сваки други начин решавања довео би до нових привремених и непотпуних решења, а доцније би ипак морало да дође до темељите реконструкције. Што касније, та би реконструкција захтевала све веће и веће финансијске жртве.

Данас, када се налазимо у времену смишљеног и планског рада, прави је момент да се са планским извођењем решења београдског саобраћаја отпочне одмах.

(Из предавања инж. Сомборског одреда на Коларчевом народном универзитету.)

Овај рачун донео је Милош Вујковић уредништву „20 Октобра“, жалећи се да му је прескупо наплаћено оживљање секире.

Ако се упореде у свом рачуну квалитативни ставови и спостављени на основу стварних података из књиговодства и извршених издатака по одобрењу Земаљског уреда за цене бр. 6131/46 Ш В. М. од 25 априла 1946 године, изгледало

би да је рачун тачан. Али цена је заиста претерано скупа и переална.

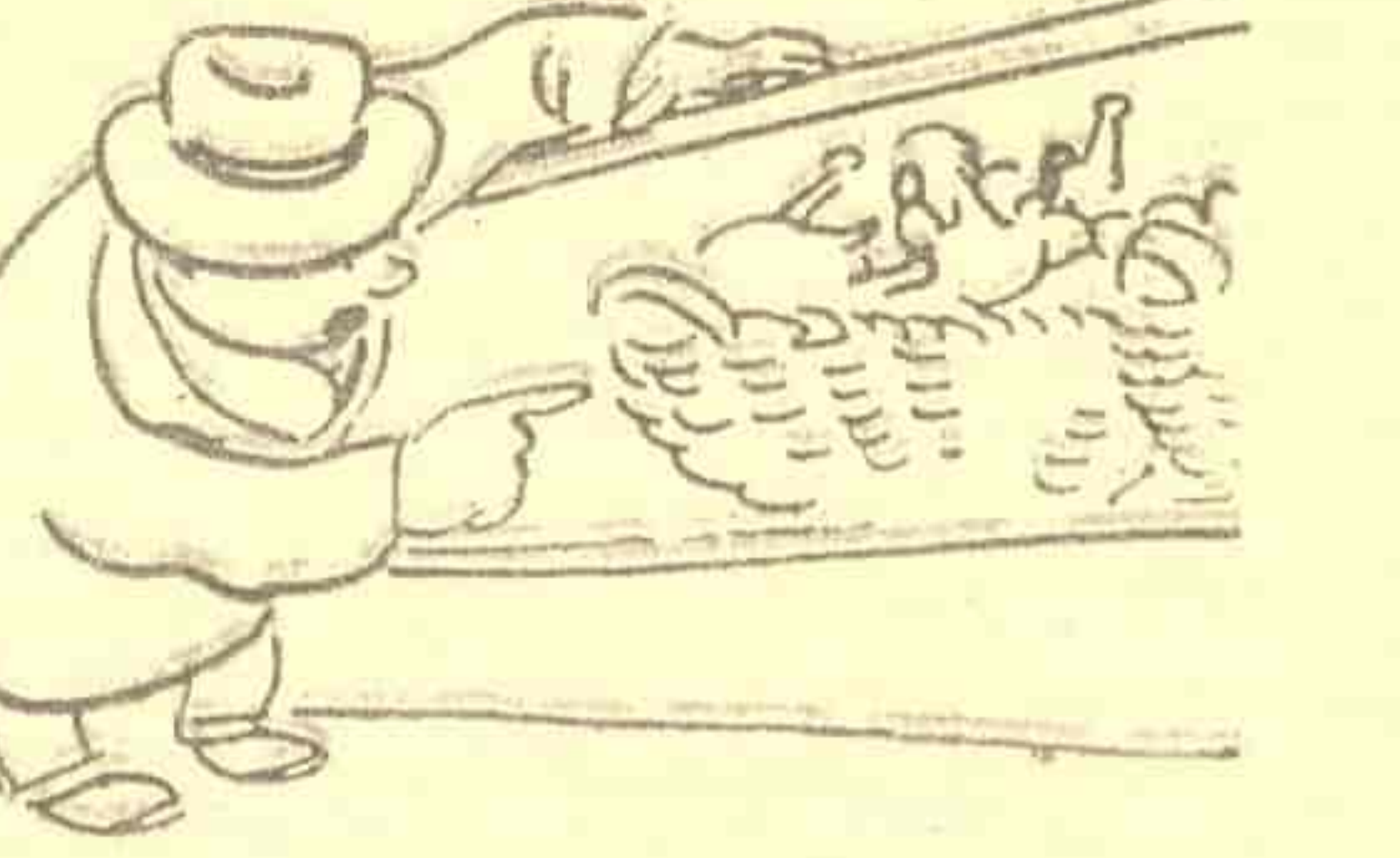
Из овог примера очигледно је да би Комунално одељење Извршног Одбора требало да поведе више контроле шта се ради у београдским предузећима, да ли предузећа могу да врше приватне услуге и колико треба да наплаћују за извршене радове.

Две корпе меса за службенике задруге

Задружна продавница број 10 у улици Маршала Толбукина 60 добија врло често различитог меса, које одмах ставља у слободну продају грађанима. Тако се у суботу 8 овог месеца, продавало гушчије и пилеће месо. Када сам после дугог чекања у реду дошао до тезге, момак из продавнице објавио је да више нема меса, те да можемо да

да и због тога што је могао избавицањем дечка, док су кола била у покрету, да проузрокује смрт једног невипног занатског ученика.

М. ДОВИДОВИЋ

Уклонимо остатке фашистичке кореспонденције

Ових дана Пошта број 1 примила је пошиљку упућену Главном управи за угаљ Министарства рударства ФНРЈ. Из поштоматског отиска види се да је њу упутила У управа држ. рудника Бановић—Живинице. Пошта у Зеници ударила свој печат. На коверту се јасно виде грб и натпис «Независне Државе Хрватске» Да би контраст био оштрији ова пошиљка долази из рудника Титовог угљеног базена, неколико месеци после изградње Омладинске пруге и у дане када се суди усташком крвољубу Виктору Гутињу.

Пошто се понављају стално овакве непажње наших чиновника, које су заиста срамота, не само за њих него и за надлежња где су они упослени, требало би повести последњу борбу да се сви остаци кореспонденцијног материјала из доба окупације, униште.

Поштарни београдских пошта, којима неће бити свеједно када носе једну пошиљку са оваквим натписом, могу врло просто да помогну рад на уништењу материјала са оваквим натписима. Довољно је да сврате до Контролне комисије и покажу пошиљку, а онда да је уруче адресанту. Вероватно ће Контролна комисија послати убрзо пошиљкама такође писма, које га неће образовати, али ће га потсетити на његову дужност и да поштује борбу наших народа и жртве које су изгинуле од издајничке земље.

Крикор МОРЦИЈАН
Далматинска 78

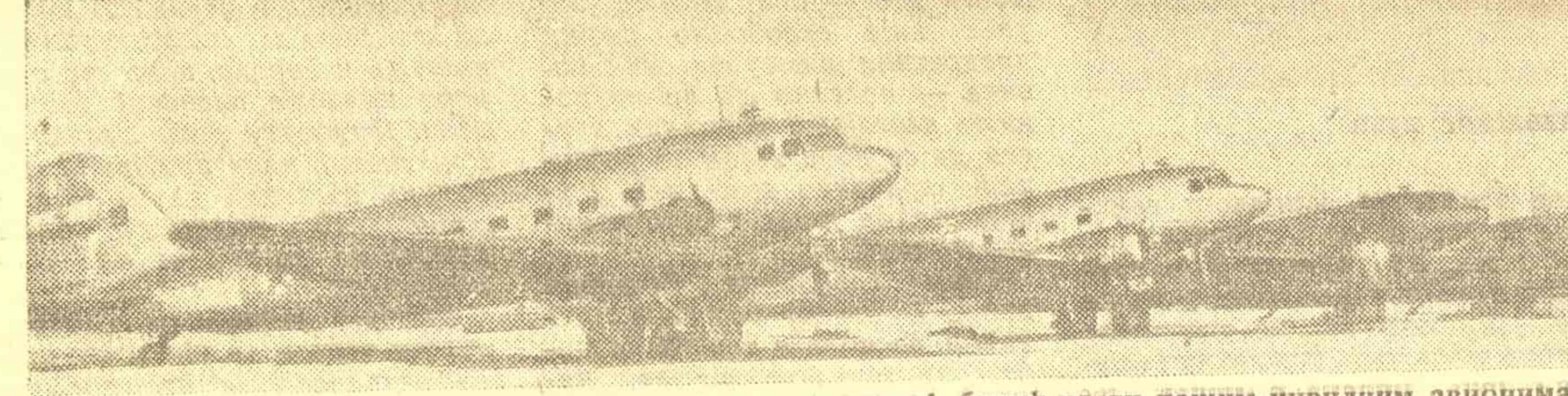
Кондуктер избацује путнике из трамваја који је у покрету

У недељу, 9 фебруара, у 12 сати и 10 минута стигао сам на трамвајску станицу код „Мостара“. Један трамвај се прикључио измакао ми је тек што сам дошао. Али две стотине метара за њим долазио је трамвај број „13“ кола број 103. Сам мене, на станици је стајао још неки човек, а ускоро је дотрчао још један дечко од 13—14 година, по свим изгледима, занатски ученик.

Кочничар кола број 103 почео је да кочи. Кола су успорила брзину, али је кондуктер, иако је видео да нас тројица чекамо, дао знак да кола наставе пут без задржавања. Док су кола возила сасвим полако, занатски ученик је ускочио у њих. У том тренутку кочничар је дао поново контракт, кола су тргла и убрзала кретање. Кондуктер је истовремено гуруно дечка из кола, који није пао на улици само због тога што се чврсто држао за шипке. Шта би било да је дете пао испод кола?

Трамвај је кренуо, а ми који смо хтели да уђемо, остали смо, не попевши се.

Управа „Белсапа“ треба са своје стране да учини све да се кондуктер из кола број 103 казни због свог несавесног ра-

Знатан део путничког саобраћаја обављаће се у скорој будућности нашим цивилним авионима

регулисаним пловидбе у Ђердапу, биће омогућена пловидба морским бродовима до Београда. На тај начин би Београд постао завршна тачка морских бродова источног правца, што би још више допринело развоју и значају београдског пристаништа.

Ови хидротехнички радови захтевају дуги период времена и не могу се брзо остварити. Зато се ипак морају приликом пројектовања, све ове чињенице да имају у виду, да би се приликом њиховог постепеног остварења пристаниште и његови уређаји могли лако да прилагоде новим захтевима. Путнички речни саобраћај код нас је веома мали, јер је на његово смањење знатно утицало подизање Земунског и Панчевачког моста, па је досадашњи путнички речни саобраћај прешао на железнички и друмски.

У будућности треба настојати да се међународни и далеки теретни саобраћај привуче у београдско пристаниште, док далеки путнички саобраћај треба свести на најмању меру, због његове спорости.

Пристаништа

Савска обала је погоднија за пристаниште, пошто је она заклоњена од кошава и таласа, виша је, а замрзавање реке је доцније и краће него код Дунава.

Национална пристаништа и пристаништа за снабдевање Београда налазиће се на Сави и Дунаву. За снабдевање града потребне су велике површине за смештај сировца, магацина, стоваришта и слично. Таквим слободним површинама располаже десна обала Дунава од данашње електричне централе до Панчевачког моста и лева обала Саве низводно од данашњег железничког моста.

Индустријска пристаништа предвиђају се у једном делу рукавца Аде Хује, на левој о-

гућује и ово друго решење, пошто се транзитни саобраћај аутострадама може добро да спроведе долинама мирнијевском, мокролушком и топчидерском, а да никулико не омета саобраћај града, макар да пролази кроз сам град. Главне градске саобраћајнице би прелазиле преко ових међуградских магистрала мостовима, те би се тиме уједно избегло непотребно силажење и успон градских саобраћајница које погрешно секу поменуће долине. На извесним местима био би образован прикључак аутострада на градски саобраћај у виду саобраћајних петљи, да би се тиме постигао потпуно безбедан саобраћај брзих моторних возила.

Велике гараже са свим осталим зградама подићи ће се у близини аутострада, и то тако да сваки саобраћајни правац располаже са својим системом гаража и осталих потребних зграда.

Путничке станице ванградског аутобуског саобраћаја би ће привучене у град и у доброј вези са станицама осталих врста саобраћаја Њихово место и распоред везани су за пројектовање градске саобраћајне мреже.

Железнички саобраћај

После речног саобраћаја, највећи значај за превоз робе има железнички саобраћај, док у погледу масовног превоза путника он стоји на првом месту.

Пошто је утврђено да је Београд важна и неопходна тачка свих саобраћајних железничких праваца, јасно је да ће кроз железничка постројења Београда и целе спољне саобраћајне зоне Београда пролазити велики број композиција транзитног, државног и међународног теретног саобраћаја, а тако исто и путничког саобраћаја. За путнички саобраћај Београд ће бити завршна тачка свих возова, сем неколи-

путнички и локални теретни возови. По граничним пругама ове зоне струјао би сав транзитни теретни саобраћај.

Оваква реорганизација железничког саобраћаја захтева електрификацију београдске железничке зоне. Вероватно је да ће наше нове калоричне и хидроцентрале бити у могућности да снабдевају ову саобраћајну зону довољном количном електричне енергије, док се изврши реконструкција железничког саобраћаја по данашњем пројекту. То би уједно била прва етапа у плану електрификације наших железница.

Данашња железничка станица и вена постројења подигнута су још 1884 године и од тог времена стално су допуњавана и проширивана према хитним потребама развоја железничког саобраћаја и повећавања града. Због тога је данас стање железничких постројења на главној железничкој станици такво, да само надљудским напорима и пожртвованости саобраћајног особља имамо да захавамо, што се на станици ве дешавају веће несреће.

Ако тежимо правилном решењу железничког саобраћаја, морамо настојати да решење буде што једноставније и што природније. Слично као код друмских међуградских праваца користимо и код железничких праваца београдске долине које се пружају у смеру главних саобраћајних праваца.

Ванградска железничка служба односи се на повезивање ових насеља са градом која леже на главним пругама и имају потребу за брзим и масовним превозом путника. Та служба има потпуно различит карактер од службе међуградског превоза. Зато ће се та служба на територији града и одвојити, пошто има више карактер трамваја него железница. Ради тога биће потребно да градска трамвајска мрежа

»Телефонска рационализација«

— Како кажете? кромпир ситно исецкати?...

— Ух, када ћемо већ једном и ми добити кућни телефон!

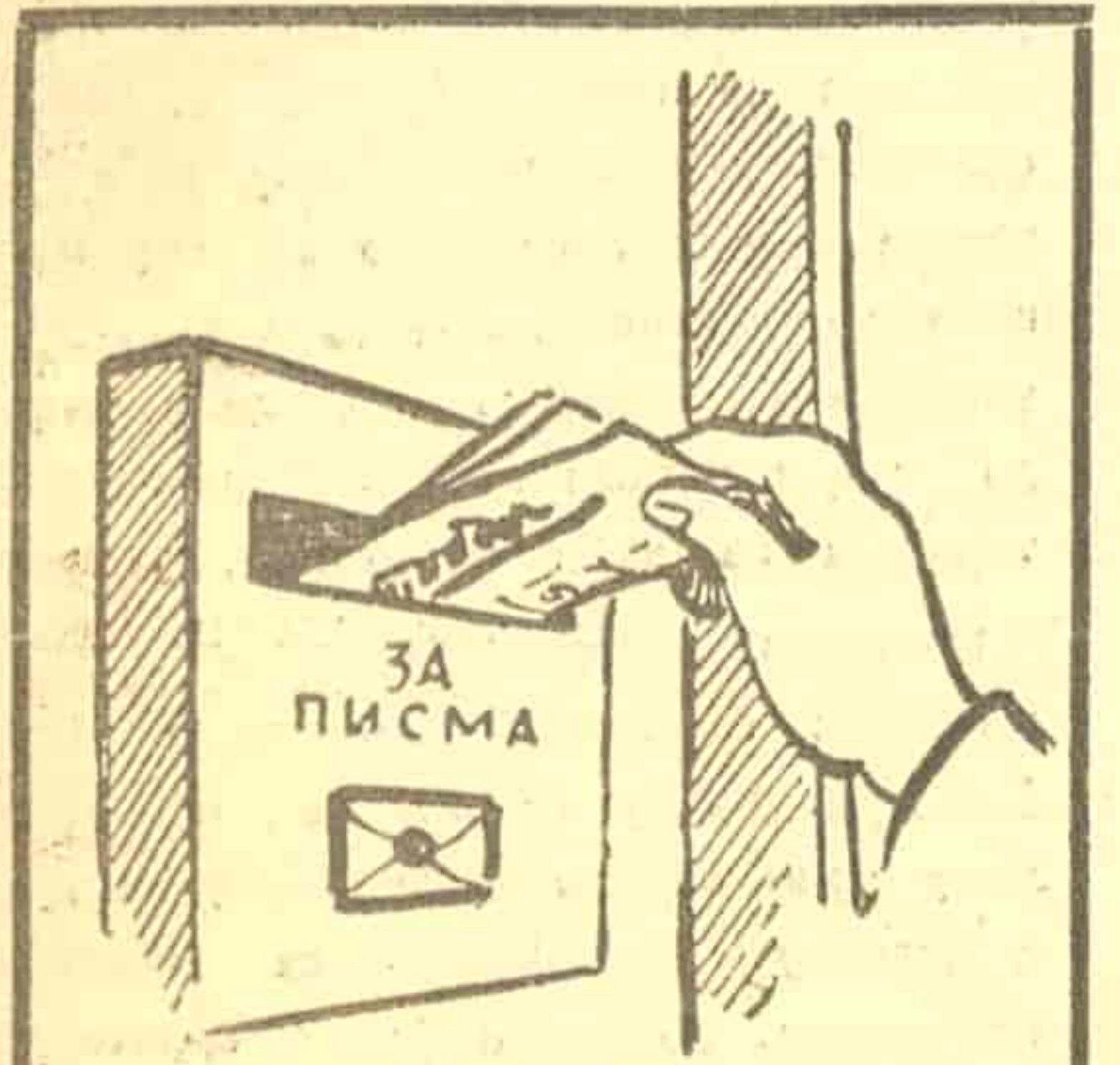
КАКО ЋЕ СЕ ОВЕ ГОДИНЕ УРЕЂИВАТИ ТРАВЊАЦИ

Београд има око 180.000 квадратних метара травњака по улицама. Али они нису створени из урбанистичких потреба, већ из штедне асфалта и осталог материјала приликом градње тротоара. У Доситејевој улици ширина плочника је метар и по, а на њему постоји травњак. Сви такви непотребни травњаци ове године биће пошључени, а 50.000 квадратних метара травњака у одређеним улицама окопаће се и засејати енглеском травом. Још прошле јесени 5.000 килограма семена енглеске траве за београдске паркове и травњаке наручено је из Чехословачке и оно ће ових дана приспети у нашу земљу.

Проширење површина београдских травњака условљено је и повећањем капацитета количине воде Београдског водовода. Они травњаци који у току лета не могу бити заливани водом, неће се уопште окопавати. (У обзир долази само поливање испијањом водом).

Прошлогодишња грешка масовног окопавања травњака не сме се поновити и ове године. Ни фронтонске организације, ни сами грађани појединачно, не би требало без сагласности техничких рејонских отсека да ишта раде на окопавању травњака. Труд ће се дати улудо и више ће се нашкочити тим радовима него што ће бити од користи.

Ако буде потребна масовна радна снага, Комунално одељење Извршног одбора затражиће помоћ од фронтонских организација које се увек олазивијају када су у питању акције за улепшавање града.

20 октобар
ПРИМА ПРЕПЛАТУ
Цена претплати је:
Тромесечна дин. 24.—
Шестомесечна дин. 45.—
Годишња дин. 90.—

У Земуну ће се појачати борба против шпекуланата

Народне власти предузеле су све потребне мере да се становништво редовно снабдева потребним животним намирницама. Да би се снабдевање правилно одвијало извршена је категоризација становништва која се спроводи у читавој нашој држави једнообразно путем потрошачких карата. Поред тога, сваки грађанин који располаже залихама основних животних намирница брашном, месом и масноћама, дужан је да их пријави како би му се приликом издавања потрошачких карата укинули одговарајући бонуси.

Међутим, поједини грађани не пријављују своје залихе, настојећи да их прикрију, а у исто време узимају карте за снабдевање. Тако је у Земуну Божа Љубоја заједно две свиње, а Мишко Микина увезао 30 килограма свињске масти, 40 килограма сувог меса и 150 килограма брашна, не обавештавајући о томе надлежни орган народних власти за снабдевање.

Многи грађани, који су на овај начин дошли до намирница, не искоришћују своје карте за снабдевање већ их предају пекару или месару који их употребљава у шпекулантске сврхе, продајући хлеб или месо кафецијима по црноберзијанској цени. Сви грађани, који овако поступају, свесно омогућују да шпекулација узме шире размере и на тај начин ометају правилно снабдевање осталог дела грађанства које само није обезбедило потребне намирнице.

Контролни органи Народног одбора Земуну поштрили су контролу над снабдевањем грађана и открили су код појединих пекара низ злоупотреба са картама за снабдевање хлебом. Тако је код пекара Косте Стефановића пронађено 280 целих карата за хлеб за месец јануар, иако је у прописаним наредбама јасно речено да је дозвољено исецање купона највише за један дан унапред.

Да би се спречила даља шпекулација са бонусима за хлеб, Народни одбор Земуну донео је одлуку да се одељењу трговине и снабдевања ИНО-а Београда предложе осам пекара који су више пута кажњавани од стране комисије за сузбијање шпекулације, недопунштене трговине и привредне саботаже за потпуно искључење и снабдевања грађанства хлебом, а да се место њихових родњи повећа број продавница пекара Народног одбора Земуну.

У циљу спречавања шпекулације потребно је да се поред

контролних органа активизирају све фронтонске и синдикалне организације на тај начин, што ће широким народним масама објашњавати на који начин је могуће да се боре против шпекуланата и на који начин ће се правилно снабдевати помоћу својих карата. Ово ће у исто време корисно послужити као помоћ народној власти у борби против штеточина и саботера који отежавају правилан развој наше привреде.

Стеван ГАЛОГАЖА
члан ИНО-а Земун

Који ће делови града бити обухваћени акцијом пошумљавања

Расадник крај Авалског пута

Оснивањем Управе шумског појаса почело је организовано пошумљавање ближе и даље околине Београда по предвиђеном плану Урбанистичког института. Предвиђено је да се за двадесет година пошуми око 10.000 хектара голети, шумских чистина, шикара и трњака у околини Београда. Рад ће се обавити у четири периода од по четири године.

Да би Управа шумског појаса могла да оствари свој план пошумљавања основала је расадник у величини од пет хектара у Кошутњаку, а ове године проширила га је још за пет хектара. У овом расаднику обезбедиће се 6—7 милиона шумских садница. Уједно, у њему ће студенти шумарства и шумарски курсисти учити практично гајење и производњу шумских садница. Такође ће Институт за шумарска истраживања вршити испитива-

ње земљишта, клијавост семена и остале научне опште.

Отсек за паркове Комуналног одељења Извршног одбора у току ове године извршиће пошумљавање државних имања око Градске болнице, на Топчидерском Брду и простору дуж Дунава. Пролећни радови пошумљавања могу да се обаве у парковима са малим садницама. А великим садницама до шест година, којих има у београдским расадницима, пошумиће се простор око болнице и Топчидерског Брда.

У акцијама пошумљавања у жељ шумског појаса учествоваће и грађани Београда. Зато би фронтонске организације заједно са рејонским техничким одсецима требало да створе планове у заједници са Отсеком за паркове Извршног одбора и да на време припреме радне екипе и потребан алат за пролећну сетву пошумљавања.

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ Београда

НЕМА ОПАСНОСТИ ОД НЕСТАШИЦЕ ЖИВОТНИХ НАМИРНИЦА

ОБАВЕШТЕЊА О НЕКИМ ПИТАЊИМА СНАБДЕВАЊА ГРАЂАНА

Практичан рад организација Народног фронта и њихова саветодавна помоћ користе народним властима у решавању проблема кад год се за то укаже потреба. Али организације Народног фронта могу да захтевају увек од народних власти да њихови органи изнесу шпекулационо стање свог рада или да траже објашњења зашто се и како врши спровођење неке уредбе или одлуке. У томе и јесте снага Фронта и снага тесне сарадње Фронта са Народним властима.

На последњој радној седници активисткиња АФЖ-а Петог рејона исправљало се о данашњем стању у снабдевању становништва животним намирницама и помоћи грађевинском одељењу Извршног одбора на популарисању анкете за изградњу станова. На позив Рејонског одбора АФЖ-а, помоћник повереника Одељења трговине и снабдевања Извршног одбора Петар Зечевић, одговорио је на низ питања која су интересовала активисткиње су у једночасовној дискусији поставила неколико пита-

ња на која је Петар Зечевић дао објашњења.

ЗАШТО СУ ПРЕДУЗЕТЕ ОВАКВЕ МЕРЕ У ПОГЛЕДУ РАЦИОНАЛНЕ РАСПОДЕЛЕ И ПОТРОШЊЕ ХЛЕБА?

Постоје два основна разлога: спречавање распања хлеба, тојест рационалне потрошња и уштеђење шпекулације брашном и хлебом.

Не само власти које спроводе политику снабдевања становништва животним намирницама, већ и сваки грађанин мора је временом да примени да су многа домаћинства, већ број менија и ресторана бацили велике количине хлеба у помије и њима хранили свиње и живину.

Тенденција народних власти, када су смањили оброке хлеба, није била систематско снижавање оброка зато што брашна нема, већ гола потреба да се прекине са распањем. А има људи који су почели да стварају пајучу о престојојој несташници хлеба. Ко то чини? Пекари — у највећем броју — шпекуланти брашном и хлебом.

НА КОЈИ НАЧИН ТРЕБА ВОДИТИ БОРБУ ПРОТИВ ШПЕКУЛАНТА?

Грађанима је познато и то, да су многи пекари извозили хлеб и брашно у унутрашњост и да су продавали кафецијама и ресторатерима баш хлеб умешан од редовног следовања грађана. То је врло лако. Сваки пекар има 500—600—1.000 потрошача. По десетину грађана дневно остављају купоне за сву количину хлеба, а купују мање. Шпекуланти вешто су протурали хлеб на прну берзу. Нашли су посреднике који су га односили у кафеане и гостионице. Био је то прилично разгранат посао. А контрола врло тешка, јер се сваки претупник правдо да је хлеб испечен од слободног вишка жита.

Потрошачи могу да помогну на-

родним властима, ако пазе који им се купони исецају и колику количину хлеба добијају, и ако сваки претупник пријави свом рејонском одбору. Помоћ је индивидуална, али врло корисна.

КАДА ЋЕ БИТИ ПОДМИРЕНЕ ПОТРЕБЕ ДОМАЊИНАСТА СИЈАЛЦАМА?

Досадашње количине сијалца које је Београд добијао за своје потребе, биле су веома мале. Индустрија није могла да подмири потребе целе земље, јер све творнице услед ратних разарања нису биле у могућности да подмири потребе. У првом тромесечју ове године биће испоручени многи већи контингенти сијалца Београду, коме су ове стварно потребне, и одмах по испоруци вршиће се подела домаћинствима преко рејонских отсека.

ГДЕ ЈЕ КРИВИЦА ЗА НЕБЛАГОВРЕМНО ИЗДАВАЊЕ СНАБДЕВАЊНИХ КЊИЖИЦА: У ОРГАНИЗАЦИЈИ РАДА ИЛИ У НЕМАРНОСТИ ГРАЂАНА?

Свакако, публична немарност грађана. Фронтонска дужност кућних повереника је да покупе попуњене листе и да их благовремено однесу у рејонске отсеке трговине и снабдевања. Међутим, многи грађани не предају на време те листе повереницима. И зато после грађанин у сваком рејону чекају у редовима да им се накнадно издају карте. Не само што се губе многи радни часови, већ у брзом издавању има грешака и ствара се неред у раду. Против тог потребно је да активисти Народног фронта поведу борбу, и да обавесте грађане о важности тачног подизања потрошачких карата. На тај начин допринећемо побољшању административних и организационих мера у снабдевању Београда животним намирницама.

Типичан пример шпекулације текстилом

Приватни трговачки сектор игра у расподели производа, такође важну улогу, али један његов део — онај који се још увек није ослободио својих предрагних шпекулантских навика — не само да не потпомаже настојање народних власти да се роба којом се располаже правилно дели, већ и убија њихов углед својим измишљотинама.

Свим грађанима Београда добро је познат поступак приватног расподеле текстилне робе. Али, оно што сви знају нису знали трговци Вукашин Брњошевић и Владан Узелац, који су власници мануфактурне радње на Булевару Црвене армије број 86, којима је један део текстилне робе дат да га расподеле грађанству.

Они су свим купцима објашњавали да робе уопште немају, да им је трговина од стране народних власти онемогућена и да због тога ни у излогу своје радње нису могли ништа су имали шта да изложу.

Међутим, башање љаге на народне власти није им помогло, нити им је омогућило сакривање веће количине различитих врста текстилне и друге робе коју су они сакрили да би је продали на првој берзи својим пријатељима и другим шпекуланти-

ма. Поред текстилне робе, која је раније била у слободној продаји, пронађена је и њиховој радњи и велика количина штофова за одело, мушких кошуља и чарапа, иако сва ова роба подлеже планској расподели. Поменути робу Узелац и Брњошевић нису пријавили народним властима да би је они рационално поделили оним грађанима којима је она најпотребнија.

Трговци којима су народне власти успеле да убу у све тајне закулисне и прљавог пословања правдоју се изговором да су робу купили од непознатих лица, да је то залиха која је остала из „давних времена“ и да је намењена личној употреби.

Случај Вукашина Брњошевића и Владана Узелца јасно показује одакле и како долази до неправилности при расподели грађанству потребних артикала које су наше народне власти ставиле под планску расподелу. Према овим шпекулантима типа Брњошевића и Узелца народне власти треба да примене најштрије законске санкције, убијајући у корену лоповлук и претпостављање личних интереса општим народним интересима.

Ј. ОПСЕНИЦА

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

Ситнасење совјетске државе у СТАНОВИМА

По завршетку рата у многим се државама осетило изванредно велико засицавање проблема станова.

Немачки фашистички агресори нанели су огромне штете становном газдинству Совјетског Савеза. Потпуно или делимично, они су порушили и спаљили 1.710 градова и преко 70.000 села, тако да је без крова над главом било остало око 25 милиона људи. Поред тога, за време рата, када су сви радни напори били управљени задовољењу потреба фронта, изградња станова успорила се и у оним областима СССР које нису биле непосредно укључене у ратне операције.

Напоредо с истревањем Немача из области које су они били привремено окупирани, а нарочито по завршетку рата, изградња кућа за становање добијала је у Совјетском Савезу све бржи и бржи темпо. Довољно је рећи да је само у три републике, које су најтеже на-

страдали од непријатељске наезде, саграђено у последње време око 1.500.000 свесних кућа, у Руској Федеративној Републици — 712.000 кућа, у Украјини — 517.000, у Белорусији — 235.000 кућа. У совјетским градовима — и то не само у Стаљинграду, Смоленску, Севастопољу, Кијеву, Минску који су претрпели страховита рушења, — већ и у градовима Урала, Сибира, Поволжја, Средње Азије и Закавказја који су брзо расли за време рата подигнути су читави квартави нових кућа и радони се настављају у највећем обиму.

У Совјетском Савезу данас је у пуној мери остварење станбеног програма поратног петогодишњег плана. Државне установе и предузећа саградиле су у току ових пет година преко 72 милиона квадратних метара станбене површине. Ако будемо рачунали по 70 квадратних метара на једну породицу (према оном типу кућа, чија је изград-

ња данас распрострањена у Енглеској), преко један милион совјетских породица добиће током пјатилетке од државе добро уређене станове. Поред тога, радници и савези сами спроводе масовну изградњу властитих станова. Потпуногунати државним кредитом, они ће у току пет година моћи да саграде 12 милиона квадратних метара станбене површине, тј. око 200.000 кућа. Али ни то није све. Селица ће, исто тако помоћу државним кредитом, обновити и саградити у годинама пјатилетке 3.400.000 кућа. Укупно ће, према томе, преко 4.600.000 породица добити за време пјатилетке удобне станове у градовима и селима.

Да би читаоцима била јаснија ова кратка карактеристика совјетске пјатилетке — станбене изградње, треба имати у виду да у СССР станови припадају било државним установама и предузећима, било — ако су то мале куће за једну породицу — ономе који их је подигао и који у њима станује. Закупна цена за станове у Совјетском Савезу није него игде у свету. Њене износе утврђује држава и, по правилу, закупна цена није већа од 5% до 8% зараде радбеника. Резултати те праксе у Совјетском Савезу врло су значајни: потпуно је искључена могућност шпекулаци-

је становима, шпекулације која тако јасно погађа интересе родних маса у САД и у другим земљама. Скорашња одлука председника Трумана о укидању државне контроле над већим делом станбене изградње у САД довела је до даљег поскупљења цена кућама. То значи пораст докопана за грађевинске фирме и за шпекуланте који се базе трансакцијама с кућима — и ударац за оне којима су тако потребни станови.

Ми смо већ истапали велики запак станбене изградње у СССР по завршетку рата. Треба додати да совјетска влада — а она је главни градитељ кућа — у првом реду ставља на располагање демократским борбима удобне, добро уређене станове. Ни једном бишаем борбу не може се догодити да преноћи у каквој избн или под шатором. Потпуно је разумљив

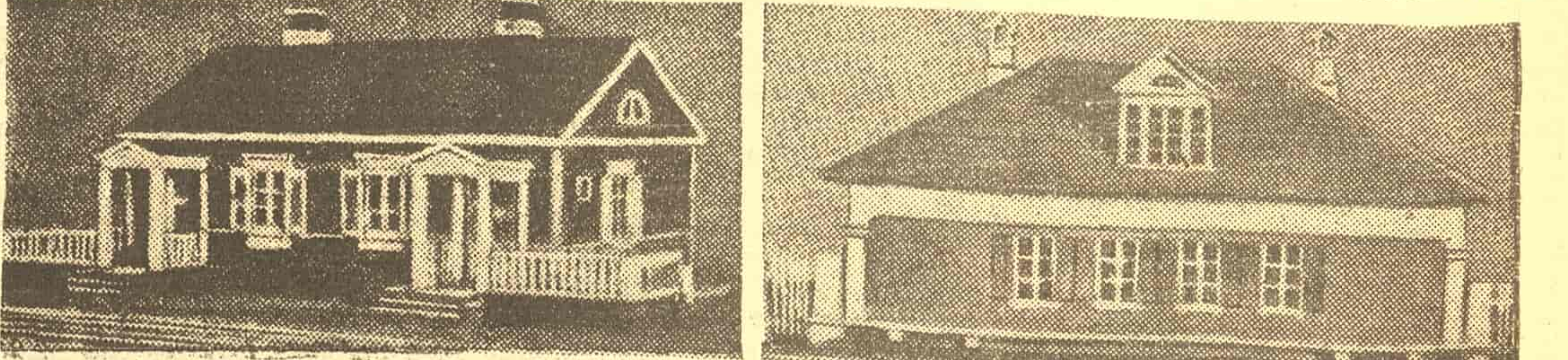
во да сви борци не могу одмах после демобилизације добити простране станове. У Совјетском Савезу тешке последице рата још се осећају. Али у сваком случају, ни један демократски војник или официр не остаје без крова над главом, пошто је у Совјетској држави немогућна шпекулација станова.

У СССР свестрано се потпомаже изградња властитих малих кућа срачунаних на малу породицу. У том правцу закон даје изузетно велике повластице демократским борбима. Они демократски који су одлучили да подигну властите куће за своје породице добијају земљу бесплатно. Првенствено они добијају и грађевински материјал. Ставља им се на располагање кредит у износу око 10.000 рубаља. Кредит је дугорочан — рок му је до десет година. Он је потпуно довољан да покрије

све трошкове оно изградње које уређене куће за једну породицу. Месне организације — совјетски депутата трудбеника, колхоза, администрација индустријских предузећа — преузимају, поред тога, све грађевинске радове или помоћу демократским борбима који граде властите куће, снабдевајући их радном снагом и превозним средствима.

Совјетски Савез, који је пољнео главни терет рата и претрпео огромне штете проузроковане непријатељском најездом, осећа, наравно, тешкоће у борби за решење проблема станова. Али совјетски људи енергично савлађују те тешкоће користећи предности социјалистичке, планске привреде. Више милиона совјетских породица добиће у годинама пјатилетке модерно уређене и пел куће.

Ј. ГУШЧИН

Нови типови кућа у Совјетском Савезу

Како побољшати успех аналфабета на течајевима

Акција против неписмености, која се води у Београду, и њен успех не зависи само од броја течајева, него у многоме и од броја свршених течајаца, као и од тога са каквим успехом и са колико знања посетиоци аналфабетских течајева постају заиста писмени. Међутим, иако акција против неписмености добија све шире размере а број течајева се повећава примећује се да број свршених аналфабета није у реалном односу према броју свих течајева и група. Само у 1946 години било је 574 течаја и група од којих је завршило рад 277 течајева и група, а описмењено 2115 полазника од целокупног броја, који је износио 5765. У 1947 години, у првим месецима новогодишње кампање, у Београду има 265 течајева и група, од тога броја само 65 нових група, а уписано је на њима 2658 полазника. У овој години завршило је рад само пет течајева, а описмењен је 31 ползаник. Из овога се може видети да број течајева не даје онај резултат који мора да изисходи из целокупног рада, јер вероватно постоји велики број течајева који не раде добро, о којима се нема довољна евиденција или пак на којима се и не одржава редовна настава.

Углавном, овакви нерезалтни резултати произилазе у многоме што извесни течајеви трају врло дуго, настава се одуговлачи због чега течајци или отпадају, губећи се из вида руководиоцу течаја тако, да течајеви раде само с времена на време. На пример, у школи број 41 основан је течај другог маја 1946 године, а завршен је 25 јануара 1947 године, иако је на течају било само 7 полазника, од којих је описмењено само 6. Шта произилази из овога примера него то, да не постоји добар план на овоме течају, да можда и сами ползаници нису редовно похађали течај, али у сваком случају и незапаѓање учитеља, који је водио овај течај.

Аналфабетски течајеви не треба да трају више од 4 месеца, јер за ово време могуће је прећи целокупан наставни материјал са ползаницима. Али, невођењем рачуна о свим моментима и проблемима који израстају у току одржавања течајева, као што је нередовно похађање часова, невођењем рачуна о сваком ползанику, истовремено лош начин наставе, неспособност предавача који треба да изналази све интересантније и занимљивије форме у току предавања, играју велику улогу у повећању успеха течајева. Многи курсеви који су почели 1946 године иако су морали већ бити завршени, још увек трају. Има случајева да се неки течајеви расформирају, да се касније изнова формирају, а све то омета рад на течајевима. Истовремено смета и самим ползаницима да успешно савладају наставно градиво.

У Београду постоји велики број педагога, васпитача који улажу несебично много воље и љубави у рад на аналфабетским течајевима, али истовремено има учитеља који не дају све од себе који задужење или обавезу за рад течаја не извршују иако треба или се пак одnose чиновнички према овој веома значајној обавези. Отуда има добар број група и течајева, који раде из месеца у месец на којима течајци и долазе и не долазе, а течајеви се у бесконечност проужавају, те трају често и близу годину дана.

Није довољно само одржати час, пренети одређено наставно градиво које је одређено за један дан него је врло важно и један од најбољих метода да у току саме наставе учитељи увек пронађу времена у току самога часа за посебан рад са ползаницима, преко кога ће развијати љубав код ползаника за њиху једном речју, учитељи треба да буду главни агитатори код ползаника на течајевима и да их преко својих предавања везују за часове. А то је могуће онда, ако учитељи мајсторски приђу свакој задатку.

Нередовно одржавање предавања од стране руководиоца појединих течајева што се дешава у Београду, развијеност течајева по приватним кућама због чега се не може водити тачна евиденција и контрола о развоју течајева и тих малих група, све то доприноси да успех на течајевима није довољан и да би могао бити бољи.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

НАШЕ НАРОДНЕ ИГРЕ

дају могућности за велика уметничка стварања

Игре наших народа су неискрпне по мотивима, по тематизи, ритму, и својом целокупном грађом, оне могу пружити низ могућности за нова уметничка стварања и нове уметничке стилизације. Нарочито после рата, развојем културне депатности и развитком културно-уметничких друштава, игре су добиле још већи значај и посебно место у културном подизању народних маса.

На скорашњој смотри синдикалних културно-уметничких друштава, игре су заузеле важно место у њиховим програмима, и истовремено се видело да ова друштва имају услова да гаје и развијају фолклорне игре. На самој смотри приметно се да су се извесна друштва прихватила много озбиљније обрађивање фолклорних игара, док су друга друштва са више лежерности и површности пришла играма, што их је ошело у застрањивања или скоро вулгаризовање фолклорних игара.

Не може се дозволити, а то се нарочито односи на младе фолклорне екипе које раде споља добрим играчима да се приликом постављања игара у тежњи за ефектима, бежи од основне грађе и типичног колорита, који је обојен и одређен оним крајем, где је игра и поникла. Свака игра има своје обележје, своју физиономију и боју по чему и добија своју лепоту, ритмику и богатство. У фолклорним играма главна обележја нису случајна, већ носе у себи дубоке корене у друштвеном односу људи и њиховој нарави. Из свега овога произилази, нарочито у нашим приликама када многе фолклорне групе тек уче, да се фолклорним играма приђе са много више брижљивости и озбиљности и да се нарочито води рачуна о основном садржају сваке игре, о њеним елементима и ритмици.

На самој културно-уметничкој друштва, друштво „Радник“, и „Стеван Бракус“ са својим фолклорним екипама, показали су да су много студиозније пришли својим задацима него остале екипе и да су на самој смотри показали игре које су обилевале својим правим садржајем и основним елементима. Нарочито се може истаћи да се идеја стварања пионирске фолклорне екипе, која постоји при друштву „Стеван Бракус“, може изванредно искористити за образовање таквих сличних пионирских фолклорних екипа, у којима би се стварали нови кадрови, који би

још израња учили народне игре.

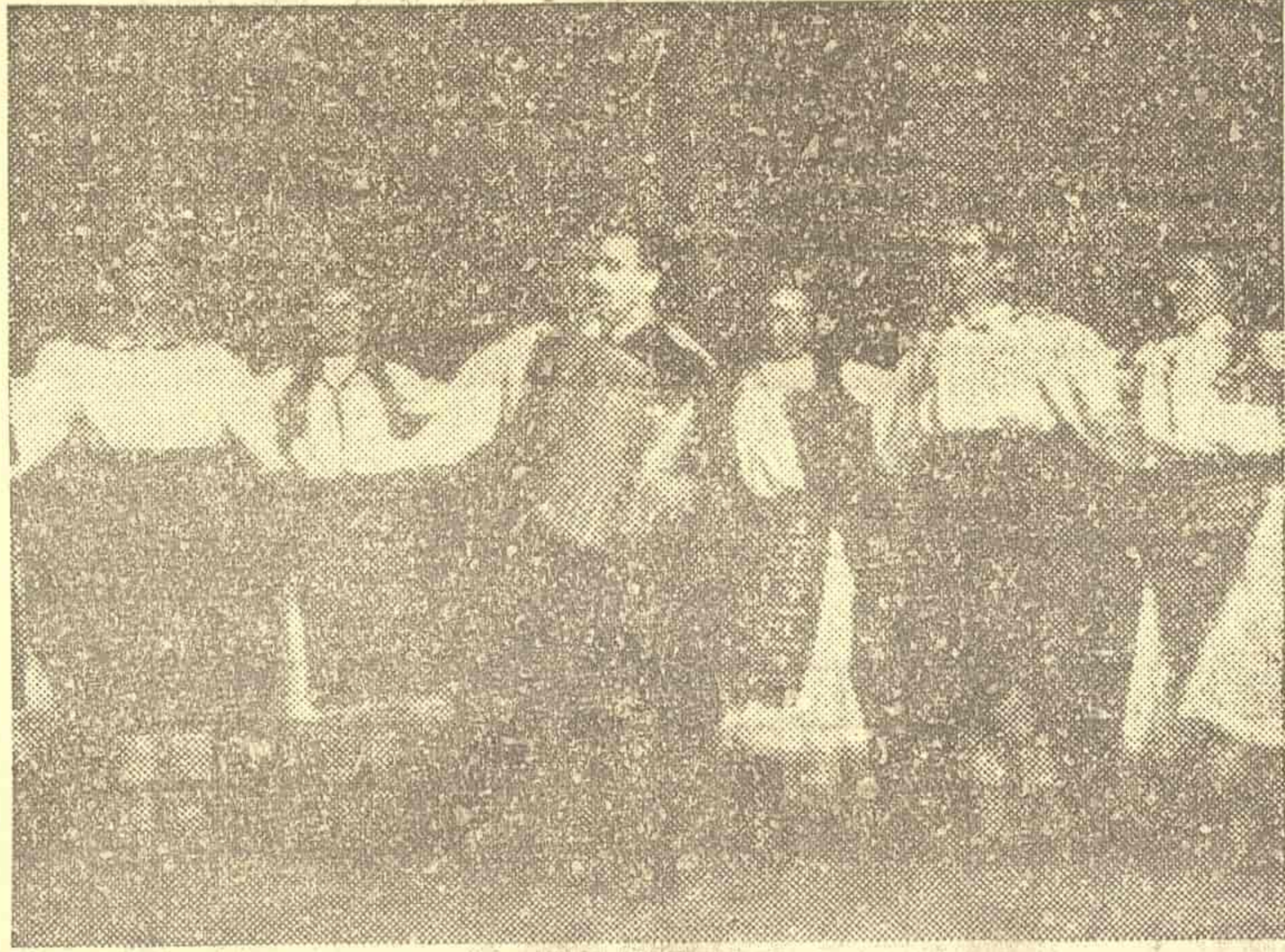
Међутим, друштва као „Братство“, „Птт“ и „Абрашевић“ хтели су да покажу стилизоване игре, због чега су у многоме застрањивали. Углавном, грешке које су се појављивале у стилизованим играма произилазе у многоме из непознавања грађе игара, због чега је било приметних отступања у корацима игра. Тако исто велики да се створи стилизована музика за коју, многе игре су губиле свој основни ритам, због чега је игра губила од своје лепоте! Врло често у играма играч мора имати свој одређени став и држање, које су играчи у стилизованим играма губили а услед тога су из саме игре нестајали основни елементи. Фолклорна екипа друштва „Бранко Цветковић“ показала је највише озбиљности на стилизацији својих игара и без већих грешака убедљиво је интерпретирала фолклорне игре.

Из овога се јасно види да је потребно изабрати што правилнији однос према фолклорним играма, а то се и видело на самој

смотри културно-уметничких друштава.

Пред свим фолклорним екипама, не само културно-уметничких друштава синдиката, већ и осталих културно-уметничких група, стоји озбиљан задатак изучавања основне грађе и улажење у суштину и лепоту игара наших народа. Што се тиче стилизације народних игара, она претставља велику потребу, јер ће се преко ње фолклорне игре боље и продубити и освежити, и показати у правом њиховом богатству. Али је претходно потребно да се уложи много напора код свих фолклорних екипа на савлађивању основних елемената у игри, како би стилизација могла само да обогати игру, а не да је вулгаризује. Стога, стварање једног руководиоца одбора, који би имао светодавни карактер за све фолклорне екипе у Београду, не само што би помогло развој фолклорних екипа, него би омогућило да се наше народне игре приказују онако како треба.

В. П.

Фолклорна група друштва „Радник“

Издавачка делатност Коларчевог универзитета у овој години биће већа

Са развојем и разрађивањем делатности на Коларчевом универзитету, нарочито систематизацијом научно-популарних предавања која ће бити добро припремљена у овој години, прошириће се и издавачка делатност Коларчевог народног универзитета.

Досада је Коларчев народни универзитет издавао популарно-научну библиотеку, која је обрађивала материјал из најинтересантнијих тема које су одржане на прошлогодишњим предавањима. У овој години, у вези са предавањима која ће се тек одржавати, многе теме биће обрађене на популаран и приступачан начин, тако да ће издања ове библиотеке бити приступачна за свакога.

У овој години у издавачкој делатности Коларчевог народног универзитета биће те новине, што ће се из свих природних наука штампати у читавом циклусу низ књига, које ће обрађивати само најбитније и најважније моменте из дотичних наука. Оваква врста књиге досада још није позната код нас, и зато ће рад на књигама са оваквом обрадом изискивати много труда, ако се жели да књига добије истински популарно-научни карактер.

Неплански распоред школских зграда отежава рад ђацима са периферије

Нада се погледа план Београда, а истовремено зна где се која школска зграда да средиње и средњестручно образовање наше омладине налази, одмах се види како постоји неплански распоред школа према потребама наше омладине. Скоро половина Београда, од Славије и линијом Булевар Југословенске армије с десне стране и уликом Народне републике и Таковске с леве стране, па све до периферије града има само једну гимназијску зграду — Шесту мушку у Петоме рејону, иако у том делу града живи око 50 од сто нашег становништва. У другом делу града сасвим је друга ситуација. У Првом рејону имамо три школске зграде, у Другом четири, а у Трећем рејону постоји осам школских зграда за потребе средње и средњестручне наставе, што значи да у једном делу града има 15 школских зграда.

Са оваквим стањем, иако су гимназије реорганизоване, омладина мора да иде у гимназију или стручну школу често по више километара. Разумљиво, да је омладина из рејона

Једна сцена из филма „Ослобођена земља“

Ослобођена земља

Премијера совјетског филма „Ослобођена земља“ приказује се сада у биоскопу „Радничког дома културе“. Аутори сценарија З. Маркина и Д. Тарасов обрадили су савремену тему посвећену совјетским људима, који су се бацили на повено подизање и изградњу разорених колхоза и села.

Главне улоге које Надежда Причуљак (главница Ема Цесарскаја) претседница колхоза „Препорода“, председник суседног колхоза Ковригин (Калињин) и дед Муљук — говорљиви управитељ коњске ергеле која се у почетку састоји од свега три коња. Одлукењеног обновитеља колхоза и симпатичног старца дед Муљук игра лауретар Стаљинове награде глауца Ваши. За старог Муљука колхозни интереси одавно су већ постали његови лични, крајњи интереси. „Па не бринем се ја за себе. Зар ме ти ниси 1930 године увео у колхоз и створио од мене активисту?“ узбуђено пита он претседника рејонског комитета, тражећи у првом реду трактор за свој колхоз. Овај неуморни радник и шаљивача трчи и прича од јутра до мрака.

Муљук је најјачи и најубеђивији лик овога филма. Обрада ове улоге може се урачунати у ванредне глумачке успехе Василија Вашина. Главина је већ више пута играо улоге старца. Филм обрађује и развој односа између Надежде и агронома. Надежда је у рату изгубила мужа и једино дете. Она је свесрдно прихватила двоје агрономове деце, чија је

мајка умрла. Обојана лична несрећа повезала је ово двоје људи, код њих се рађа узајамна дубока симпатија и агроном је по повратку са фронта ушао у нову, срећну породичну заједницу.

Заслужна глумица РСФСР Ема Цесарскаја отворила је у филму веруљак жене социјалистичког друштва, равноправне, озбиљне и радне сараднице и другарице совјетског товака у остварењу свих задатака које поставља социјалистичка заједница.

Филм обилује многобројним духовитим и комичним епизодама и детаљима.

„Ослобођена земља“ снимљена је у продукцији Свердловског кино-студија у режији Медведјевина и Цалишвилија. Режијери су показали битне карактерне особине совјетских људи, људи који знају да се боре и да граде.

У извођењу музике, коју је филм компоновао С. Поточник, учествује и оркестар Свердловске Државне филхармоније.

Г. А. Козлов: ПРИПРЕМАЊЕ КАПИТАЛИСТИЧКОГ НАЧИНА ПРОИЗВОДЊЕ; Капиталистичка робна производња и улога новца у капитализму, страна 161, илустрација, 89, цена 18 дина.

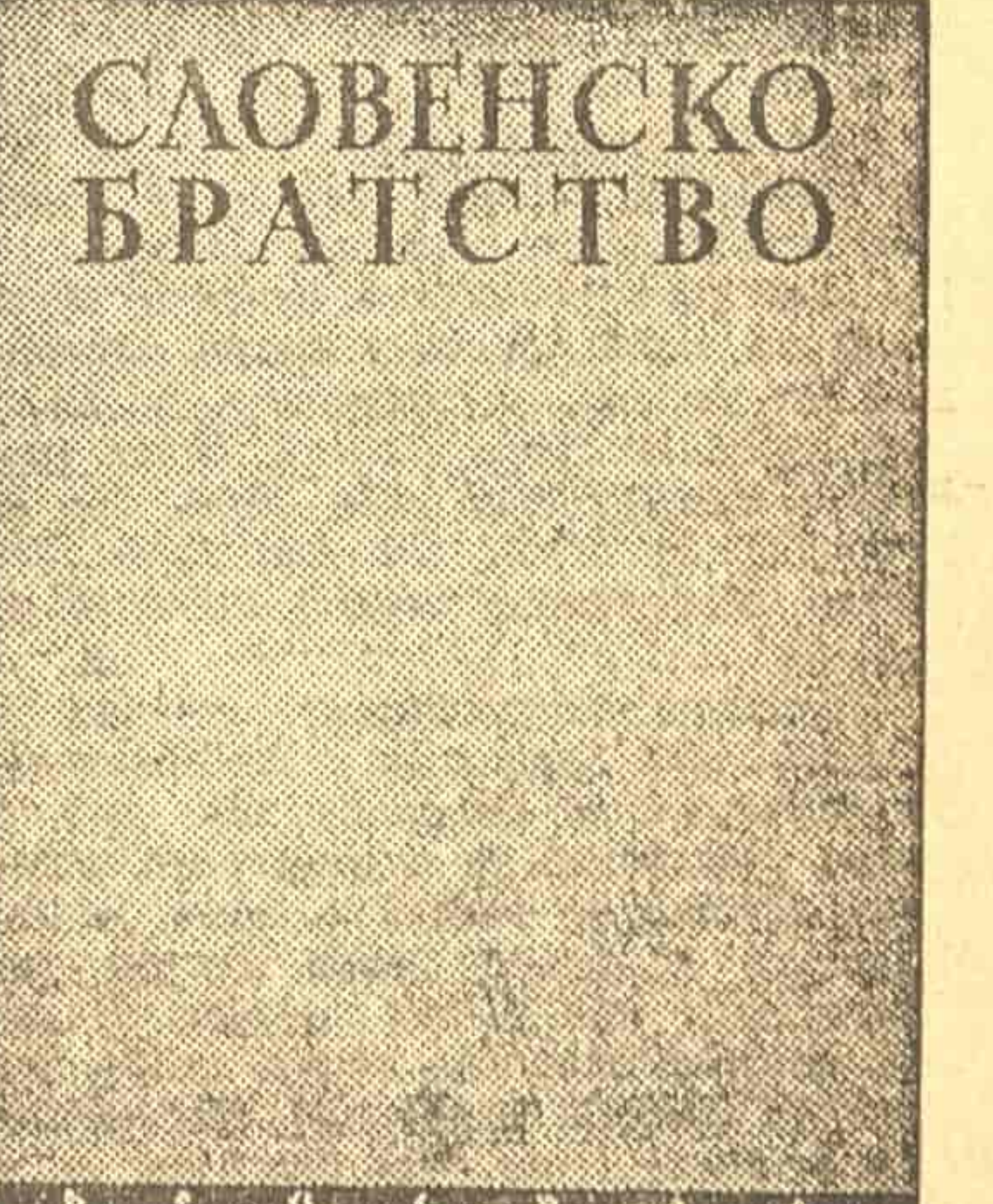
Ванда Васиљевска: ЗЕМЉА У ЈАРМУ, Задружно издавачко предузеће, илустрација, стр. 294, 80, Београд 1946.

Јосип Павичић: ВЕЛИКИ КРИЈЕС, издање Накладног завода Хрватске, стр. 14, латиницом, цена 4 дина.

Тихомир Продањковић: НОВА СМЈЕНА, издање Накладног завода Хрватске, латиница, стр. 46, цена 4 дина.

Иве Ђаће: ГОЛУБИЊА ДУША, издање Накладног завода Хрватске, латиница, стр. 16, цена 4 дина.

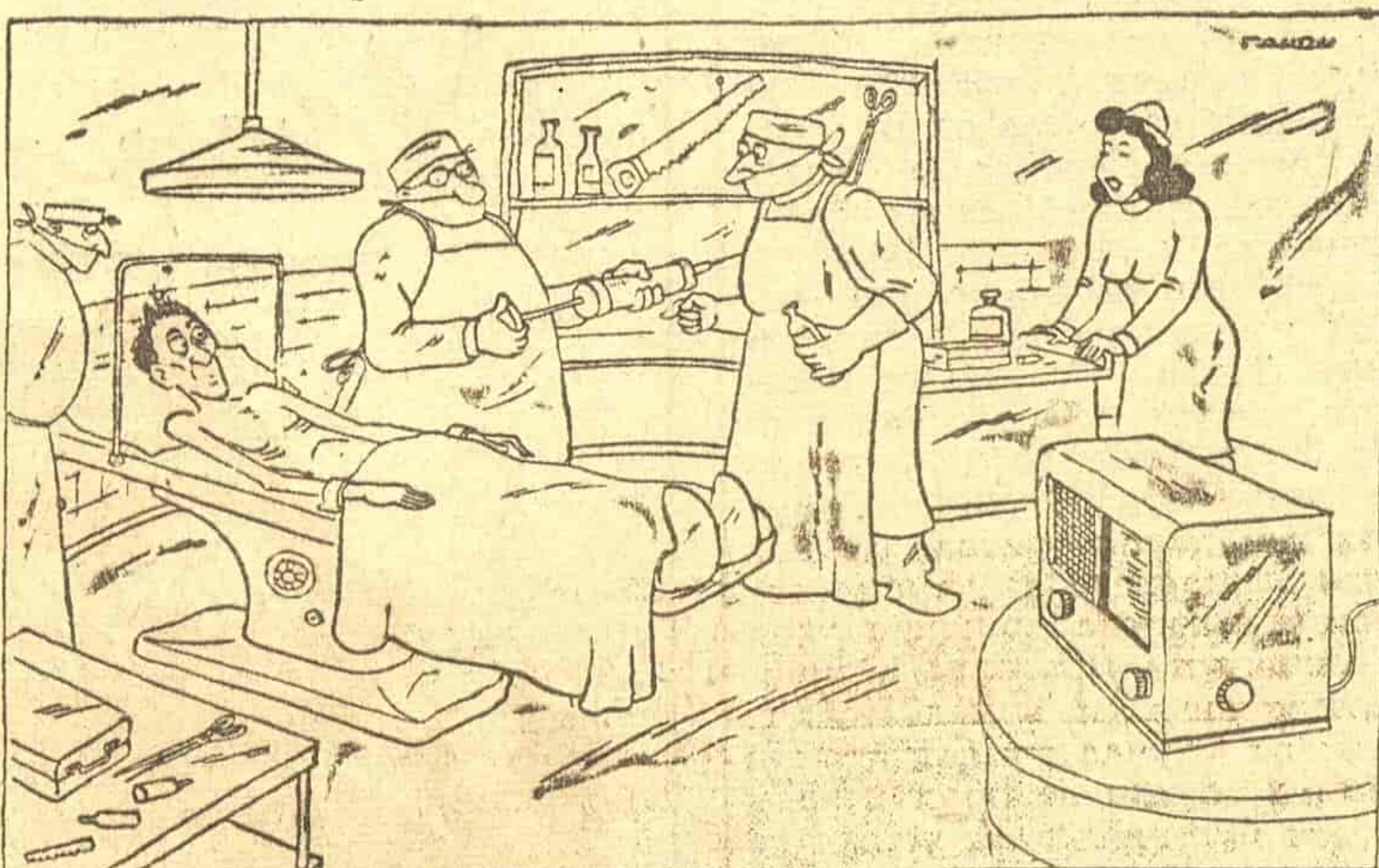
Иве Ђаће: НОГОМЕТНА ЛОПТА, издање Накладног завода Хрватске, латиница, стр. 15, цена 4 дина.

Први број овога часописа доноси основни материјал са конгреса поздравне телеграмне руководиоца словенских државних упућених конгресу и говор маршала Тита, одржан 8 децембра приликом свечаног отварања конгреса, затим главне реферате одржане на конгресу, реферат Милована Ђиласа, секретарика В. Д. Грекова и професора Стевана Јаковљевића, реферат Мјечислава Михаловича, претседника Зехана Кеједлија, секретарика Тодора Павлова, реферат Александра Гундорова.

Сем основног материјала са конгреса часопис доноси списак Јована Половића „Изложба која потсећа, врели и урезује“ и Душана Половића „Манифестација Словенског братства“. Часопис излази сваког месеца. Одговорни уредник „Словеског братства“ је Маријан Јурковић.

Практични савет

— Друже докторе, да га успавамо етером?
— Јок, чувајте етер, отворите Рарио-Београд, управо даје забавну музику.

Захвалност

Комисионе ди асистенца потиџицие пружа материјална средства ратним злочинцима и омогућава им бекство у Јужну Америку.

— Ето вам паре и карта за ваше изванредне услуге Ва- тикану.

ШАХ

Масовна такмичења у нашој земљи

У току ове године одржаће се у нашој земљи масовна шаховска такмичења на још широј основи него прошле године. Пример за углед су такмичења за првенство Југословенске армије, где се почине од најмањих јединица и где је прошле године укупан број такмичара износио око 25.000, а овога пута биће их још много више. Међу такмичарима је знатан број оних који су теј у војсци научили шах. Демобилисани борци по повратку кућама и даље негују шах, и благодарећи њима шах је у све овеј мери почео да продира и на село.

Аматерска првенства појединих народних република спровеће се овога пута још на широј основи. Организоваће се првенства физкултурних актива и друштава, првенства места и округа, а најбољи шахисти учествоваће затим на аматерском првенству народних република.

Шаховски савет Фиса-ја има у пројекту да организује првенство шахи, стивња за читаву земљу, као и омладински шахионат Југославије. Готово у свим нашим већим местима има низ одличних шахисткиња. На теориским курсевима у Централном шаховском дому у Београду међу слушаоцима знатан је број шахисткиња.

На разним такмичењима у нашој земљи досад се већ истакао знатан број омладинца као Матаговић (Београд), Ивков (Панчево), Поповић (Земун), Фулерер (Суботина), Ђирић (Чачак) итд. Они су нада нашег шаха и може се очекивати да ће се по неки од њих већ за коју годину проћи у прве редове наших шахиста, као и да ће касније појачати нашу мајсторску екипу.

Необичан спас од мата

Међу најпопуларније масовне утакмице несумњиво спадају симултане продукције. Радо се играју и због тога што се далеко брже завршавају него продукције са слепим партијама. Учесници у симултани могу вући потезе само у присуству мајстора. Кад мајстор нађе и не затекне положеј који је оставио, има право да том играчу сруши фигуру и да га тако губитком партије казни за некоректност. Има случајева да играч није свесно имао за тим да мајстора превари, већ је и поред забране анализе померао фигуре, па је иза тога неомарно изменио положеј на табли. А нису ретки случајеви да учесник у симултани, у жељи да побољша своје изгледе, скине мајстору фигуру или себи дола. То је наравно за осуду, па шаховско друштво некоректног играча може и да казни.

Занимљив експеримент учинио је Недељковић приликом Лиленталове продукције у Београду 1932 год. У игри учествовао је и неки слаб шахиста. Настао је зачет у коме је Лилентал жртвовао топа да би дао незабежан мат у три потеза. И док је мајстор обликовао друге табле, несрећни аматер позвао је Недељковића у помоћ. Али шта може да се уради кад је мат незабежан? Ни светски прах ту не би нашао лека. Недељковић се тада решио да се направи предложеј је аматеру да Лиленталу дола једног пешака Идеја дола, вања пешака била је у томе, што онемогућује мат. Убрзо је мајстор дошао да би навео ликвидацију. Али шта је то сад? Мата нема! Лилентал се запривено. Да није противник долао себи неку фигуру? Није! да није неку шта скинуо? Није! Међутим на мисао, да му није можда шта дола, Лилентал никома није долазио. Читавих двадесет минута ломно се мајстор над том партијом. Јасно му је било да нешто није у реду, али није могао да се сети шта! Напослеку је лузитно одмахнуо главом и као потез, те продужио да обликује друге играче. Недељковић је настајиво да помаже аматеру, те је овај с топом више дошао у потпуно добивен положеј. Међутим је мајстор друге противнике скоро све ликвидирао. Поред ове остале је свега још две партије, те Недељковић више није могао потајно да светугује аматера. С обзиром да је овај аматер био врло слаб играч, те би могао нешто да превиди, Недељковић му је прихватио да понуди реми. Аматер га је одмах прихватио. Лиан-

твал је, слабији за топа и уз ишгубљен положеј, ову понуду одмах прихватио. Стегао је аматеру руку и за сваки случај, да се овај не би пре- домислио, брзо срушио фигуру! Касније, за време банкета, Недељковић је Лиленталу показао положеј у коме је изведена ова шаха. Славном мајстору много се свидела та духовита идеја с долавањем пешака, слатко се смејао и обећао Недељковићу да ће му се за ту необичну шаховску згодност реванширати. Лилентал је касније отишао у Москву и постао совјетски држављанин, па је недавно учествовао у совјетској екипи против репрезентације САД. Није више долазио у Београд, па је на риванш вероватно и заборавно.

Нордски гамбит

Нордски гамбит је једна варијанта средишњег гамбита. Бели ради брзог развијања фигура и постизања напада жртвује у отварању два пешака. Име нордског гамбита ово отварање добило је по томе, што је нарочито неговано и изучавано у скандинавским земљама. Отварање је за обе стране врло ризикантно. Узимањем пешака прин се излаже врло опасном нападу. Ако се успе да одбрани, са два пешака више без муке ће добити партију.

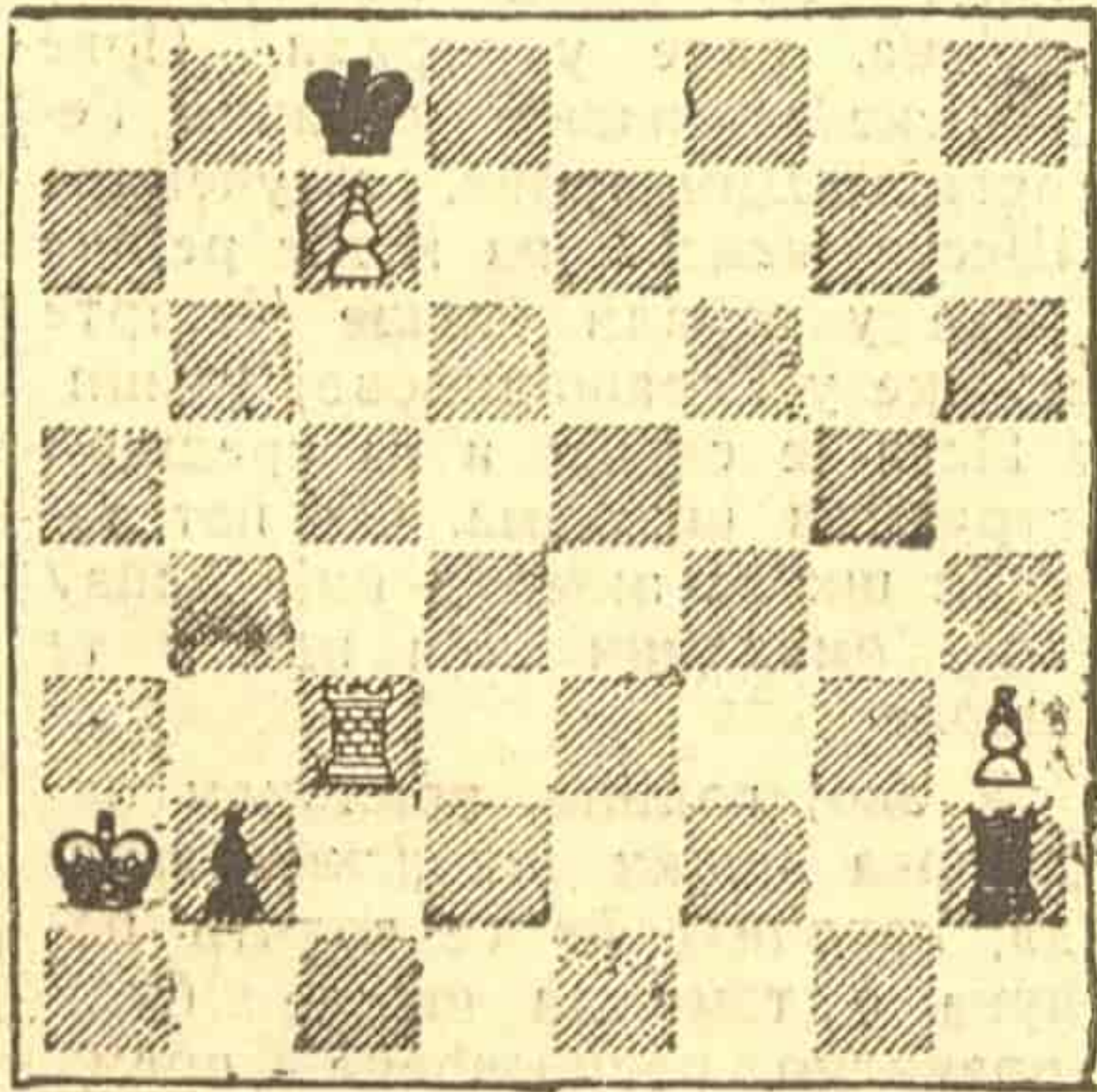
Као пример дајемо партију, одиграну на једном турниру између двојице одличних шахиста.

- 1) e2-e4, e7-e5; 2) d2-d4, e5:d4; 3) c2-c3, d4:c3; 4) Lf1-c4, c3:b2; 5) Lc1:b2, Lf8-b4+; 6) Sb1-c3, d7-d6; 7) Sg1-f3, Sg8-f6; 8) 0-0, Lb4:c3; 9) Lb2:c3, 0-0; 10) e4-e5, Sf6-e4; 11) Lc3-b2, Lc8-g4; 12) Dd1-d4, Lg4:f3; 13) g2-f3, Se4-g5; 14) Kg1-h1! Sg5-f3; 15) Dd4-d3, Sf3:e5; 16) Tf1-g1! Dd8-d7; 17) Dd3-d2, Se5-g6; 18) Dd2-d4, Sg6-e5; 19) Tg1:g7+! Kg8:g7; 20) Ta1-g1+, Kg7-h8; 21) Dd4:e5+! d6:e5; 22) Lb2:e5+, e7-f6; 23) Le5:f6+, Tf8:f6; 24) Tg1-g8. Црни је мат.

Топовске завршнице

Топовским завршницама уочијавано је да се називају крајње игре са топовима и пешацима, а да сем краљева нема других фигура на табли. Такве завршнице могу да буду врло тешке и компликоване, и често за добитак или за постизање ремија мора да се примени врло фина стратегија. Као пример дајемо студију, објављену у часопису чешких шахиста 1908 године.

И. Моравец

Бели на потезу добија.

Оба бела пешака су блокирана. Овога на претпоследњем пољу држи црни краљ, а рубног пешака прин топ. Ако би бели ишао за тим да узме противнику једино његовог пешака, тада би пао и један бели пешак, после чега црни лако ремизира. Чини се као да бели нема начина да извојде победу. Одлични чешки састављач студија ипак је нашао врло фина пут победе.

- 1) Ka2-b1! Th2-g2; 2) Tc3-c4! Tg2-h2; 3) h3-h4, Th2-g2; 4) Tc4-c5! Tg2-h2; 5)

ТАКМИЧЕЊЕ ФИСКУЛТУРНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА укључено је у првомајско такмичење

Као што је познато, физкултурна друштва и ситиви преузели су на својим скупштинама и конференцијама разне обавезе, с тим да их остваре и спроведу у дело до 1 марта. У вези с тим поставило се питање такмичења као свакодневна садржина у стилу рада наше физкултурне организације.

На недавном састанку претседништва Главног одбора Фискултурног савеза Србије донета је одлука да се такмичење физкултурних друштава и ситива, као и средских физкултурних одбора, продуже до месеца маја и да се тако укључе у мајско такмичење. На тај начин

фискултурне организације учествоваће у општем такмичењу у коме учествују сви наши народи и све наше масовне организације.

У вези с овом одлуком, окружни физкултурни одбори, физкултурна друштва и ситиви настојаће да испуне преузете обавезе и да их још више прошире, што ће бити учињено на конференцијама које ће се одржавати током фебруара, од 7 марта закључно.

Од нових обавеза свакако је најзначајнија — а проистиче из закључака првог конгреса Фискултурног савеза Југославије — учешће наших основних физкултурних организација и њиховог чланства на изградњи омладинске пруге Шамац—Сарајево. На тај начин наши физкултурници даће такође свој доп за изградњу овог великог дела наше омладине.

Учешће у пролећном кросу поставља се такође пред физкултурна друштва и физкултурне ситиве као веома важна обавеза, којој треба да посвете пуну пажњу и да настоје да изведу што већи број својих чланова на ово такмичење. Али спремих, добро изабраних такмичара, који ће се марљиво и систематски припремати кроз низ тренинга за пролећни крос. Само у том случају, ако се из-

веду на старт такмичари који су се занста спремили, који су тренирали свесрдно и стално, друштва и ситиве у виду преузимања обавезу.

Учешће на физкултурним сп-

товима и такмичењима, која су предвиђена испандаром у складу физкултурних организација, такође се поставља пред друштва и ситиве у виду преузимања нових обавеза.

ИЗГРАДЊА НОВИХ ФИСКУЛТУРНИХ ТЕРЕНА У 1947 ГОДИНИ

Данашње стање физкултурних терена у Београду је лоше. Како по броју и разноврсности употребе, тако и по техничким уређајима, наши терени не одговарају намени и онемогућавају масовни и квалитативни рад. Фискултурна друштва често раде на разграђеним пољанама, и то по два на једном месту. Стадиони не могу да приме све гледаоце који дођу на веће приредбе, а наши такмичари за значку физкултурника немају где да се припремају за полагање норми. Фискултурни покрет у Београду потпуно ће се омасовити када створимо услове сваком физкултурном активу да има свој терен, где ће организовати унутрашњи живот и рад.

Београд је град који има врло мало површина за физкултуру. Према савременим прелучунама један град треба да има око 3 квадратна метра спортске површине по једном становнику. Београд данас нема ни 0,5 квадратних метара.

Поред недостатка самих површина, постојећа игралишта била су током рата запуштена и упропаћена, те је прошла година протекла у знаку најнеопходнијих оправки и обнове постојећих терена.

1947 година треба да буде за наше физкултурнике година у којој ће се они у првом реду ангажовати у проналажењу слободних површина. Шта значи проналажење слободних површина у нашем случају? То значи почетак широке кампање рада на изградњи нових физкултурних терена. Значи, искористити сваку слободну површину у граду и претворити је у физкултурни терен. Сваки физкултурни актив треба ове године да изгради свој терен. Средњошколски активи могу делове школских дворишта да претворе у уређене терене, а фабрички физкултурни активи у непосредној близини фабрике или предузећа да изграде терен за себе.

Фискултурна друштва, односно физкултурне организације, треба да буду иницијатори и руководиоци ових радова, а кампања треба да започне што пре. Већ сада предвидети површине које долазе у обзир, а затим преко физкултурних и надлежних народних власти добити потребно одобрење за рад. Чланство физкултурног актива треба сада припремити, а чим време дозволи изићи на терен. Упоредо са агитацијом и техничким припремама водита рачуна о набавци потребног грађевинског материјала и обезбедити потребна материјална средства.

Извршни народни одбор ће помоћи и ову акцију наших физкултурника. Он ће дати потребне техничке стручњаке, који ће, на основу предлога физкултурних организација, изградити неколико типова физкултурних терена, а приликом саме изградње помоћи својим стручним саветима. Поред тога, у буџету за 1947 го-

дину предвиђена је сума од 3.000.000 динара која ће се утрошити на изградњу физкултурних површина, а према програму који је већ састављен са Градском физкултурном организацијом и који се налази на техничком обрађивању у Грађевинском одељењу.

Резултат кампање за подизање нових физкултурних терена треба да буде широка мрежа разноврсних терена по читавом Београду. Овакав рад ће бити од двоструке користи: прво, моћи ће да се спроводи систематски и плански рад наших физкултурних актива, њихово организационо учвршћење и постизање бољих резултата, и друго, допринеће се улепшавању нашег града и подизању здравља омладине и грађанства.

Мирко АКСЕНТИЈЕВИЋ

Испуњавање преузетих обавеза

Фискултурна друштва и физкултурни активи покривано и одушевљено испуњавају преузете обавезе на својим годишњим скупштинама и конференцијама. Кроз ову рубрику, у току неколико следећих бројева, указиваћемо на она друштва и активе који се нарочито истичу у испуњавању преузетих обавеза.

»ЛОКОМОТИВА«, једино физкултурно друштво у Крајеву, уписало је 127 нових такмичара за физкултурну значку. У току фебруара испите из смучања из прве групе положило је 54 такмичара. Треба истаћи да је друштво формирало и три нова физкултурна актива. Сви ови успеси постигнути су захваљујући великом жртвовању чланова, јер друштво нема ниједну просторију у којој би се физкултурници могли да окупљају, чиме је знатно отежан рад.

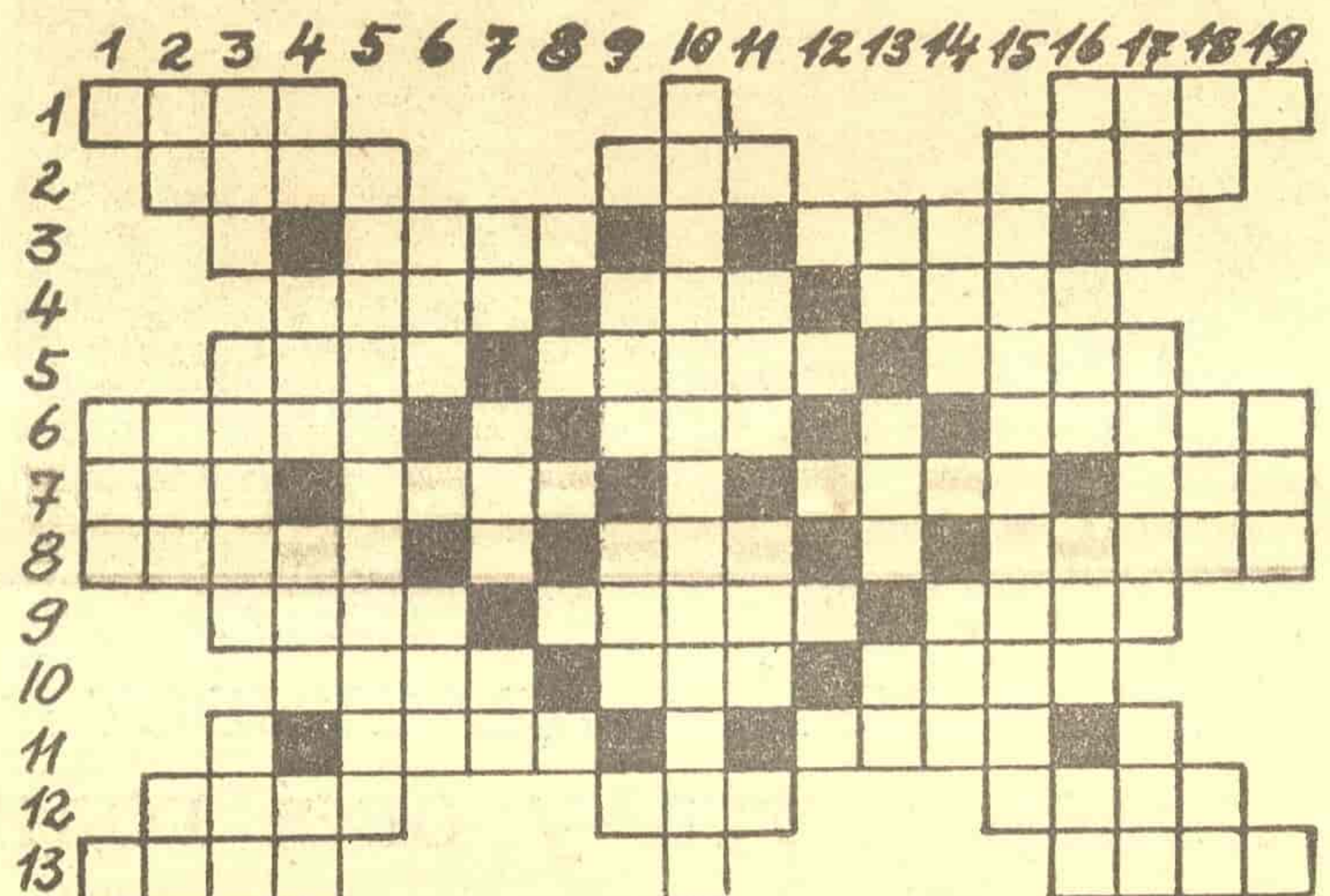
»СУТЈЕСКА«, физкултурни актив из Бачког Доброг Поља, напредног села у Срезу Куле, најбољи је сеоски актив у Војводини. Само за месец дана, у току јануара, овај актив је обухватио физкултурно 500 омладинца и омладинци. Сем тога одржао је и курс за физкултурне руководиоце, на коме је оспособљено 25 омладинца. Издате су и једне физкултурне новине.

»СВЕ УЧЕНИКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ШКОЛЕ У Зрењанину обухватио је средњошколски физкултурни актив ове школе, а од предвиђених 40 нових такмичара за физкултурну значку уписано је нових тридесет само у току месеца јануара. Формирање су и три нове спортске секције.

»АКАДЕМАЦ«, средњошколски актив Трговачке академије у Нишу обавезао се да ће до 1 марта успети у чланство још 300 другова и другарица, а само у току јануара уписано је 220 нових чланова, што јасно показује да ће обавеза бити надмашена. Већ је обучено 10 средњошколаца у руковању оружјем, а 20 омладинца научило је да смуча. Они су дали 10 норми за физкултурну значку.

»СМУЧАРСКИ СПОРТ« развија се масовно у селу Букову код Неготина захваљујући великој активности чланова сеоског физкултурног актива; који је само за месец дана оспособио 65 смучара а свакодневно спроводи одржавање смучарских тренинга, који ће послужити члановима за испуњење норми за физкултурну значку. Семдесет чланова овог актива научило је у току јануара да играју стони тенис.

УКРЕПЉЕНЕ РЕЦИ

Хоризонтално: 1) Наша река, посу- да за хранење свиња; 2) острво на Јадрану, део, град у Чешкој; 3) река у Јерменији, врста ткањине; 4) Припадник једног народа централне Европе, оружје, турско име; 5) пра шах, трпеза (народни израз), град у СССР; 6) занос, домаћа животиња (множина), цигла; 7) главни град једне европске земље, град у Камруну, име јунака једног Горковог романа, име француског писца фантастичних прича; 8) просу (народни израз), јарост, знати; 9) врста вина, окомито, стране мушко име; 10) земљина ку- гла, облик глагола ићи, групно трање у природи; 11) азиска држава, мекана ткањина; 12) планета, јуначки израз, град у Француској; 13) стране мушко име, дрво.

Вертикално: 1) Број; 2) иницијали једног совјетског научника, дивља животиња, памет; 3) кулча, наша река, наша организација ратних инвалида; 4) два јаста самогласника, пољски племић, тако се каже мајки, све- за; 5) творца теорије о постанку човека; 6) острво у Тихом Океану, вад- здух (лат.); 7) прах, стара мера за тежину, показна замена; 9) исто као и под 4 хоризонтално, београд- ска трговачка омладинца; 10) први претседник СССР; 11) предлог, не боји се; 13) нота, ајдажа, два суглас- еника; 14) страво женско име у па- дежу, ужичанину; 15) наш народни херој; 16) свежа, део животног тела, једино совјетско филмско преду- зеће; иницијали великог руског математичара осамнаестог века; 17) глазура, француски вајар, тањи; 18) лична замена, морска животиња, јуначка песма; 19) свежа.

КАКО СМО УСЛУЖЕНИ У ГРАДСКОМ МЛЕКАРСТВУ

Упутовао сам неколико пута колаче у продавници Градског млекарства на Булевару Црвене армије број 1 и увек их добио независно. Једноме инвалиду без руке дали су такође колаче независно, тако да, носећи их, није могао ни врата да отвори. Кад је једна жена добила колаче на исти начин и упитала ко је руко- водилац продавнице, продава- цица се одмах наруговала, а благајник јој је помогао и ре- као да би далеко дотерали ако би сваком колаче увијали.

Сматрам да увијање колача у хартију није никакав луксуз, већ хигијенска потреба.

Младен БАЛАБАН

ЈЕДНА УЛИЦА СА ВИШЕ НАЗИВА

Приметио сам да у Београду има још улица које имају у свом пројекту уличицу са другим називом. Тако се, на пример, Московска улица раније састојала од Крунске и Кнегиње Персиде, а Кнеза Милоша се састојала из Франкопанове и Милоша Великог. Међутим, остало је још неких улица које имају два назива. Таква је случај са Васином улицом, која у средини има Студентски трг и продужије се у Узун Миркову улицу. Мислим да би требало да ова улица има исти назив од свог почетка па све до краја код Калемегдана. Сличан је пример улице Змаја од Ноћаја, која се наставља у Студентски трг, а одавде се продужије у Брате Југовића улицу, тако да и овде уместо једне имамо опет три назива улице.

Advertisement for 'Ускоро' (Soon) featuring a cartoon of a man with a hammer and a sign that says 'Премијера филмова Домаке произвођаче' and 'Израдом II и III одржане'.